

Hrvatsko društvo za primijenjenu lingvistiku
Croatian Applied Linguistics Society
Kroatische Gesellschaft für Angewandte Linguistik
Association croate de linguistique appliquée
Associazione Croata della linguistica applicata

JEZIK I NJEGOVI UČINCI

XXXI. međunarodni znanstveni skup
4. – 6. svibnja 2017.
Rijeka, Hrvatska

LANGUAGE AND ITS EFFECTS

31th International Conference
4 – 6 May 2017
Rijeka, Croatia

Knjižica sažetaka
Book of Abstracts

Hrvatsko društvo za primijenjenu lingvistiku
Croatian Applied Linguistics Society
Kroatische Gesellschaft für Angewandte Linguistik
Association croate de linguistique appliquée

JEZIK I NJEGOVI UČINCI

XXXI. međunarodni znanstveni skup

4. – 6. svibnja 2017.

Rijeka, Hrvatska

LANGUAGE AND ITS EFFECTS

31st International Conference

4 – 6 May 2017

Rijeka, Croatia

Knjižica sažetaka

Book of Abstracts

XXXI. međunarodni znanstveni skup
31st International Conference
4. – 6. svibnja 2017. / 4 – 6 May 2017
Rijeka, Hrvatska / Rijeka, Croatia

JEZIK I NJEGOVI UČINCI

LANGUAGE AND ITS EFFECTS

Knjižica sažetaka

Book of Abstracts

Uredile / Editors

Diana Stolac / Anastazija Vlastelić

HDPL /CALS

2017.

IZDAVAČ

Srednja Europa

Hrvatsko društvo za primijenjenu lingvistiku

ISBN 978-953-7963-59-0

Jezik i njegovi učinci

Language and its effects

Mjesto održavanja / Conference venue

Filozofski fakultet u Rijeci, Sveučilište u Rijeci

Faculty of Humanities and Social Sciences in Rijeka, University of Rijeka

Organizacijski odbor / Organizing Committee

Maja Brala-Vukanović (Rijeka), Kristina Cergol Kovačević (Zagreb), Mihaela Matešić (Rijeka), Anita Memišević (Rijeka), Borana Morić-Mohorovičić (Rijeka), Benedikt Perak (Rijeka), Diana Stolac (Rijeka), Sanda Lucija Udier (Zagreb), Anastazija Vlastelić (Rijeka)

Programski odbor / Programme Committee

Lada Badurina (Rijeka), Silvija Batoš (Dubrovnik), Goranka Blagus Bartolec (Zagreb), Maja Brala-Vukanović (Rijeka), Mario Brdar (Osijek), Kristina Cergol Kovačević (Zagreb), Michele Cortelazzo (Padova), Vesna Deželjin (Zagreb), Lia Dragojević (Dubrovnik), Branka Drljača Margić (Rijeka), Vlasta Erdeljac (Zagreb), Milica Gačić (Zagreb), Maja Glušac (Osijek), Tanja Gradečak Erdeljić (Osijek), Vesna Grahovac-Pražić (Gospić), Henriette Hendriks (Cambridge), Jim Hlavač (Melbourne), Nada Ivanetić (Rijeka), Dunja Jutronić (Split), Arijana Krišković (Rijeka), Mihaela Matešić (Rijeka), Vesna Mildner (Zagreb), Magdalena Nigoević (Split), Jasna Novak Milić (Sydney), Nikolina Palašić (Rijeka), Višnja Pavičić-Takač (Osijek), Benedikt Perak (Rijeka), Ana Petravić (Zagreb), Vlasta Rišner (Osijek), Diana Stolac (Rijeka), Renata Šamo (Pula), Marko Tadić (Zagreb), Marijana Tomelić Ćurlin (Split), Danijela Trenkić (York), Sanda Lucija Udier (Zagreb), Anastazija Vlastelić (Rijeka), Barbara Vodanović (Zadar), Irena Vodopija-Krstanović (Rijeka)

Grafička priprema i oblikovanje

Benedikt Perak (Rijeka)

Mrežne stranice / Internet page

<http://www.hdpl.hr>

UVODNO SLOVO

Ove, 2017. godine, Hrvatsko društvo za primijenjenu lingvistiku 31. put organizira međunarodni znanstveni skup, početkom svibnja u Rijeci. Na njemu će okupiti svoje članove, ali i druge istraživače, nastavnike i prevoditelje, od kojih mnogi s nama već niz godina propituju jezik i učinke koje jezik ima na nas.

Stoga je odabran naziv skupa **Jezik i njegovi učinci (Language and its effects)**. Ovako široka tema zamišljena je višeslojno – kao sociolingvistička, koja propituje jezik i njegove učinke na društvo, te kao psiholingvistička i kognitivnolingvistička, koja propituje jezik i njegove učinke na ljudski um.

Nebrojeni su učinci jezika na svakoga od nas i naše okruženje, a naslovi u Knjižici sažetaka pokazuju da su sudionici skupa našli velik broj raznolikih primijenjenolingvističkih tema koje je vrijedilo istražiti.

Rezultate svojih istraživanja predstaviti će pozvani predavači Mario Brdar (Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku), Michele A. Cortelazzo (Università di Padova), Henriette Hendriks (University of Cambridge) i Danijela Trenkić (University of York) te više od stotinu izlagača u 17 sesija s više od sedamdeset izlaganja.

Raduje nas da, osim izlagača iz Hrvatske, na skupu sudjeluju izlagači iz našega europskoga okruženja, ali i izvan Europe.

Na skupu će biti predstavljeno i desetak knjiga čiji su autori članovi HDPL-a, a to je samo dio bogate izdavačke djelatnosti naših članova.

Nadamo se da će sudionicima skupa i ove godine Rijeka biti dobar domaćin.

Diana Stolac

predsjednica Hrvatskoga društva za primijenjenu lingvistiku

SADRŽAJ / CONTENTS

PLENARNA IZLAGANJA / PLENARY SESSIONS	16
Mario Brdar	16
Neki metaforički i metonimijski efekti u zdravstvenom diskursu. Od spoznajnog prema društvenom	
Some metaphorical and metonymic effects in health communication: From the epistemic to the social	
Michele A. Cortelazzo	18
Quanto è vicino l'italiano letterario all'italiano (neo)standard?	
Henriette Hendriks	19
Cognition versus linguistic typology as driving forces for language acquisition: evidence from the expression of caused motion	
Danijela Trenkic	20
The effects of proficiency in the language of instruction on university students' academic achievement	
IZLAGANJA U SEKCIJAMA / GENERAL SESSIONS	21
Melita Aleksa Varga i Ana Keglević	21
„Iznimka potvrđuje pravilo“: Mladi i poslovice u Hrvatskoj	
„Ausnahmen bestätigen die Regel“: Jugendliche und Sprichwörter in Kroatien	
Tina Balič	22
Sociolinguistic Effects of the Use of English in EU Institutions	
Soziolinguistische Einflüsse des Englischen in den EU-Institutionen	
Maja Balić Motušić	23
Stavovi hrvatskih nastavnika o metodama poučavanja usmjerenim na učenika	
Croatian teachers' attitudes relating to student – centred teaching	
Martina Bašić	24
Primjena teorije društvene mreže u sociolingvističkom istraživanju	
Applications of Social Network Theory in Sociolinguistics	
Silvija Batoš i Dubravka Zakarija-Bračić	25
Language of the Internet & the Evernet: Sociolinguistic Impacts	
Jezik interneta i everneta: sociolingvistički utjecaji	

Zdravka Biočina, Iva Bašić i Gordana Varošaneć-Škarić	26
Prozodijski sustav Pražnica	
The prosodic system of Pražnica	
Goranka Blagus Bartolec	27
Glagolske kolokacije u administrativnome funkcionalnom stilu	
Verbal collocations in the administrative functional style	
Brankica Bošnjak Terzić	28
Komponente samoreguliranoga učenja u engleskom jeziku struke	
Self-regulated components in ESP	
Ana Bratulić i Siniša Smiljanić	29
Am I Bilingual? Factors Affecting Croatian Pre-service and In-service Teachers	
Jesam li dvojezičan/na? Čimbenici koji utječu na samoprocjenu dvojezičnosti budućih i sadašnjih hrvatskih učitelja i nastavnika	
Sara Brodarić	30
The influence of English-language media informal exposure on students' motivation and preferences towards specific language activities in the EFL classroom	
Utjecaji neformalne izloženosti učenika medijima na engleskom jeziku na njihovu motivaciju i zainteresiranost za različite aktivnosti pri učenju stranog jezika u školi	
Luka Budak	31
Hrvatski jezik u Australiji: Od prvih škola hrvatskoga jezika do 35. obljetnice Hrvatskih studija	
The Croatian language in Australia: From the first schools of the Croatian language to the 35th anniversary of Croatian Studies	
Barbara Buršić i Boris Kern	32
Problematika genitiva množine u poučavanju hrvatskoga i slovenskoga jezika kao inoga	
The genitive plural form in teaching Croatian and Slovenian as L2	
Ivana Čizmar	33
Koncept (NE)MORALA u hrvatskome jeziku	
The concept of (IM)MORALITY in the Croatian language	
Majda Čolak i Dunja Radulović	34
Stavovi doseljenika prema dvojezičnoj praksi u privatnoj i javnoj komunikaciji na Bujštini	
Attitudes of newer residents towards bilingual practices in private and public domains of communication in Bujština	

Vesna Deželjin i Ivančica Banković-Mandić	35
Naglasci talijanskih studenata u inojezičnom hrvatskom	
Studenti italofoni e i loro accenti in croato LS	
Katja Dobrić Basaneže	36
Interpreting Phraseological Units in Legal Discourse: The Case of Extended Unit of Meaning	
Tumačenje frazeoloških jedinica u pravnom diskursu: slučaj proširene jedinice značenja	
Branka Drljača Margić i Irena Vodopija-Krstanović	37
(Micro)teaching through the medium of English: University content teachers' practice and learning	
(Mikro)poučavanje na engleskome jeziku: Praksa i učenje sveučilišnih nastavnika struke	
Mateja Fumić	38
Da se drugačije zove, bi li jednako mirisalo? Pejorativi iz područja medicine	
Would a rose by any other name smell as sweet? – pejoratives in the domain of medicine	
Filip Galović	39
Govor mlađih iz mjesta Milne na otoku Braču	
Local dialect of the younger generation in Milna on the island of Brač	
Renata Geld i Ali Hussain Al Bulushi	40
The Effect of L1 in the Process of Strategic Thinking and Meaning Construal in L2	
Učinak J1 u procesu strateškog razmišljanja i konstruiranja značenja J2	
Daša Grković i Iva Bašić	41
Radio i televizija u naglašavanju	
Accentuation of loan words in the electronic media	
Milvia Gulešić Machata, Jelena Cvitanušić Tvico i Ana Grgić	42
Brojevne riječi kao pragmemi u hrvatskom kao inom jeziku	
Numerals as pragmemes in Croatian as L2	
Damir Horga	43
Nefonemski glasnik [ə] u hrvatskom spontanom govoru	
Non-phonemic sound [ə] in Croatian spontaneous speech	
Lana Hudeček	44
Pragmatički elementi u e-rječniku	
Pragmatic Elements in E-dictionary	

Snježana Husinec	45
<p>U potrazi za novim jezičnim identitetom: Sociolingvistička analiza privatne korespondencije Ivana Krizmanića i njegova obiteljskog kruga</p> <p>In Search of a New Linguistic Identity: A Sociolinguistic Analysis of Private Correspondence of Ivan Krizmanić and His Family Circle</p>	
Jasmina Jelčić	46
<p>The representation of the container metaphor in Croatian and its implications for EFL teaching</p> <p>Prikaz metafore spremnika u hrvatskome i utjecaji na učenje engleskoga kao stranoga jezika</p>	
Sandra Jukić	47
<p>O utjecaju urbanoga govora grada Rijeke na usvajanje inojezičnoga hrvatskoga</p> <p>The influence of the urban speech of the city of Rijeka on the acquisition of Croatian as a second and foreign language</p>	
Cecilija Jurčić Katunar	48
<p>Semantička i gramatička profilacija iskazivanja boli</p> <p>Semantic and grammatical profiling of pain language</p>	
Dunja Jutronić	49
<p>Analiza jezika pjesama grupe Tonči Huljić & Madre Badessa i TBF – prilog teoriji jezičnih promjena</p> <p>The Analysis of the Songs by the Groups Tonči Huljić & Madre Badessa and TBF – Contribution to the Theory of Language Change</p>	
Manuela Karlak	50
<p>Strategije učenja u engleskom i njemačkom kao stranim jezicima i njihova veza s motivacijom i komunikacijskom jezičnom kompetencijom</p> <p>Learning strategies in English and German as foreign languages and their connection with motivation and communicative competence</p>	
Jana Kegalj i Mirjana Borucinsky	51
<p>Govorni činovi u strukovnome jeziku brodstrojarskih komunikacija</p> <p>Speech acts in Marine Engineering communications</p>	
Aida Korajac	52
<p>Razumjeti se sa 'se' – kognitivnolingvistički opis povratnih glagola iz perspektive učenika HIJ-a</p> <p>Understanding 'se' – a cognitive linguistic description of reflexive verbs from the perspective of learners of Croatian as L2</p>	
Tihana Kraš i Tara Medaković	53

Interpretation of Czech subject pronouns in Czech monolinguals and Croatian-Czech simultaneous bilinguals	
Interpretacija čeških subjektivnih zamjenica kod jednojezičnih govornika češkoga i simultanih dvojezičnih govornika hrvatskoga i češkoga	
Ivana Lalli Pačelat	54
Prijevodne univerzalije – primjer hrvatskih i talijanskih prijevoda	
Translation Universals – The example of Croatian and Italian translations	
Marija Lütze-Miculinić i Mirela Landsman Vinković	55
Utvrđivanje razine poznavanja razrednoga jezika među studentima i nastavnicima njemačkoga jezika	
Ermittlung der Kenntnisse der Unterrichtssprache Deutsch unter kroatischsprachigen Germanistikstudierenden und Deutschlehrenden	
Irena Marković	56
Motiviranost značenja talijanskih frazema kod L2 govornika	
Motivation of meaning in idiomatic expressions among Italian second language speakers	
Blaženka Martinović	57
Od naglasnih dubleta do pseudodubleta	57
From accentual doublets to pseudo-doublets	
Mihaela Matešić, Anita Memišević i Maja Brala-Vukanović	58
Pragmatics and semantics of the verb misliti	
Pragmatika i semantika glagola misliti	
Ivana Matić	59
Kako mjeriti strah od čitanja na stranome jeziku?	
How to measure Foreign Language Reading Anxiety?	
Milica Mihaljević	60
Muško i žensko u e-rječniku	
Male and Female in E-dictionary	
Aleksandar Mijatović	61
Govornik u nastajanju: jezična neotenija i materinski jezik	
Becoming-Speaker: Linguistic Neoteny and Mother Tongue	
Ana Mikić Čolić i Maja Glušac	62
Damu se ne pita za godine – izricanje dobi u hrvatskom jeziku	

One does not ask a lady her age – Expressing Age in Croatian	
Alenka Mikulec i Renata Šamo	63
Dnevnik čitanja kao instrument samonadgledanja procesa čitanja na stranome jeziku	
Reading diary as a tool for EFL reading from the self-monitoring perspective	
Nikolina Miletić	64
Somatismen mit dem Lexem Kopf als Ausdruck von Emotionen	
Somatisms with the lexeme head as an expression of emotions	
Evelina Miščin	65
Needs analysis of students of financial and medical english	
Analiza potreba studenata financijskog menadžmenta i medicine	
Bruno Nahod, Perina Vukša Nahod i Mladen Bušić	66
O problemima implementacije i harmonizacije visokospecijaliziranoga medicinskog nazivlja u veliku nacionalnu terminološku bazu podataka	
On problems of implementation and harmonization of highly specialized medical terminology into a big national term bank	
Magdalena Nigoević	67
Talijanski quindi: korpusna analiza	
Italian quindi: a corpus based analysis	
Jasna Novak-Milić	68
Roditeljski stavovi prema hrvatskome kao nasljednome jeziku u Australiji	
Parental attitudes towards Croatian as the heritage language in Australia	
Pavol Odaloš i Elena Vallová	69
Persuasiveness/Manipulativeness during Companies Introduction	
Darija Omrčen	70
Doughnuts, spiders and stars: Analysis of English graphical representations' names	
Krafne, pauci i zvijezde: analiza engleskih naziva grafičkih prikaza	
Antonia Ordulj	71
Analiza odgovora imenskih kolokacija u zadacima produktivne razine u hrvatskom kao inom jeziku	
Answer analysis of noun collocations in productive level tasks in Croatian as L2	
Nikolina Palašić	72
Performativnost obećanja u političkom diskursu	

Performativität der Versprechung im politischen Diskurs	
Vladimír Patráš	73
Conflict facts in alternative media	
Anita Pavić Pintarić, Marija Perić i Nikolina Miletić	74
Emotionen in der Sprache der Politiker	
Emocije u jeziku političara	
Benedikt Perak, Katarina Damčević i Jana Milošević	75
O majci, bogu i drugim dragim stvarima: Kognitivno-lingvistička analiza psovki u hrvatskome i engleskome	
About Mothers, God and other things we find dear: Cognitive-linguistic analysis of swear-words in Croatian and English	
Marija Perić	76
Phraseme aus dem Bereich "Intellekt" im Deutschen und Englischen	
Phrasemes of the domain "intellect" in German and English	
Olja Perišić Arsić	77
L'interazione orale nell'insegnamento della lingua serba e croata come LS per italofoeni	
Oral interaction in the teaching of the Serbian and Croatian languages as FL to Italian speakers	
Marina Peršurić Antonić	78
The Power of Persuasion: The Importance and Impact of Metadiscourse	
Moć uvjeravanja: važnost i utjecaj metadiskursa	
Ivica Peša Matracki	79
Sui valori pragmatici degli evidenziali in italiano contemporaneo	
O pragmatičkoj vrijednosti evidencijala u suvremenom talijanskom jeziku	
Neda Pintarić	81
Zajednički korijeni eksternih somatizama u određenim slavenskim jezicima	
Common roots of external somatisms in selected Slavic languages	
Iva Polić	82
Skraćivanje hrvatskih riječi u komunikaciji kratkim tekstnim porukama	
Croatian abbreviations in instant messaging	
Andrea Rogošić i Antonija Bosanac	83
Kulturološki elementi u talijanskoj sinkronizaciji američkih humorističnih serija	

Culture-bound elements in the italian dubbing of american comedy series	
Diana Stolac	84
Oglašavanje i jezični krajolik	
Advertising and linguistic landscapes	
Nada Šabec	85
The Impact of Heritage Language Proficiency and Attitudes on the Identity of Slovene Canadians	
Utjecaj jezičnog znanja i stavova nasljednih govornika na identitet kanadskih Slovenaca	
Mateja Šporčić	86
Prostorna dijalektna izdiferenciranost i predodžbe govornika – perceptivna dijalektologija zaprešićkoga područja	
Areal dialect differentiation and speakers' perceptions – A perceptual dialectology of Zaprešić area	
Marijana Togonal	87
Poštapalice kao dio jezične kulture javnih govornika	
Catchphrases or “fillers” used as a part of language culture for public speakers	
Ninočka Truck-Biljan	88
Kohezivna sredstva kao pokazatelj povratnoga učinka jezičnoga ispitivanja	
Cohesive devices as indicators of language testing washback	
Jelena Tušek i Anita Peti-Stantić	89
Što je predočivo, a što konkretno u hrvatskom?	
What is Imageable and what is Concrete in Croatian?	
Sanda Lucija Udier i Darko Matovac	90
Prototipnost i čestotnost u poučavanju glagolske prefiksacije	
Prototypicality and frequency in teaching verbal prefixation	
Sanja Vičević Ivanović ¹ , Jakob Patekar ² i Nataša Košuta ³	91
Pripremaju li studijski programi buduće profesore stranoga jezika za rad s malim učenicima?	
Do study programmes prepare future foreign language teachers to work with young learners?	
Ana Vidović Zorić i Elenmari Pletikos Olof	92
Učinak čitanja na glas i u sebi na pamćenje	
Effect of reading aloud and reading silently on memory	
Vesna Župan	93

Predmetna obrada ekonomske literature u akademskom knjižničarstvu Srbije: jezični izazovi i dostignuća

Subject Cataloguing of Economic Literature in Serbian Academic Librarianship: linguistic challenges and achievements

POPIS SUDIONIKA / LIST OF PARTICIPANTS

95

POPIS SUDIONIKA / LIST OF PARTICIPANTS

Sažeci su objavljeni prema prijavljenom jeziku izlaganja. Najprije se navodi sažetak na jeziku izlaganja, a potom sažetak na drugom službenom jeziku skupa. Jezična je redakтура autorska.

The abstracts in the book are ordered according to the language in which the author(s) will present. Each paper will be presented in the language in which the first version of the given abstract is provided.

PLENARNA IZLAGANJA / PLENARY SESSIONS

Mario Brdar

Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku

Neki metaforički i metonimijski efekti u zdravstvenom diskursu. Od spoznajnog prema društvenom

Zdravstveni djelatnici i korisnici zdravstvenih usluga se obilato služe figurativnim jezikom, posebice konceptualnim metaforama i metonimijama, tijekom razgovora o medicinskim stanjima i tretmanima. Za metafore i metonimije se često kaže da imaju različite funkcije. Prema Lakoffu i Johnsonu (1980: 35f) metafora je „poglavito način da se jedna stvar konceptualizira pomoću neke druge, a glavna joj je funkcija razumijevanje,” dok metonimija ima „prvenstveno referencijalnu zadaću, tj. ona nam omogućava da se poslužimo jednim entitetom tako da stoji umjesto nekog drugoga.” Možemo zapravo razlikovati cijeli niz specifičnijih funkcija kako metafore tako i metonimije, gdje se zapravo ne razlikuju puno glede njihovih učinaka. Metafora zaista može igrati važnu epistemološku ulogu u premošćivanju informacijskog jaza između zdravstvenih djelatnika i pacijenata. To ilustriram na primjeru naizmjenične porabe dviju metafora u endokrinologiji, konkretno kada se govori o endokrinom sustavu i ulozi hipofize te na skupu konceptualnih metafora koje se rabe u transplantologiji.

Figurativni izrazi mogu, međutim, imati i društvene uloge. Mogu se rabiti kao eufemizmi kako bi se prikrije neke neprijatne činjenice, a u tom se slučaju teško može reći da metafora omogućava nova saznanja – zapravo je vrlo bliska metonimiji kao alternativnom sredstvu kojim se može referirati na neku pojavu na manje neprijatan odnosno na podnošljiv način. No još je važnije to da i metafora i metonimija mogu ispunjavati važnu društvenu funkciju u stvaranju bližih veza između zdravstvenih djelatnika i pacijenata. Kao što se može pokazati na primjeru endokrinologije, zdravstveni djelatnici mogu (svjesno) prilagođavati način svoje porabe metafora kako bi se prilagodili pacijentima, dok i pacijenti mogu tijekom vremena usvojiti neke stručne metafora. Takva razmjena i suporaba metafora skraćuje distancu između dviju grupa u institucionalnoj hijerarhiji. Sličan se proces može uočiti i u uporabi različitih medicinskih eponima, gdje puni oblici eponima karakteriziraju formalne susrete, dok uporaba eliptičnih, metonimijskih eponima odlikuje neformalne susrete rangom jednakih ili skoro jednakih sudionika. Dok i metafora i metonimija očigledno mogu ispuniti ovu društvenu zadaću, u posljednjem dijelu izlaganja, vrativši se uporabi metafora i metonimija u transplantologiji, konkretno u pripremi adolescenata za zahvat pokazujem da se ova dva tipa figurativnih izraza mogu razlikovati glede njihove uspješnosti.

Proučavanje je ovakvih učinaka figurativnih izraza u interakciji među zdravstvenim djelatnicima i korisnicima zdravstvenih usluga samo po sebi zanimljivo, no ono može biti od izvanrednog značaja u uklanjanju komunikacijskih barijera te pridobivanju povjerenja pacijenata u pridržavanju terapije, što povećava učinkovitost zdravstvenog sustava.

Mario Brdar

Josip Juraj Strossmayer University of Osijek

Some metaphorical and metonymic effects in health communication: From the epistemic to the social

Health practitioners and patients alike make ample use of figurative language, especially conceptual metaphor and metonymy, while discussing all kinds of medical conditions and treatments. Metaphors and metonymies are often said to have different functions. According to Lakoff and Johnson (1980: 36f) metaphor is “principally a way of conceiving of one thing in terms of another, and its primary function is understanding;” while metonymy “has primarily a referential function, that is, it allows us to use one entity to *stand for* another.” However, we could distinguish a number of more specific functions of both metaphor and metonymy, where they do not differ much from each other in terms of their effects. Metaphor can indeed play a significant epistemic role in bridging the knowledge gap between health practitioners and patients. I illustrate this on the example of the alternate use of two metaphors in endocrinology, specifically in talking about the endocrine system and the role of the pituitary gland, as well as on a cluster of conceptual metaphors used in transplantology.

Figurative expressions can, however, also exhibit some social functions. They can be used euphemistically, to cover-up some unpleasant facts, and in that case metaphor can hardly be said to make possible new insights—it

actually comes quite close to metonymy in providing alternative means of referring to a phenomenon in a more or less offensive or palatable way. But even more importantly, both metaphor and metonymy can have an even more important social function in helping forge closer links between health practitioners and patients. As can be observed on the same pair of metaphors used in endocrinology, health practitioners can (consciously) modulate their metaphorization patterns in order to accommodate patients, while patients on their part can also over time adopt some non-layman metaphors. All this "metaphor sharing" shortens the distance between the two groups on the institutional ladder. A similar process can be observed in the use of various medical eponyms, where full eponymic expressions tend to characterize formal encounters, while the use of elliptical, metonymic eponyms, is indicative of informal exchanges of equals or near-equals. While metaphor and metonymy can apparently both fulfil this social function, I show in the last part of my presentation, where I return to the use of metaphor and metonymy in transplantology, specifically in preparing juvenile patients for the surgery, that the two types of figurative expressions can differ with respect to how successful they can be.

Studying such patterns of the effects of figurative expressions in the interaction between health practitioners and patients is not only intrinsically interesting, but is of immense practical value as its better understanding can remove communication barriers and increase patient compliance and adherence to therapy and thus enhance the efficiency of health systems.

***

Michele A. Cortelazzo

Università di Padova

Quanto è vicino l'italiano letterario all'italiano (neo)standard?

Per lungo tempo è stata opinione molto diffusa il fatto che lo scarto che si riteneva esistere tra l'italiano letterario e l'italiano d'uso sconsigliasse l'utilizzo dei testi letterari come base per l'insegnamento della lingua. Inoltre, fa tuttora parte del sentire linguistico comune la convinzione che l'italiano letterario possa essere uno dei punti di riferimento più adeguati per chi voglia appropriarsi di un modello alto di italiano, anche contemporaneo.

L'analisi dei corpora non conferma per nulla queste convinzioni. Già all'inizio degli anni Sessanta Robert Hall jr. aveva mostrato che la letteratura preferiva *gli* come pronome indiretto di terza persona plurale. Studi più recenti hanno mostrato come l'uso nei testi letterari del pronome *egli* abbia una frequenza molto vicina a quella del suo uso nel parlato. Accenni in lavori relativi al linguaggio parlamentare mostrano che il grado di copertura di un testo da parte del vocabolario fondamentale è molto più alto nei testi letterari che, ad esempio, in quelli giornalistici.

Insomma, la verifica sperimentale sui testi mostra quanto sia infondata l'identificazione dell'italiano letterario con l'italiano standard e suggerisce che l'affinità vada ricercata, invece, tra l'italiano letterario e l'italiano neostandard. Inoltre, la distribuzione cronologica delle forme permette di escludere che si tratti dell'effetto delle poetiche realizzate negli ultimi anni, che comprendono un avvicinamento sempre più marcato della lingua letteraria alla lingua della quotidianità anche parlata.

Dalla vicinanza, almeno per alcuni fenomeni, dell'italiano letterario all'italiano neostandard, si possono trarre alcune riflessioni sui fattori che aiutano, o frenano, il mutamento linguistico. Si può dedurre che un parametro fondamentale sia, oltre all'immagine sociale del proprio ruolo, la sicurezza che si sente di avere in merito al dominio della lingua. Quanto più forte è questa sicurezza, tanto maggiore è l'adesione all'evoluzione linguistica che si realizza, prima di tutto, nella lingua parlata. Quanto più debole è questa sicurezza, tanto più ci si aggrappa alle certezze acquisite durante la formazione scolastica, sulla base di una norma generalmente semplificata e conservatrice, fissatasi in quella che Luca Serianni ha chiamato "norma interiorizzata".

***

Henriette Hendriks

University of Cambridge

Cognition versus linguistic typology as driving forces for language acquisition: evidence from the expression of caused motion

In this paper I will present data from child L1 and adult L2 acquisition of the expression of caused motion. Comparing adult L2 learners and child L1 learners allows us to better understand the role that cognitive maturity plays in language learning as opposed to the specific linguistic features of the languages to be acquired. It will be shown that although adults have mature knowledge of causality compared to children, the latter group, at very young ages also already have well-developed understanding of causativity. It is the question, then, why the child's developmental path is considerably different from the adult's. The talk will end with proposals on potential future explorations of the research topic.

The presentation will involve three sections: After defining caused motion and causativity (referring to Talmy and Goldberg amongst others), in the first section I will give an overview of information we currently have about how an individual's understanding of causativity develops during early childhood, and the presumed role that language in that development, starting with the studies of Piaget, and finishing with more recent studies on the subject such as those by Sobel and Legare, 2014, Gopnik et al. 2001, etc. In the second section, I will give a brief overview of studies on the expression of causativity generally in young children, and adult L2 learners, referring to work by Bowerman and Klein and Perdue (amongst others). Finally, in the third section, I will discuss in detail how children and adult L2 learners differ in the way in which they learn to express caused motion. The latter part will be based on data from the Langacross project.

***

Danijela Trenkic

University of York

The effects of proficiency in the language of instruction on university students' academic achievement

Although international students experience lower academic attainment at university than home students (Iannelli & Wang, 2014; Morrison et al., 2005), the reasons for this are poorly understood. The role of language proficiency is unclear as most international students arrive with required language qualifications deemed appropriate for their programme of study. In this talk, I report results of a longitudinal study which explored whether there are meaningful differences – differences that would influence academic achievement – in language and literacy skills of international students in the UK who successfully meet university language entry requirements and those of British home students studying in their native language. Matched on non-verbal intelligence, the groups showed large and persistent differences in language and literacy skills, especially on English vocabulary and speed of processing measures. In addition, language and literacy skills explained over half of the variance in international students' academic grades, with vocabulary, higher literacy, speed of processing and spelling significant unique predictors. The same model did not significantly predict the home students' achievement. The results indicate that individual differences in the language of instruction are predictive of academic outcomes at university only before a certain threshold of proficiency is reached, and that this threshold does not correspond to the minimum language entry requirements. These findings highlight the need to acknowledge and address the systematic disadvantage with which many international students pursue their education.

***

IZLAGANJA U SEKCIJAMA / GENERAL SESSIONS

Melita Aleksa Varga i Ana Keglević

Filozofski fakultet Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku

„Iznimka potvrđuje pravilo“: Mladi i poslovice u Hrvatskoj

Rezultati dosadašnjih paremioloških istraživanja na području Republike Hrvatske koja se provode od 2011. godine (v. Aleksa Varga, Vodopija, Majdenić 2011) pokazuju da izvorni govornici hrvatskoga jezika poznaju i upotrebljavaju većinu najčešćih poslovice u hrvatskome jeziku. Međutim, prema rezultatima posljednjeg opsežnog istraživanja provedenog 2014. godine na uzorku od 867 ispitanika s područja Republike Hrvatske (v. Aleksa Varga, Matovac 2016) 79,30 % adolescenata, odnosno mladih u dobi od 11 do 20 godina ne poznaje najčešće hrvatske poslovice ili ih poznaje i upotrebljava u nekom drugom obliku, kao primjerice u obliku antiposlovice. Istraživanjem iz 2014. godine pokazana je signifikantna razlika u rezultatima ove dobne skupine u odnosu na ostale ispitanike u dobnim skupinama od 21 do 99 godine. Ovaj se rad stoga smatra nastavkom navedenoga istraživanja, s glavnim ciljem detaljnijeg paremiološkog istraživanja s ispitanicima dobne skupine adolescenata na području Republike Hrvatske. Istraživanje je provedeno na reprezentativnome uzorku ispitanika i pokušava dati odgovore na sljedeća pitanja: U kojoj su mjeri ovoj dobnoj skupini poznate hrvatske poslovice? Postoje li neke inačice poslovice odnosno antiposlovice koje ispitanici češće koriste od tradicionalnih poslovice? Istraživanje je provedeno uz pomoć pisanoga upitnika koji je sastavljen na temelju rezultata ranijih istraživanja. Naime korpusnom se analizom iz više različitih izvora i na temelju stručne literature sastavila lista s najpoznatijim poslovicama i izrekama u hrvatskome jeziku. Zbog linearnosti našega jezičnog sustava odabrana je metoda izostavljanja prvoga logičkog dijela poslovice (v. Đurčo 2015). Popunjavanjem prvoga dijela poslovice ispitanici pokazuju u kojoj mjeri poznaju poslovice. Rezultati su istraživanja obrađeni u statističkome programu SPSS for Windows.

„Ausnahmen bestätigen die Regel“: Jugendliche und Sprichwörter in Kroatien

Die Ergebnisse der parömiologischen Forschungen in Kroatien, die seit dem Jahr 2011 (Aleksa Varga, Vodopija, Majdenić 2011) durchgeführt wurden, zeigen, dass Muttersprachler die meisten der am häufigsten vorkommenden Sprichwörter in der kroatischen Sprache kennen und benutzen. Die letzte umfangreiche Forschung aus dem Jahr 2014 mit 867 Probanden aus Kroatien (Aleksa Varga, Matovac 2016), ergab, dass 79,30 % der Adoleszenten bzw. Jugendlichen im Alter von 11 bis 20 Jahren die am häufigsten vorkommenden Sprichwörter nicht kennen oder diese in einer anderen Form verwenden, wie z. B. in Form von Antisprichwörtern. Die Forschung aus dem Jahr 2014 zeigt den beträchtlichen Unterschied in den Ergebnissen zwischen der Altersgruppe der Adoleszenz und den Probanden von 21 bis 99 Jahren. Im Rahmen von dieser Arbeit wurde an die eben erwähnte Forschung angeknüpft und eine ausführliche parömiologische Forschung mit einer repräsentativen Gruppe von Probanden aus der Altersgruppe der Adoleszenz in Kroatien durchgeführt. Folgende Fragen wurden beantwortet: In wie weit sind dieser Altersgruppe die kroatischen Sprichwörter bekannt? Gibt es Varianten bzw. Antisprichwörter, die die Probanden häufiger verwenden als traditionelle Sprichwörter? Die Forschung wurde mit Hilfe eines Fragebogens vollbracht, der eine Liste der bekanntesten kroatischen Sprichwörter beinhaltet. Die Sprichwörter wurden durch eine korpuslinguistische Analyse der Belege aus verschiedenen Quellen und Korpora ausgewählt. Wegen der Linearität unserer Sprache wurde die erste Hälfte des Sprichwortes im Fragebogen ausgelassen (vgl. Đurčo 2015), die Probanden sollten diese Hälfte dann ergänzen. Mit diesem Verfahren lässt sich feststellen, in wie weit die Probanden die Sprichwörter eigentlich kennen. Die Ergebnisse der Forschung wurden mit dem Programm SPSS for Windows bearbeitet und statistisch analysiert.

***

Tina Balič

Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru

Sociolinguistic Effects of the Use of English in EU Institutions

This paper deals with the sociolinguistic analysis of stated attitudes towards Euro-English, denoting a specific form of the English language that is frequently used for specific purposes within the institutions of the European Union. The importance of the 'educated elite' in defining linguistic standards within a speech community has already been emphasised several times in studies of language variation. A questionnaire survey was therefore conducted among 285 representatives who work for the European Commission in Brussels and Luxembourg. The respondents rated several deviations from Standard English, identified in a corpus-based analysis of EU texts at the levels of lexis and grammar, as either 'acceptable' or 'unacceptable' English usage. The research question examined whether the features tested can be counted as 'nativised' uses of English that would already indicate a separate form of English for EU institutional settings, even continental Europe at large. The findings revealed that the high acceptability rates of the proposed features among the non-native English-speaking respondents were mainly related to their proficiency in English and/or mother tongue interference. Moreover, since native speakers of English also accepted most of the proposed deviations, it follows that the participants did not seem to be aware of non-standardness in the test sentences. Euro-English must be regarded as EU jargon due to its technical, administrative or legal nature and not as a separate non-standard form of English for EU institutional settings. These observations correspond to the findings of previous research towards English in continental Europe (e.g., Murray 2003; Sing 2004; Mollin 2006; Simeone 2011).

Soziolinguistische Einflüsse des Englischen in den EU-Institutionen

Dieser Beitrag analysiert im soziolinguistischen Sinne die Einstellungen gegenüber Englisch als europäische Verkehrssprache, die häufig in den EU-Institutionen gebraucht wird. Die Bedeutung der 'gebildeten Elite' für die Festlegung der linguistischen Standards innerhalb einer Sprachgemeinschaft wurde in der Literatur über Sprachvarietät bereits mehrmals hervorgehoben. Eine Umfrage unter 285 Angestellten der Europäischen Kommission in Brüssel und Luxemburg wurde deshalb durchgeführt. Die Teilnehmer bewerteten mehrere Abweichungen vom Standardenglisch als 'akzeptable' oder 'nicht akzeptable' Sprachformen, die mittels einer korpuslinguistischen Analyse zahlreicher EU-Texte auf der Ebene der Grammatik und der Ebene des Lexikons identifiziert wurden. Die Forschungsfrage untersuchte, inwieweit die bewerteten Merkmale als 'nativisierte' Sprachformen gelten könnten, die bereits eine unabhängige Form des Englischen für EU-Zwecke, oder sogar für ganz Kontinentaleuropa, darstellen. Aus den Ergebnissen wird deutlich, dass der hohe Grad an Akzeptanz der vorgegebenen Sprachformen unter Nichtmuttersprachlern den Link zwischen den Englischkenntnissen und/oder der Interferenz der Muttersprache widerspiegelt. Da auch die Mehrheit der Muttersprachler die Abweichungen von vorgegebenen Standards akzeptierten, geht hervor, dass sie diese gar nicht bewusst wahrgenommen haben. Europäisches Englisch muss daher als EU-Jargon anerkannt werden wegen seiner überwiegend technischen, administrativen oder rechtlichen Natur und nicht als eine separate nicht-standard Form der englischen Sprache für EU-Angelegenheiten. Diese Schlussfolgerung stimmt weitestgehend mit den Erkenntnissen aus der vorerigen Forschung des Englischen in Kontinentaleuropa überein (z. B. Murray 2003; Sing 2004; Mollin 2006; Simeone 2011).

***

Maja Balić Motušić

Gimnazija Jurja Barakovića, Zadar

Stavovi hrvatskih nastavnika o metodama poučavanja usmjerenim na učenika

Svrha je ovog rada prikazati u kojoj mjeri i na koji način hrvatski nastavnici pristupaju različitim metodama poučavanja karakterističnim za metodu poučavanja usmjerenu na učenika u svakodnevnoj praksi. Ovoj se temi pristupa s aspekta metode poučavanja temeljem zadatka koja se razvila unutar nastave jezika, ali koja se može primjeniti i na druga obrazovna područja. Istraživanje je provedeno u osnovnim i srednjim školama u Zadru i uključuje brojku od pedesetak nastavnika koji su zamoljeni da ispune upitnik prema vlastitim stavovima o metodi poučavanja usmjerenom na učenika. Upitnik sačinjen od petnaest pitanja, analiziran je pomoću metode Likertove skale od jedan do pet. Kvantitativna analiza je kombinirana sa kvalitativnom analizom komentara nastavnika o postavljenim pitanjima u upitniku. Od nastavnika se tražilo da izraze svoje stavove i mišljenja o najizraženijim karakteristikama metode poučavanja usmjerene na učenika: razvoj vještina, kritičkog mišljenja i učeničke autonomije umjesto pukog prijenosa znanja koji je karakterističan za tradicionalni način poučavanja gdje je glavni fokus na učitelju. Istraživanje se temelji na različitim oblicima stimulacije učenika koje učitelji koriste kako bi potaknuli učenika na aktivno samostalno sudjelovanje u nastavi, korelaciji s poučavanjem usmjerenim na učenika, kao i primjeni stečenih vještina i znanja u stvarnom životu s aspekta metode poučavanja temeljem zadatka unutar kojeg je uporaba grupnog rada jedna od ključnih sastavnica pristupa, a čemu se u radu također pridodaje posebna pažnja. Predstojeći će rad prikazati preliminarne rezultate dobivene na temelju kvantitativne i kvalitativne analize. Ovaj rad je nastavak prethodno provedenog istraživanja pod naslovom Podučavanje temeljem zadatka kao odgovor na izazove modernog društva, o metodama poučavanja u hrvatskim školama, koje grupa nastavnika u Zadru koristi u nastavi, a čiji su rezultati ukazali na još uvijek prisutan problem tradicionalnog prijenosa činjenica, pri čemu razvijanje vještina učenja i poticanje na učeničku autonomiju ostaje proklamirani cilj. Upravo su ti odgovori poslužili kao polazište za provođenje ovog istraživanja.

Croatian teachers' attitudes relating to student – centred teaching

The purpose of this paper is to examine to what extent Croatian teachers in their daily practice apply the methods and approaches characteristic of student – centred learning and teaching. We approach this topic from task-based learning and teaching perspective which has been developed in language education, but can be applied to other education areas as well. The study was conducted in primary and secondary schools of Zadar and involved around fifty teachers who were asked to fill in the questionnaire in relation to their attitudes towards student – centred learning and teaching. The questionnaire, consisting of fifteen questions, was analysed using the Likert scale from one to five. The quantitative analysis was combined with a qualitative analysis of teachers' comments relating to each of the fifteen questions. Teachers were asked to express their attitudes and opinion about the most characteristic features of a student centred – approach: development of skills rather than the mere transmission of knowledge characteristic of teacher – centred approaches to education, development of critical thinking, and development of student autonomy. The study is based on various modes of students' stimulation that teachers use in order to encourage students to participate actively in class, correlation with student-centered teaching, as well as the implementation of skills and knowledge in real life from the task-based learning and teaching perspective wherein special attention is given to group work as one of the key components of the approach. The current paper will present some preliminary results obtained by both quantitative and qualitative analysis. This study is a follow-up to the previously conducted research Task-based language teaching as a response to the challenges of modern society, about methods used in the teaching practice of a group of teachers in Zadar, whose results pointed to a long-standing problem with traditional transmission of facts, where the development of learning skills and encouraging students' autonomy remains only a proclaimed goal. Precisely these answers served as a starting point for the current research.

***

Martina Bašić

Zavod za lingvistička istraživanja Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti

Primjena teorije društvene mreže u sociolingvističkom istraživanju

Koncept su društvene mreže u sociolingvistička istraživanja uveli Lesley i James Milroy u njihovu istraživanju triju radničkih zajednica u Belfastu (L. Milroy 1987) pretpostavivši da moraju postojiti i neki drugi društveni faktori osim dobi, spola i obrazovanja koji utječu na lingvističke varijacije. Cilj im je bio istražiti korelaciju između integriranosti pojedinaca u zajednici i njihova govora. Njihova je pretpostavka bila da što je individualna društvena mreža jača s lokalnom zajednicom, to će govor ispitanika biti bliži lokaliziranim vernakularnim normama. Statistička je analiza pokazala da su ispitanici s najjačim društvenim i rodbinskim vezama u susjedstvu upotrebljavali najviše dijalekatno obojen vernakular. Koncept je društvene mreže vezan za odnos koji pojedinac ima ili stvara prema raznim pojedincima i skupinama ili kojima prirodno pripada. Mrežna se sociolingvistička varijacijska istraživanja provode unutar određene, postojeće grupe, a ne u jezičnoj zajednici u cjelini. Veze u društvenoj mreži variraju u svojoj jačini ovisno o društvenim vezama pojedinca u svojoj sredini ili području. Zatvorene su društvene mreže (koje karakterizira visoka gustoća uspostavljenih veza/povezanosti među pripadnicima) vrlo važan mehanizam za održavanje dijalekta bez obzira na negativan prestiž ili nizak status koji oni mogu imati u široj društvenoj zajednici. Dakle, istraživanje društvenih mreža može nam pomoći u razumijevanju na koji način društvene sile usporavaju ili utječu na varijacije u jeziku i na jezične promjene. U prvome će dijelu izlaganja biti riječ o teoriji društvene mreže i njezinoj implementaciji u sociolingvističkim istraživanjima. U drugome se dijelu izlaganja predviđa prikaz sociolingvističkog istraživanja jedne zatvorene crkveničke društvene mreže te rasprava o dobivenim rezultatima i zaključcima (Bašić 2012).

Applications of Social Network Theory in Sociolinguistics

The concept of social networks in sociolinguistic research was introduced by Lesley and James Milroy in their research of three working-class communities in Belfast (Milroy 1987) assuming that there must be other significant social factors in addition to age, sex, education affecting linguistic variations. The aim was to investigate the correlation between the integration of individuals in the community and their speech. Their hypothesis was that the individual that has stronger social ties within the local community will use more localized vernacular norms. Their statistical analysis of linguistic variables showed that the individuals with the strongest social and family ties in the neighborhood used more dialectally colored vernacular. The concept of the social networks is associated to the relationships that the individual has or creates to various individuals and groups or where he naturally belongs. Network sociolinguistic variation studies are conducted within specific, existing groups, rather than in the language community as a whole. The links in social networks vary in strength depending on the individuals' social connections in their community or area. Closed social networks (which are characterized by a high density of established connections among members) are very important mechanism for maintaining dialect regardless of negative prestige or low status that it can have in the community. Thus, the study of social networks can help us in understanding how social forces slow down or affect the variations in language and the language changes. In the first part of this presentation I will present the theory of social networks and its implementation in sociolinguistic research. In the second part of the presentation I will present my own sociolinguistic research of one closed social network of three generational groups of the local vernacular of Crikvenica, discuss the obtained results and conclusions (Bašić 2012).

***

Silvija Batoš i Dubravka Zakarija-Bračić

Sveučilište u Dubrovniku

Language of the Internet & the Evernet: Sociolinguistic Impacts

The Internet has changed foreign language lecturing in form and content of materials. The research problem concerns the new media effective communication. The hypothesis is that one must be able to communicate effectively while combining linguistic competence within the accepted set of cultural rules. Can your PC communicate effectively? We tried to find out the answer through the analysis of the cognitive interviewing in qualitative research methodology, using inductive methods, finding answers in questionnaire design for students of the two studies, Media and Economy at the University of Dubrovnik. But, analysis of cognitive interviews contains elements of both qualitative and quantitative science, that is, both words and numbers. J.S. Katz affirms that new media are not just gimmicks for creating worlds of illusion, but new languages with new and unique powers of expression. Anyone can join the Internet melee: individuals, government agencies, libraries, universities, business. Is there a link between heavy Internet use and the user's social involvement? We compare earlier and more recent surveys. J.D. Bolter and R. Grusin, with their concept of remediation, counter that there is a powerful interconnectivity between new and old media. New technology most certainly affords a wide range of platforms for audiences to engage with its wider range of services and texts. And what is the role of the Evernet, as the successor of the Internet? The results contribute to the Internet and the Evernet effective communication.

Jezik interneta i everneta: sociolingvistički utjecaji

Internet je promijenio način poučavanja stranoga jezika, njegovu formu i sadržaj. Istražuje se učinkovita komunikacija korištenjem novih medija. Postavljena hipoteza pretpostavlja činjenicu kako učinkovito komuniciranje kombinira lingvističke kompetencije i prihvaćena pravila određene kulture. Može li vaše računalo učinkovito komunicirati? Pokušali smo doći do rezultata koristeći analizu kognitivnog intervjua u kvalitativnoj metodologiji istraživanja i induktivne metode, pronalazeći odgovore na pitanja postavljena studentima dvaju studija Sveučilišta u Dubrovniku, Mediji i Ekonomija. Analiza kognitivnog intervjua sadrži elemente kvalitativne, ali i kvantitativne znanstvene metodologije, odnosno, riječi i brojeve. J. S. Katz tvrdi kako novi mediji ne stvaraju samo svjetove iluzija, već i novi jezik, s novom i jedinstvenom moći izražavanja. Svatko se može družiti na internetu: pojedinci, vladine agencije, knjižnice, sveučilišta, poslovni ljudi. Postoji li veza između korištenja interneta u velikoj mjeri i korisnikove socijalizacije? Usporedit ćemo ranija i novija istraživanja. J. D. Bolter i R. Grusin ističu kako postoji snažna međusobna povezanosti između novih i starih medija. Zasiurno, nove tehnologije pružaju širok spektar platformi za korištenje različitih usluga i tekstova. Koja će biti uloga everneta kao nasljednika interneta? Rezultati doprinose učinkovitoj komunikaciji koja se služi internetom i evernetom.

***

Zdravka Biočina, Iva Bašić i Gordana Varošaneć-Škarić

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Prozodijski sustav Pražnica

Petar Šimunović (2006) dijeli bračke govore u četiri skupine: čakavske govore (Bobovišća, Dračevica, Postira, Pučišća), čakavske govore prožete štokavskim crtama (Povlja, Novo Selo, Selca), čakavske (Sutivan i Milna) te štokavske govore s mnogim čakavskim crtama (Sumartin). Poznato je da je čakavština od svih hrvatskih narječja sačuvala najviše arhaičnih osobina na svim jezičnim razinama, posebice u akcentuaciji. Dosadašnja istraživanja bračkih čakavskih govora (Šimunović 1975 i 1977, Menac-Mihalić 1985, Sujoldžić i sur. 1988, Galović 2012 itd.) govore o klasičnom čakavskom tronaglasnom sustavu koji čine kratkosilazni, dugosilazni i akut uz prednaglasne i zanaglasne dužine. Budući da su dosadašnja istraživanja govora Pražnica bila sporadična i većinom fokusirana na rječničku građu, svrha je ovoga rada prikazati i opisati njihov složeni prozodijski sustav. Željelo se istražiti imaju li govornici Pražnica tradicionalniji prozodijski sustav u odnosu na primorska čakavska mjesta otoka Brača te hoće li starija skupina govornika čuvati arhaičniji prozodijski sustav u usporedbi s mlađom i srednjom dobnom skupinom govornika. Snimljeno je 15 govornika koji su podijeljeni po spolu (Nm=5, Nž=10) i dobnim skupinama: mlađi (N=5; 18 – 39 g.), srednji (N=5; 40 – 59 g.) i stariji (N=5; stariji od 60 g.). Kriteriji za odabir govornika bili su podrijetlom iz Pražnica i da tamo žive posljednjih 10 godina te da su im oba roditelja iz tog mjesta. Materijal za snimanje sastojao se od otvorenog popisa tema za spontani test. Za potrebe rada analiziran je spontani govor, kako bi se dobila realna govorna slika izvornih govornika Pražnica. Pokazalo se da žene, bez obzira na dob, više zadržavaju tradicionalno opisan prozodijski i vokalski sustav.

The prosodic system of Pražnica

Petar Šimunović (2006) divides speeches of Brač into four groups: Čakavian speeches (Bobovišća, Dračevica, Postira, Pučišća), Čakavian speeches imbued with Štokavian features (Povlja, Novo Selo, Selca), Čakavian (Sutivan and Milna) and Štokavian speeches with a lot of Čakavian features (Sumartin). It is known that, in comparison with other Croatian dialects, Čakavian has preserved the most archaic features on all language levels, especially in accentuation. Previous research of Čakavian speeches of Brač (Šimunović 1975 and 1977, Menac-Mihalić 1985, Sujoldžić and al. 1988, Galović 2012 etc.) reveals a classic Čakavian three accent system consisting of the short-falling accent, long-falling accent and acute with the pre-accentual and post-accentual length. Since previous research of speech of Pražnica has been sporadic and mostly focused on vocabulary, this paper tends to show and describe its complex prosodic system comparing the prosodic system of the speakers from Pražnica and speakers from coastal Čakavian places on the island of Brač. Furthermore, the paper aims to find out if the group of older speakers has preserved a more archaic prosodic system in comparison with the groups of younger and middle-aged speakers. For this purpose, 15 speakers were recorded and divided according to sex (Nm=5, Nf=10) and age: younger (N=5; 18 - 39 years), middle (N=5; 40 - 59 years) and older (N=5; older than 60 years). The criteria for selecting the speakers were that their origin is from Pražnica, that they have lived there for the last 10 years and that both of their parents are from that place. Material for recording was composed of an open list of themes for spontaneous spoken utterance. Spontaneous spoken utterance was analysed to get a real speech picture of the native speakers of Pražnica. The results show that women, regardless of age, retain more of the traditionally described prosodic and vowel system.

***

Goranka Blagus Bartolec

Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje

Glagolske kolokacije u administrativnome funkcionalnom stilu

Administrativni funkcionalni stil jedan je od pet stilova hrvatskoga standardnog jezika i iscrpno je opisan u hrvatskoj jezikoslovnoj literaturi (Kovačević i Badurina 2001, Silić 2006). Administrativni je stil veoma proširen stil standardnoga jezika s obzirom na to da zahvaća zakonodavno i preskriptivno područje jezične uporabe (pravo, pravosuđe, diplomacija, državne službe) unutar kojega nastaju brojne tekstne forme (zakoni, propisi, pravilnici, potvrde, odluke, molbe, izvještaji, životopisi itd.). Jezik se takvih tekstova temelji na ustaljenim i zadanim jezičnim formulama na sintagmatskoj i sintaktičkoj razini, što uključuje uporabu različitih imenskih i glagolskih kolokacija. Glagolske su kolokacije u odnosu na imenske znatno slabije opisane u hrvatskoj literaturi (Petrović 2008), a novijega je datuma istraživanje o dvojezičnim glagolskim kolokacijama u tehničkoj struci (Luzer i Tominac Coslovich 2016). U radu će naglasak biti stavljen na analizu učestalih glagolskih kolokacija (stupiti na snagu, dati/podnijeti ostavku, donijeti zakon, obavljati/obnašati/vršiti dužnost, poništiti odluku, preuzeti dužnost, preuzeti odgovornost, održati sjednicu, voditi računa itd.) u tekstovima koji pripadaju administrativnomu stilu. Na temelju korpusnih potvrda te prema potvrdama iz administrativno-pravnih tekstova (Narodnih novina, izvještaja, odluka, propisa) opisan će se sintaktički potencijal glagola u takvim svezama pri čemu će se promatrati dva kriterija – gramatička veza među sastavnicama glagolske kolokacije (upravljanje) i perifrastičnost (nepunoznačnost i punoznačnost glagolske sastavnice). Uputit će se na komunikacijsko-pragmatičku dimenziju takvih sveza s namjerom da se pokaže jesu li glagolske kolokacije u administrativnim tekstovima stilsko sredstvo kojim se postiže učinak na primatelje ili su one jedina mogućnost prenošenja sadržaja koji se u administrativnim tekstovima ne mogu prenijeti drugim neutralnijim, odnosno stilski neobilježnim jezičnim formama.

Verbal collocations in the administrative functional style

Administrative functional style is one of the five styles of the standard language and is described in detail in Croatian linguistic literature (Kovačević and Badurina 2001, Silić 2006). The administrative style is a very common style of standard language because it affects the legislative area and prescriptive language use (law, justice, diplomacy, public services) with a variety of text forms (laws, regulations, ordinances, certificates, decisions, applications, reports, CVs, etc.). The language of such texts is based on the usual linguistic formulas on the syntagmatic and syntactic level, which involves the use of various nominal and verbal collocations. The verbal collocations in relation to nominal collocations are much less described in Croatian literature (Petrović 2008). More recent research is based on the description of verbal collocation in bilingual technical dictionaries (Luzer and Tominac Coslovich 2016). In this paper, emphasis will be placed on the analysis of frequent verbal collocations (stupiti na snagu 'come into force', odstupiti s dužnosti 'to step down', provesti zakon 'to pass a law', obnašati dužnost 'perform the duties', poništiti odluku 'to annul the decision', preuzeti dužnost 'to take office', preuzeti odgovornost 'to take responsibility', održati sjednicu 'hold a meeting') in the texts belonging to the administrative style. According to the corpus and the administrative and legal texts (Narodne novine, reports, decisions, regulations) the potential of verbal components in verbal collocations will be described syntactically. Both the grammatical correlation between the components of verbal collocations (valency) and the periphrastic potential of verbs will be taken into consideration. The intention is to observe the communication and pragmatic dimensions of verbal collocation and determine whether verbal collocations in administrative texts are a stylistic form or the only way of presenting content.

***

Brankica Bošnjak Terzić

Fakultet strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu

Komponente samoreguliranoga učenja u engleskom jeziku struke

Razvoj samoreguliranog učenja (SRU) važno je za uspješno učenje inog jezika. SRU je samousmjeravajući proces u kojem učenici svjesno planiraju i prate vlastite kognitivne, ponašajne i afektivne procese važne za uspješno obavljanje akademskih aktivnosti (Schunk, 2001). Sociokognitivna perspektiva Bandure (1986) naglašava važnost kognitivnih procesa i motivacije i njihove ključne uloge u učenju i temelji se na recipročnoj interakciji između unutarnjih osobnih čimbenika, ponašanja i okruženja. Najistaknutiji sociokognitivni model prema Pintrichu (2004) definira SRU kao aktivan proces tijekom kojega učenici postavljaju ciljeve učenja, nadgledaju i reguliraju vlastitu kogniciju, motivaciju i ponašanje. Sociokognitivni pristup SRU povezuje učenikov samoregulacijski proces sa specifičnim iskustvom učenja te identificira procese putem kojih se postiže SRU i bolja uspješnost u učenju, a to su percepcija samoučinkovitosti i uporaba strategija (Pintrich, 2004) te naglašava važnost ciljeva učenja. Iako je posljednjih godina zabilježena važnost SRU u ovladavanju L2 (Tseng et al., 2006), malo je saznanja o odnosu strategija i percepcije samoučinkovitosti i ciljne orijentacije na području učenja vokabulara, a posebno na području vokabulara jezika struke. Kako je znanje vokabulara iznimno važno u području jezika struke, te kako bi učenici razvili naviku učenja vokabulara autonomno, nužno je razviti samoregulaciju u učenju vokabulara (Tseng et al., 2006). Upravo je cilj istraživanja utvrditi koja od navedenih komponenti SRU predviđa uspješnost u ovladavanju vokabulara jezika struke. Istraživanje je provedeno na Fakultetu strojarstva i brodogradnje među studentima treće godine (N=210). Studenti su ispunili MSLQ upitnik kojim se mjeri ciljna orijentacija, percepcija samoučinkovitosti i uporaba strategija učenja. Uspješnost u ovladavanju vokabulara mjeri se rezultatima na ispitu vokabulara. Na osnovi dobivenih rezultata dobili smo uvid u one komponente SRU koje predviđaju uspješnost u učenju vokabulara jezika struke. Dobivene spoznaje imaju važne glotodidaktičke implikacije u radu i obradi specifičnoga vokabulara.

Self-regulated components in ESP

Self-regulated learning is important for successful language learning in which students consciously plan and control their own cognitive, behavioural and affective processes important for successful accomplishment of academic activities (Schunk, 2001). Bandura's (1986) socio-cognitive approach to self-regulated learning (SRL) emphasizes the importance of cognitive processes and motivation and their key roles in learning and is based on reciprocal interaction between inner personal factors, behaviour and environment. The most prominent socio-cognitive approach is Pintrich's (2002) which defines SRL as an active process in which learners set learning goals, control and regulate their cognition, motivation and behaviour. Pintrich's model (2004) relates learner's self-regulating process with the specific learning experience and identifies processes by which SRL and better academic achievement are achieved: the perception of self-efficacy, the use of strategies and goal orientation. Even though the importance of SRL has been recognized in the area of FLL (Tseng et al., 2006) there are not so many findings regarding the relationship between the use of strategies, goal orientation and the perception of self-efficacy in the field of ESP vocabulary learning. Since vocabulary acquisition is extremely important in ESP since students need to develop habits of learning vocabulary autonomously, it is essential to develop self-regulation in vocabulary learning (Tseng et al., 2006) The aim of the study is to investigate which self-regulated components can predict success in ESP vocabulary learning. The study was conducted at the Faculty of Mechanical Engineering and Naval Architecture among 3rd year students (N=210). Students filled MSLQ questionnaire which measures goal orientation, self-efficacy and strategy use. According to the results of the research we will gain the insight into which components of self-regulated learning facilitate successful ESP vocabulary learning. The gained knowledge will have important implications when dealing with ESP vocabulary.

***

Ana Bratulić i Siniša Smiljanić

Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci

Am I Bilingual? Factors Affecting Croatian Pre-service and In-service Teachers

Although bilingualism is a widespread social phenomenon, it remains an elusive and highly debated concept. Researchers describe bilingualism along different dimensions such as linguistic ability, language use, age and context of second language (L2) acquisition, cultural identity etc. However, there is one element that is often left out from experts' considerations of bilingualism, namely how non-academics define bilingualism and whether they consider themselves to be bilingual. Studying the ways in which individuals who live with more than one language perceive their own linguistic status is necessary to obtain a more complete picture of bilingualism. This is especially relevant in the context of education since it can have important implications for teacher/student self-confidence and motivation for language teaching/learning (Pavlenko 2003, Saito 2015). Nonetheless, research of this issue has been scarce. The few studies that have been conducted (e.g., Sia and Dewaele 2006, Špiranec 2010) have demonstrated that self-assessment of bilingualism is related to factors such as age, context of L2 acquisition, L2 proficiency and language use. The aim of this study is to explore Croatian pre-service and in-service teachers' self-assessment of bilingualism and factors related to their perceptions. The sample comprised pre-service teachers (n=119), teaching track graduate students, and in-service class teachers and teachers of Croatian (n=89). Their biodata, assessments of bilingualism and language histories were collected with a specifically designed questionnaire and analysed quantitatively. The analysis has shown that most participants consider themselves to be bilingual and that their self-assessment of bilingualism is related to gender, professional status, context of L2 acquisition, self-perceived L2 proficiency and language use. The results are discussed in the context of previous research findings and Croatian teachers' education and professional training programmes.

Jesam li dvojezičan/na? Čimbenici koji utječu na samoprocjenu dvojezičnosti budućih i sadašnjih hrvatskih učitelja i nastavnika

Premda je dvojezičnost široko rasprostranjena društvena pojava, sam je koncept dvojezičnosti još uvijek nedovoljno razjašnjen. Istraživači pri opisu dvojezičnosti u obzir uzimaju različite dimenzije poput jezičnoga umijeća, jezične uporabe, dobi i konteksta usvajanja drugoga jezika (J2), kulturnoga identiteta itd. Jedan se element, međutim, i dalje često izostavlja iz stručnih promišljanja dvojezičnosti – način na koji ljudi izvan akademske zajednice definiraju dvojezičnost te smatraju li sami sebe dvojezičnima. Proučavanje načina na koji pojedinci koji žive s više od jednoga jezika doživljavaju vlastiti jezični status potrebno je za dobivanje potpunije slike o dvojezičnosti. To je posebno važno u kontekstu obrazovanja budući da može znatno utjecati na samopouzdanje i motivaciju učitelja/učenika za učenjem/poučavanjem jezika (Pavlenko 2003, Saito 2015). Unatoč tome, dosada je tome pitanju posvećeno nedovoljno pažnje. Malobrojna su provedena istraživanja (npr. Sia i Dewaele 2006, Špiranec 2010) pokazala da je samoprocjena dvojezičnosti povezana s čimbenicima poput dobi, konteksta usvajanja J2, razine jezičnoga umijeća u J2 i jezične uporabe. Cilj je ovoga istraživanja ispitati samoprocjenu dvojezičnosti budućih i sadašnjih hrvatskih učitelja i nastavnika te čimbenike koji su s njome povezani. Uzorak su činili budući učitelji i nastavnici (n=119), studenti nastavničkoga smjera različitih diplomskih studija, i učitelji razredne nastave i nastavnici hrvatskoga jezika (n=89). Njihovi su osobni podaci, samoprocjene dvojezičnosti i jezične biografije prikupljeni posebno izrađenim upitnikom i analizirani kvantitativno. Analiza rezultata pokazala je da se većina ispitanika smatra dvojezičnima te da je njihova samoprocjena dvojezičnosti povezana sa spolom, radnim statusom, kontekstom ovladavanja J2, samoprocjenom jezičnoga umijeća u J2 i učestalosti korištenja J2. Rezultati se tumače u kontekstu prijašnjih istraživanja te obrazovanja i programa profesionalnih usavršavanja hrvatskih učitelja.

***

Sara Brodarić

Filozofski fakultet Sveučilišta u Splitu

The influence of English-language media informal exposure on students' motivation and preferences towards specific language activities in the EFL classroom

Previous research (Brodarić 2015, Cergol Kovačević and Matijević 2013) has proved that the English language and Croatian students' exposure to it in non-institutional situations has a positive effect on their EFL results at school. The influence of English language and culture, through subtitled movies and TV shows, English song lyrics, video games and English written and spoken information on the Internet, on Croatian students' needs to be more closely studied in order for it to be usefully implemented within the programmes of formal EFL learning. The present study statistically analysed the data provided by 78 secondary school students by examining their attitudes towards and motivation for speaking, reading, listening, writing and grammar practice, as well as the extent of their comprehension of teacher talk in their EFL school lessons on the one side comparing them to the frequency of students' EFL exposure through various media out of school on the other side. The research questions also addressed whether significant statistical differences existed in the motivational interests for specific EFL classroom activities based on the students' preferences for English-language music or Croatian music, as well as their attitudes towards watching originally English-spoken dubbed or subtitled TV content. The results reveal that the students who report an above average engagement in a number of out of school English-related activities also express a higher motivation for EFL activities in the classroom. The findings also show a relation between students' preference for English-language music and a prominent affinity towards the productive use of foreign language at school. Moreover, students' inclination towards speaking, writing and listening to English materials in class is also influenced by their preferences and habits in terms of watching English movies with or without Croatian subtitles. The aim of this study was to gain insight into the incidental English language acquisition of Croatian adolescents and detect which particular, out-of-classroom, English-involved activities influence students' motivation for EFL learning, stimulate their interest and could consequently assist and benefit the EFL teaching process.

Utjecaji neformalne izloženosti učenika medijima na engleskom jeziku na njihovu motivaciju i zainteresiranost za različite aktivnosti pri učenju stranog jezika u školi

Prethodna su istraživanja pokazala da izloženost hrvatskih učenika engleskom jeziku u vanškolskom kontekstu ima pozitivan učinak na njihove ocjene u nastavi engleskog jezika u školi (Brodarić 2015, Cergol Kovačević i Matijević 2013). Utjecaj engleskog jezika i kulture na hrvatske učenike, putem titlovanih filmova i televizijskih programa, engleskih tekstova pjesama, videoigara te napisanih i izgovorenih informacija na engleskom jeziku na internetu, bitno je pobliže proučiti i ta saznanja implementirati u programe učenja engleskog kao stranog jezika u školama. Ovaj rad statistički analizira podatke prikupljene na uzorku od sedamdeset i osam srednjoškolskih učenika, istražujući njihove stavove i motivaciju za govorenje, čitanje, slušanje, pisanje i vježbanje gramatike, te u kojoj mjeri razumiju govor nastavnika za vrijeme nastave engleskog jezika, uspoređujući ih s učestalošću njihovog izvanškolskog doticaja s engleskim jezikom prisutnim u različitim medijima. Istraživačka pitanja također ukazuju na postojanje statistički značajnih razlika kod motivacije učenika za pojedine jezične aktivnosti u razredu, s obzirom na to preferiraju li glazbu na engleskom ili hrvatskom jeziku, te s obzirom na njihove stavove prema gledanju sinkroniziranih i titlovanih televizijskih programa i filmova na engleskom jeziku. Rezultati su pokazali da oni učenici koji imaju učestaliji doticaj s engleskim jezikom u izvanškolskom kontekstu ujedno izražavaju veću motivaciju za jezičnim aktivnostima na nastavi engleskog jezika. Saznanja također ukazuju da učenici skloniji slušanju glazbe na engleskom jeziku pokazuju više afiniteta prema korištenju produktivnih jezičnih vještina u razredu. Nadalje, sklonost učenika prema govorenju, pisanju i slušanju materijala na engleskom jeziku vezana je za stavove prema sinkronizaciji i gledanju engleskih filmova s titlovima. Cilj je ovog rada bio proučiti nenamjerno usvajanje engleskog jezika od strane hrvatskih adolescenata i odrediti koje pojedine izvanškolske aktivnosti koje uključuju korištenje engleskog jezika utječu na motivaciju učenika za učenje engleskog kao stranog jezika, stimuliraju njihov interes te bi stoga mogle pomoći i biti od koristi u procesu podučavanja engleskog jezika.

***

Luka Budak

Macquarie University

Hrvatski jezik u Australiji: Od prvih škola hrvatskoga jezika do 35. obljetnice Hrvatskih studija

Hrvatski se jezik počeo podučavati u hrvatskim školama davno prije prizna(va)nja hrvatskoga jezika kasnih sedamdesetih godina. No pravi procvat učenja i podučavanja hrvatskoga jezika događa se poslije odlaska i nestanka politike „Bijele Australije“ i početka nove multikulturalne politike ranih sedamdesetih godina. Ovaj procvat uzima maha posebno nakon odvajanja hrvatskoga jezika od političkoga hibrida kasnih sedamdesetih godina. Svrha je ovoga izlaganja pokazati neke od relevantnih zbivanja i događaja u nastojanjima Hrvata i hrvatskih ustanova i udruga u Australiji vezanih za prizna(va)nje hrvatskoga jezika kao i njegova očuvanja u posljednja četiri desetljeća.

The Croatian language in Australia: From the first schools of the Croatian language to the 35th anniversary of Croatian Studies

The teaching of the Croatian language started in Croatian schools long before the recognition of the Croatian language in the late seventies. However, the real boom of learning and teaching the Croatian language occurs after the departure and disappearance of the “White Australia” Policy in the early 1970s and the beginning of multiculturalism. This boom occurs especially after the separation of the Croatian language from the political hybrid in late seventies. The purpose of this presentation is to show some of the relevant developments and events in endeavors of Croatians and Croatian institutions and organizations in Australia to achieve the recognition of the Croatian language as well as its preservation for the past four decades.

***

Barbara Buršić i Boris Kern*Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani***Problematika genitiva množine u poučavanju hrvatskoga i slovenskoga jezika kao inoga**

U poučavanju hrvatskoga i slovenskoga kao inoga jezika genitiv množine imenica pokazao se problematičnim, ne samo zbog brojnosti svojih funkcija nego i nastavaka (posebice u hrvatskome jeziku). Posebno izazovno može biti poučavanje G mn. imenica kojima osnova završava na dva suglasnika i kod kojih se u G mn. (zbog istih nastavaka i u G dv. u slovenskome) može pojaviti nepostojani samoglasnik – a u hrvatskome, a u slovenskome i i e (ə). Taj se nepostojani samoglasnik pojavljuje u nekih imenica muškoga, ženskoga i srednjega roda obaju jezika (hrv. projekt, zemlja, stablo; slo. vodja, sestra, okolje). Hrvatski jezični priručnici različito pristupaju i prema različitim kriterijima klasificiraju G mn. imenica koje završavaju na dva suglasnika (Silić i Pranjković 2005, Babić i sur. 2007), a dodatne poteškoće stvara i mogućnost dvojakih i trojakih oblika (pošiljaka/pošiljka/pošiljki) te nepostojanje jasnih pravila za raspodjelu genitivnih nastavaka i kod kojih će se suglasničkih skupova pojaviti ovaj nepostojani samoglasnik. S druge strane u slovenskih nastava postoji varijantnost izgovora – kod imenica čije osnove završavaju na m/n/l ili r + m/n/l ili v (himna – himn [hɪmn/himən]) (Toporišič 2000). Ovaj se rad nadovezuje i na istraživanje o genitivu množine imenica e-vrste koje završavaju na dva suglasnika (Buršić i Kožul 2015). Cilj je izlaganja provjeriti kako ovu problematiku opisuju jezični priručnici i udžbenici hrvatskoga/slovenskoga kao inog, sistematizirati korpus imenica kod kojih se pojavljuje nepostojani samoglasnik i predstaviti moguće strategije kojima će se moći koristiti u didaktičkom procesu učenja hrvatskoga/slovenskoga jezika kao inog. Polazi se od teze da prvi jezik i poznavanje slavenskih jezika utječu na odabir pravilnih/mogućih oblika za G mn. Bit će prikazani i rezultati kratkog istraživanja provedeni među govornicima hrvatskoga i slovenskoga kao inog o G mn. imenica koje u osnovi završavaju na dva suglasnika. S obzirom na to da se ovoj tematici nije posvećivalo puno pozornosti u kontekstu didaktike inoga jezika, istraživanje će imati i svoju aplikativnu vrijednost.

The genitive plural form in teaching Croatian and Slovenian as L2

The genitive plural is considered to be very complicated for non-native speakers of Croatian and Slovenian language, not only due to its numerous functions, but also to the variety of endings (especially in the Croatian language). Teaching genitive plural can be particularly challenging in case of nouns with a stem which ends in two consonants (in Slovene also dual) where interconsonantal vowels are introduced: a in Croatian and i or ə (e) in Slovenian. This interconsonantal vowel appears in masculine, feminine and neutral nouns in both languages (i. e. projekt 'project', zemlja 'land', stablo 'stem' in Croatian and vodja 'leader', sestra 'sister', okolje 'environment' in Slovenian). Croatian grammar manuals have different approaches and types of classification for the genitive plural of nouns with a stem which ends in two consonants (Silić and Pranjković 2005, Babić et al. 2007). Additional difficulties are encountered when there are varieties of plural forms (pošiljaka/pošiljka/pošiljki) and absence of clear rules in which consonant groups an interconsonant vowel appears and in which it does not, especially in the Croatian language. In the Slovenian language in the case of nouns with the stem ending in m/n/l or r + m/n/l or v two different pronunciations are possible: N sg himna – G pl himn [hɪmn/himən] (Toporišič 2000). This paper is also built on the research of the genitive plural of nouns belonging to the e-declension (Buršić and Kožul 2015). The aim of the paper is to see how the topic of the interconsonantal vowels in genitive plural forms is addressed in dictionaries, grammar books, workbooks and other reference books of Croatian and Slovenian as L2, to systematize the list of nouns with interconsonantal vowel in genitive plural form, as well as to introduce the possible methodology of mastering this case in the process of teaching Croatian/Slovenian as L2. The starting point for the thesis is that the first language and the knowledge of a Slavic language affect choosing correct/possible forms for genitive plural. The results of a questionnaire, which was prepared for non-native speakers of Croatian and Slovenian, will also be presented. Due to the fact that the topic is not widely researched, this paper also has an applicative value.

***

Ivana Čizmar*Đakovo***Koncept (NE)MORALA u hrvatskome jeziku**

U radu ćemo istraživati koncept (NE)MORALA u hrvatskome jeziku prema postavkama kognitivne lingvistike: teorijom konceptualne metafore, metonimijom te kulturnim modelima. Pitanjem (NE)MORALA u engleskome jeziku bavili su se Lakoff i Johnson (1980), Johnson (1987), Johnson (1993), Lakoff i Johnson (1999). Lakoff i Johnson (1980: 17) definiraju moralnost kao djelovanje u skladu sa standardima kulture s ciljem održavanja blagostanja. U svojem su prvotnom radu Lakoff i Johnson (1980: 17) analizirali (NE)MORAL orijentacijskim metaforama MORALNO JE GORE; NEMORALNO JE DOLJE, a u svojim su daljnjim radovima detaljnije razradili koncept (NE)MORALA. Istraživanjem metafora engleskoga jezika (Lakoff i Johnson 1999) utvrdili su da se metafore za MORALNOST temelje na onome što ljudi u određenoj kulturi smatraju da pridonosi njihovu blagostanju. Navode, između ostaloga, metafore MORALNE ČISTOĆE, MORALNE BITI i MORALNE SNAGE, koje će se pokazati bitnima i u analizi naših primjera. Cilj je našega rada prikazati na koji se način konceptualizira (NE)MORAL u hrvatskome jeziku navodeći i analizirajući metaforične jezične izraze, koji proizlaze iz navedenog koncepta, a za koje smo našli potvrde u Hrvatskom mrežnom korpusu (hrWac). Drugim riječima, odabiremo metaforične jezične izraze koji se odnose na ciljnu domenu (NE)MORALA. Metaforične jezične izraze podijelili smo u kategorije prema motivaciji za koju smo smatrali da je temeljna u analizi: (NE)ČISTOĆA, NISKO, VELIKO, DEBEO, NULA, ČOVJEK, ŽIVOTINJA, BILJKA, IGRA, OBRAZ, OTPAD, PRODAVANJE, KRŠĆANSTVO. Pokazalo se da se najveći broj metaforičnih jezičnih izraza nalazi u kategorijama: (NE)ČISTOĆA, NISKO te ČOVJEK. Budući da se u radu analizira 60 metaforičnih jezičnih izraza, rad može služiti kao preliminarno istraživanje koncepta (NE)MORALA u hrvatskome jeziku.

The concept of (IM)MORALITY in the Croatian language

This paper explores the concept of (IM)MORALITY in the Croatian language within the postulates of cognitive linguistics: conceptual metaphor theory, metonymy and cultural models. The issue of (IM)MORALITY in English was explored by Lakoff and Johnson (1980), Johnson (1987), Johnson (1993), Lakoff and Johnson (1999). Lakoff and Johnson (1980: 17) define morality as an act according to culture's standards in order to maintain well-being. In their initial work Lakoff and Johnson (1980: 17) analyzed (IM)MORALITY within orientational metaphors VIRTUE IS UP; DEPRAVITY IS DOWN. In their further research, they elaborated the concept of (IM)MORALITY at a more detailed level. The study of English metaphors (Lakoff and Johnson 1999) showed that metaphors for MORALITY are based on what people of a given culture consider as contributing to their well-being. They suggest, among other things, MORAL PURITY metaphor, MORAL ESSENCE metaphor and MORAL STRENGTH metaphor, which are essential in the analysis of our examples as well. The aim of this paper is to show the conceptualization of (IM)MORALITY in the Croatian language by specifying and analyzing metaphorical linguistic expressions, stemming from this concept, confirmed in the Croatian Web Corpus (hrWac). In other words, we have chosen metaphorical linguistic expressions that refer to (IM)MORALITY target domain. Metaphorical linguistic expressions are divided into categories according to the motivation we considered to be fundamental in the analysis: (IM)PURITY, LOW, BIG, FAT, ZERO, HUMAN, ANIMAL, PLANT, GAME, CHEEK, WASTE, SELLING, CHRISTIANITY. It has been shown that most of the metaphorical linguistic expressions belong to the following categories: (IM)PURITY, LOW and HUMAN. Since the paper analyzes 60 metaphorical linguistic expressions, the research may serve as a preliminary study of the concept of (IM)MORALITY in the Croatian language.

***

Majda Čolak i Dunja Radulović

Filozofski fakultet Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli

Stavovi doseljenika prema dvojezičnoj praksi u privatnoj i javnoj komunikaciji na Bujštini

U radu se iznose stavovi doseljenika iz kontinentalne Hrvatske i susjednih zemalja prema praksi dvojezičnosti na području grada Buja i na Bujštini. Kao područje na kojemu je dvojezičnost *de facto* i *de iure* na snazi već više od pola stoljeća te na kojemu stanuje najveći broj italofonih govornika, grad Buje s okolicom osobito je pogodan za istraživanja takve vrste. Za potrebe je ovoga rada provedeno kvalitativno istraživanje metodom polustrukturiranoga intervjua. Ispitano je dvadeset u prosjeku četveročlanih doseljeničkih obitelji koje su u Istru došle devedesetih godina ili kasnije. Budući da su prethodna istraživanja (Poropat Jeletić 2014) pokazala da postoji raskorak između stavova prema dvojezičnosti na idealnome i na praktičnome planu, odnosno da su stavovi prema dvojezičnosti na idealnome (idealiziranome) planu znatno povoljniji od stavova prema dvojezičnosti na realnome planu, istražena je isključivo praksa dvojezičnosti u konkretnim komunikacijskim situacijama iz perspektive doseljenika, a ne stavovi o dvojezičnosti općenito. Ispitan je odnos prema komunikaciji u sedam domena: u školi, na poslu, u susjedstvu, u prijateljskim odnosima, u crkvi, na kulturnim događanjima te u javnome životu pri susretima sa strancima. Svi zaključci u istraživanju izvedeni su na temelju konkretnih komunikacijskih situacija i eksplicitnih stavova opisanih u intervjuima. Pri analizi je posebna pozornost posvećena razlikama u stavovima prema dvojezičnosti unutar pojedinih obitelji, a osobito između starijih i mlađih generacija (među kojima ima i rođenih u Istri). Time se barem djelomično pokušava odgovoriti na pitanje o nasljeđivanju stavova prema jeziku, o kojemu se često raspravlja u sociolingvističkoj (Garrett 2010) i sociopsihološkoj literaturi.

Attitudes of newer residents towards bilingual practices in private and public domains of communication in Bujština

This paper aims to analyze attitudes towards bilingual practices in Buje and Bujština. It focuses on residents relocated from the continental Croatia and immigrants from the neighboring countries. The said area, where bilingualism has existed *de facto* and *de jure* for more than half a century, and where the largest concentration of speakers of Italian in Istria currently resides, is perhaps the most suitable for this type of research. Qualitative research has been conducted for the purpose of this paper, using the method of semi-structured interviews. The interviewees were twenty families with four members on average that relocated to Istria during the nineties or later. Previous research (Poropat Jeletić 2014) has shown a considerable discrepancy between the attitudes towards bilingualism on an ideal and on a practical level, i.e. that the attitudes towards bilingualism are far more favorable on an idealized than on the practical level. Therefore, this research was focused on bilingual practices in everyday communication situations through the eyes of newer residents, and not on general attitudes towards bilingualism. Specifically, communication in seven domains was explored: school, work, neighborhood, friendships, church, cultural events and public life that includes meeting and conversing with strangers. All the conclusions in this research were drawn from concrete communication situations and explicitly expressed attitudes. In the analysis, special attention has been given to the differences in attitudes within families, especially the differences between older and newer generations (among which some interviewees were born in Istria). Through that focus, an effort has been made to at least partially answer the question of transference of attitudes towards language from parents to children – a topic that is frequently discussed in sociolinguistic literature (Garrett 2010) and literature on social psychology.

***

Vesna Deželjin i Ivančica Banković-Mandić

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Naglasci talijanskih studenata u inojezičnom hrvatskom

U učenju i usvajanju inog jezika velik je utjecaj prvog jezika (J1) na svim jezičnim razinama, pa tako i u naglasnom sustavu. Inojezični učenici hrvatskog jezika kao glavni problem u usvajanju izgovora navode naglaske. Dosadašnja su istraživanja pokazala da izvorni govornici hrvatskog jezika u procjeni izgovora neizvornih govornika hrvatskog jezika visoko vrednuju izgovor s naglasnim odstupanjima, čak i kad su realizacije mjesta naglasaka potpuno izvan hrvatskog naglasnog sustava (tzv. hiperkorektna realizacije). Hrvatski se naglasci kao dio studijskih programa u inozemstvu uglavnom samo teorijski obrađuju, a govornih vježba najčešće nema. No, teorijsko predznanje ne olakšava usvajanje hrvatskog naglasnog sustava. U ovom će se radu pokazati kakva odstupanja u mjestu naglasaka imaju studenti hrvatskog jezika iz Italije koji u sklopu mobilnosti studiraju sveučilišni modul Hrvatski kao drugi i strani jezik na Croaticumu Filozofskog fakulteta u Zagrebu. Osim sporadičnih zapažanja o izgovoru kroatofonih govornika izoliranih talijanskih riječi (Deželjin 1994) ili o percepciji izgovora izvornih talijanskih govornika (Deželjin 2003; Banković-Mandić 2012) te općenitih osvrta neizvornih govornika hrvatskoga jezika na hrvatski naglasni sustav (Jelaska 2014), cjelovitijih supostavnih analiza hrvatskoga i talijanskoga naglasnog sustava zasada nema. Kako je mjesto naglasaka u talijanskom jeziku uglavnom slobodno, premda su najčešće riječi s naglaskom na predzadnjem slogu, postavljena je hipoteza da će italofoinim studentima na Croaticumu biti prihvatljiviji naglasci zagrebačkoga naglasnog sustava nego standardni. Istraživanje se temelji na korpusu u koji su uvršteni snimljeni zvučni zapisi dvanaestero talijanskih govornika, ostvareni u različito vrijeme i u prirodnom okruženju, odnosno u učionici, te u trajanju od 34 minute. Analiza naglasaka provedena je na snimkama kraćega teksta koji su čitali svi ispitanici te na snimkama četvero govornika razine B2 hrvatskoga jezika prema ZEROJ-u koji su čitali izolirane riječi uvježbanih naglasnih paradigmi i samostalno oblikovane rečenice s riječima koje su obrađivane na nastavi Taj je materijal preslušan te su na temelju percepcije istraživača obilježeni slogovi s naglaskom. Pri tomu su uočene dvije osobitosti vezane za naglaske kod italofoinih govornika koji uče hrvatski jezik. Ponajprije, pokazalo se da su najčešća odstupanja talijanskih studenata u mjestu naglasaka na višesložnim riječima koje u standardu imaju naglasak na prvome slogu. To je odstupanje i očekivano s obzirom na činjenicu da je u talijanskom naglasnom sustavu naglasak na prvom slogu u višesložnim riječima moguć jedino ukoliko su to oblici glagola združeni s nenaglašenim zamjenicama. Drugo je često odstupanje realizacija čelnog naglasaka u imperativu u glagolima koji u standardu u prezentu imaju naglasak na prvom slogu, a u imperativu na drugom. To je odstupanje zapravo posljedica poučavanja standardnih naglasaka, a često je i u govornika zagrebačkog govornog područja kada žele govoriti standardnim naglascima hrvatskog jezika koje nisu potpuno usvojili. Iako je početna hipoteza potvrđena, ograničeni broj ispitanika u istraživanju nije dostatan da ju ne dovodimo u pitanje. Dobiveni rezultati potiču sustavno proučavanje ove teme.

Studenti italofoini e i loro accenti in croato LS

RIASSUNTO: Nel processo di apprendimento di una lingua straniera, l'influsso di L1 è grande e si può percepire a tutti i livelli linguistici e, quindi, anche nella pronuncia. Secondo gli apprendenti stranieri della lingua croata il problema maggiore è, appunto, il sistema di accentazione. Le ricerche condotte finora hanno rivelato che i croatofoni valutano bene la pronuncia degli stranieri quando parlano il croato in cui si notano le imprecisioni accentuali, persino se la posizione del loro accento è completamente estranea al sistema accentuale croato, come nel caso di ipercorrettismi. Nei curricula universitari all'estero gli accenti croati sono studiati solo a livello teorico, senza che si facciano esercitazioni pratiche. È chiaro, però, che le conoscenze teoriche non bastino per acquisire in modo soddisfacente l'accentatura croata. Il presente lavoro si prefigge di far vedere le irregolarità nella posizione dell'accento che si notano nella pronuncia degli italofoini che, essendo in mobilità, seguono il modulo universitario Hrvatski kao drugi strani jezik (Il croato L2) presso il centro Croaticum della Facoltà di Lettere e Filosofia dell'Università di Zagabria. Se si escludono le poche analisi che riguardano la pronuncia di parole italiane isolate da parte dei parlanti croatofoni (Deželjin 1994) oppure la valutazione della pronuncia degli italofoini da parte dei croatofoni (Deželjin, 2003; Banković-Mandić, 2012) come anche alcune osservazioni molto generiche degli stranieri, parlanti croato L2, riguardo al sistema di accentazione croato (Jelaska 2014), le ricerche metodiche e approfondite dei sistemi di accentazione in croato e in italiano alla luce contrastiva finora non ci sono. Siccome la posizione dell'accento in italiano è in sostanza libera, anche se le parole più frequenti sono quelle parossitone, si è partiti dall'ipotesi che gli studenti italofoini del Croaticum avrebbero acquisito con più facilità piuttosto il sistema di accentuazione zagabrese che quello standard. Il corpus della ricerca consiste delle registrazioni auditive di dodici soggetti italofoini, realizzate in periodi diversi e nell'ambiente naturale, vale a dire in aula, la cui durata è pari a 34 minuti. L'analisi degli accenti è stata condotta sulle registrazioni di un testo breve letto da tutti i soggetti e su quelle in cui quattro soggetti del gruppo, la cui competenza in croato corrisponde a B2 del QCER, hanno letto le parole isolate che corrispondevano ai paradigmi accentuali esercitati in aula e le frasi che hanno formato da soli con le parole apprese alle lezioni. Il materiale registrato è stato ascoltato più volte al fine di percepire e segnare le sillabe accentate. L'analisi delle registrazioni dei testi letti ha rilevato due

particolarità che riguardano gli accenti. Innanzi tutto, è stato palesato che le irregolarità più frequenti prodotte dagli italofoeni si presentano nelle parole polisillabiche che in croato standard portano l'accento sulla prima sillaba. Si tratta di un'anomalia attesa, poiché nella lingua italiana l'accento in questa posizione è possibile raramente e solo se si tratta di certe forme verbali con pronomi atoni affissi. La seconda irregolarità abbastanza ripetuta riguarda certi verbi croati con l'accento sulla prima sillaba se sono al presente indicativo, e con l'accento sulla seconda sillaba quando sono all'imperativo. Gli italofoeni di regola trascurano questa differenza di luogo d'accento e realizzano l'imperativo con l'accento sulla prima sillaba. Ciò nonostante, questa anomalia si deve in parte anche all'insegnamento dell'accentazione standard croata e, inoltre, si osserva anche nella pronuncia dei parlanti zagabresi quando tentano di parlare imitando gli accenti standard senza averli acquisiti del tutto. Anche se l'ipotesi di partenza è stata confermata, il numero dei soggetti inclusi nella ricerca non è sufficiente per non metterla in dubbio. I risultati ottenuti possono motivare una ricerca più sistematica del fenomeno.

***

Katja Dobrić Basanež

Pravni fakultet Sveučilišta u Rijeci

Interpreting Phraseological Units in Legal Discourse: The Case of Extended Unit of Meaning

Extended units of meaning (Sinclair 2004) have been scarcely investigated thus far in legal phraseology, with the exception of research into lexical bundles (Goźdz-Roszkowski 2006, 2011; Kopaczyk 2013). This paper is thus an attempt to show that the Sinclairian wider-context-perspective may prove to be especially useful for the study of phraseological combinations in legal genre since it helps one to reveal the collocational framework of legal phrasemes, allowing both grammatical and phraseological patterns to emerge. Furthermore, it enables one to detect the communicative role they play in a given genre. The latter may be brought to the fore by focusing on the non-linguistic context of extended units of meaning which grants very specific meaning thereto. The paper focuses on extended units of meaning extracted from the English and Croatian corpora of contracts by means of WordsmithTools 6.0. It highlights some of the most striking examples supporting the above hypothesis and it accounts for their interpretation by means of analyzing the generic conventions of contracts and the non-linguistic context of phraseological units in contracts. It may be suggested that this study represents an attempt to fill a gap in research on legal phraseology due to the fact that private legal documents tend to be largely underrepresented therein. It may also be suggested that by focusing on extended units of meaning in legal Croatian the paper attempts to fill yet another gap in corpus-based studies of legal language, which tend to be largely Anglocentric. Finally, the paper may, apart from revealing the stability of legal phrasemes, also represent a useful resource for translator training since it offers the legal environment of a term or an expression in contract language.

Tumačenje frazeoloških jedinica u pravnom diskursu: slučaj proširene jedinice značenja

Ako bi izuzeli istraživanja leksičkih isječaka (Goźdz-Roszkowski 2006, 2011; Kopaczyk 2013), moglo bi se tvrditi da su proširene jedinice značenja (Sinclair 2004) slabo istražene u pravnoj frazeologiji. Stoga je cilj ovog rada ukazati na korisnost Sinclairove perspektive šireg konteksta u istraživanju frazema u pravnom žanru s obzirom na to da širi kontekst nudi kolokacijski okvir pravnih frazema te njihove gramatičke i frazeološke obrasce. Povrh toga, širi nam kontekst otkriva i komunikacijsku ulogu pravnih frazema u određenom žanru. Navedena se komunikacijska uloga može utvrditi uz pomoć nejezičnog konteksta proširenih jedinica značenja koji im dodjeljuje specifično značenje. Rad se temelji na proširenim jedinicama značenja izvučenim iz korpusa engleskih i hrvatskih ugovora uz pomoć alata WordsmithTools 6.0. Ističe primjere koji najbolje podupiru gore navedenu hipotezu te ih tumači uz pomoć analize konvencija ugovornog žanra i nejezičnog konteksta frazeoloških jedinica u ugovorima. Budući da su privatnopravni dokumenti rijetko predmet istraživanja pravne frazeologije, ovo istraživanje predstavlja pokušaj njezinog dopunjavanja. S obzirom na to da se dio istraživanja temelji na proširenim jedinicama značenja u hrvatskome pravnom jeziku, ovaj rad nastoji nadopuniti korpusno utemeljena istraživanja koja su uglavnom anglocentrična. Naposljetku, ovo istraživanje, osim što pruža uvid u stabilnost pravnih frazema, također može predstavljati koristan izvor pri obučavanju prevoditelja jer raspravlja o pravnoj okolini termina ili izraza u jeziku ugovora.

***

Branka Drljača Margić i Irena Vodopija-Krstanović

Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci

(Micro)teaching through the medium of English: University content teachers' practice and learning

Given the increasingly competitive global higher education environment, universities are under pressure to introduce English-medium instruction (EMI). While the numerous benefits of English-taught programmes have been widely ascertained, a point often overlooked is that teachers are rarely trained to teach content in English, and many have (undertaken EMI in spite of) inadequate language skills, which has a negative impact on the quality of the teaching-learning process (cf. Bamond Lozano and Strotmann 2015; Drljača Margić and Vodopija-Krstanović 2017). Therefore, the authors have designed a language support for teachers in EMI lifelong learning programme to help university content teachers develop competencies for instruction in English. In this study, we investigate 40 Programme participants' use of English for teaching purposes. Specifically, using observation schedules, peer evaluations and the teachers' self-assessment of their recorded microteaching sessions, we analyse (perceptions of) five aspects of teaching in English: a) grammatical accuracy, b) fluency, c) pronunciation, d) presentation, and e) the use of transitional devices. Furthermore, by looking at their reflections on the process of learning to teach in English, we examine what the teachers have learned by observing themselves and others. The findings show the difficulties encountered during the (micro)teaching practice in English, and identify the most frequent grammatical and pronunciation errors as well as the problems the teachers face when elaborating content. The results also suggest that the teachers tend to use transitions to enhance the effectiveness of lectures. The self-reflection and observation of peers reveal what the teachers report to have learned about linguistic and non-linguistic aspects of teaching, such as fluency, accuracy, presentation skills and emotional factors, and what they have identified as good practices and challenges in EMI.

(Mikro)poučavanje na engleskome jeziku: Praksa i učenje sveučilišnih nastavnika struke

Sve veća kompetitivnost globalnoga visokoškolskog okruženja stavlja sveučilišta pod pritisak uvođenja engleskoga kao jezika visokoškolske nastave (EJVIN-a). Dok su brojne prednosti programa na engleskome uvelike spominjane, često se zanemaruje činjenica da su nastavnici rijetko osposobljeni za EJVIN i da mnogi drže nastavu na engleskome unatoč nedovoljno razvijenim jezičnim vještinama, što ima negativan utjecaj na kvalitetu procesa učenja i poučavanja (usp. Bamond Lozano i Strotmann 2015; Drljača Margić i Vodopija-Krstanović 2017). Stoga su autori osmislili program cjeloživotnoga obrazovanja „Jezično usavršavanje nastavnika za EJVIN“, kako bi pomogli sveučilišnim nastavnicima struke razviti kompetencije za poučavanje na engleskome jeziku. Uporaba engleskoga jezika za potrebe poučavanja u ovome se radu istražuje na skupini ispitanika koju čini 40 polaznika Programa. Primjenom opservacijskoga protokola, kolegijalnoga opažanja i nastavnikove ocjene vlastitoga (snimljenog) mikropoučavanja, promatramo (opažanje i samoopažanje) pet aspekata poučavanja na engleskome jeziku: a) gramatičku točnost, b) tečnost, c) izgovor, d) izlaganje i e) uporabu prijelaznih riječi. Također, analizirajući osvrte nastavnika na proces učenja kako poučavati na engleskome, istražujemo što su nastavnici naučili opservirajući sebe i druge. Rezultati upućuju na poteškoće s kojima se nastavnici susreću tijekom (mikro)poučavanja na engleskome jeziku te identificiraju najčešće pogreške u gramatici i izgovoru kao i probleme kod elaboracije gradiva. Rezultati također pokazuju da nastavnici imaju tendenciju koristiti se prijelaznim riječima kako bi povećali učinkovitost predavanja. Samorefleksija i opservacija drugih otkrivaju što nastavnici ističu da su naučili o jezičnim i nejezičnim aspektima poučavanja, kao što su tečnost, točnost, prezentacijske vještine i emocionalni čimbenici, i što navode kao primjere dobre prakse i izazove u EJVIN-u

***

Mateja Fumić*Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci***Da se drugačije zove, bi li jednako mirisalo? Pejorativi iz područja medicine**

Pejorativi su riječi pogrdna ili podrugljiva značenja (Anić 2009: 1014) koje pripadaju žargonu. Njega Ranko Bugarski tumači kao humorističan, dobronamjeran duh kojim se govornici zabavljaju (2003: 38), no Narcis Saračević ističe, a primjeri iz ovoga rada potvrđuju, da je žargon nerijetko pejorativan, grub i surov, a predstavlja otpor prema (izvan)jezičnoj stvarnosti govornika (Saračević 2004: 10). Iz Velikoga rječnika hrvatskoga jezika Vladimira Anića izdvojili smo one izraze koji su doslovno preuzeti iz medicinske terminologije te im se nekadašnje neutralno značenje proširilo (kreten, pacijent) ili su izvedeni iz liječničke dijagnoze (mutav, ćorav), a proučavali smo ih leksički, uspoređujući njihova značenja s onima iz Rječnika hrvatskoga žargona Tomislava Sabljaka (2001), i tvorbeno. Glavna je hipoteza rada ta da će najveći broj pejorativa biti iz područja psihijatrije i neurologije jer su kognitivne i psihičke poteškoće i dalje vrlo stigmatizirane. Koliko društvo utječe na jezik, pokazuju primjeri koji se danas u medicinskoj terminologiji sve manje rabe jer je njihovo značenje izvan jezika struke izrazito negativno konotirano (idiot, retardiran) pa se nastoje zamijeniti neutralnijim izrazima (intelektualne teškoće). U vezi s tim treba spomenuti Rozin zakon (Rosa's Law) iz 2010. godine prema kojem se iz svih pravnih akata Sjedinjenih Američkih Država uklanja naziv mentalna retardacija (mental retardation) te se zamjenjuje izrazom intelektualna ograničenja (intellectual disability). I u Republici Hrvatskoj se raspravljalo o terminologiji koja se rabi kada se govori o osobama s kakvim oštećenjem pa je Sheratonskom deklaracijom iz 2003. propisano da se za odrasle osobe rabi izraz osobe s invaliditetom, a za djecu djeca s teškoćama u razvoju. Ovim smo radom željeli pridonijeti proučavanju pejorativa o kojima nema dovoljno napisanih radova te ukazati na to koliko je jezik promjenjiv i živ organizam koji se, ovisno o vremenskim i društvenim čimbenicima, mijenja te koliko naizgled sasvim male nijanse značenja mogu značajno utjecati na komunikaciju.

Would a rose by any other name smell as sweet? – pejoratives in the domain of medicine

Pejoratives are words with derogatory or mocking meaning (Anić 2009: 1014) which belong to jargon (slang). Ranko Bugarski describes jargon as a funny and benevolent spirit that speakers use to have fun (2003: 38), but Narcis Saračević stresses, and the examples in this paper prove, that jargon is often pejorative, harsh and crude and that it represents the resistance towards (outer)linguistic reality of the speaker (Saračević 2004: 10). From Veliki rječnik hrvatskoga jezika by Vladimir Anić we have extracted the expressions which are literally taken from medical terminology and whose one-time neutral meaning has expanded (kreten - jerk, pacijent - patient) or which derive from medical diagnosis (mutav - mute, ćorav - half blind). We have studied them from the lexical point of view, comparing their meanings with the ones in Rječnik hrvatskoga žargona by Tomislav Sabljak (2001) and from the derivative point of view. The main hypothesis is that the majority of the studied pejoratives will be from the psychical and neurological field because cognitive and psychically disabilities are still very much stigmatised. The big impact of society on language can be seen in examples which nowadays are used less and less because their meaning outside the language profession has extreme negative connotations (idiot - idiot, retardiran - retarded) so they are trying to be replaced with more neutral expressions (intelektualne teškoće – intellectual disabilities). In relation to that, it is important to mention Rosa's Law from 2010 according to which mental retardation is abstracted from all USA legal acts and replaced with the term intellectual disability. In the Republic of Croatia the terminology used to describe people with certain disabilities has also been discussed, so with the Sheraton declaration from 2003 it has been regulated that the term people with disabilities will be used for adults and children with developmental difficulties for children. With this paper we wanted to contribute to the study of pejoratives because there are not enough written papers on them and we wanted to point out how much language is variable and a living organism which changes, depending on time and social factors and how much seemingly very small nuances of meaning can considerably effect communication.

***

Filip Galović

Hrvatsko katoličko sveučilište

Govor mladih iz mjesta Milne na otoku Braču

Svi govori na otoku Braču dijelom su čakavskoga narječja, odnosno južnočakavskoga dijalekta, izuzev govora Sumartina koji je doseljenički štokavski govor, no i ondje su danas ovjerene pojedine čakavske posebnosti (upravo zbog utjecaja bračkih čakavaca na taj govor). Usporede li se, barem u općim i važnim crtama, prošlostoljetni rezultati istraživanja bračkih čakavskih govora Mate Hraste i Petra Šimunovića s onima ovostoljetnima Filipa Galovića, neprijeporno je da su govornici starijega i srednjega naraštaja zadržali premoćan broj tada evidentiranih jezičnih osobina. Govor je mlađega svijeta u više bračkih čakavskih naselja proteklih godina istraživao Filip Galović, a iz kojih se rezultata također zaključilo da je niz jezičnih osobina registriranih u govoru starijih naraštaja zastupljen i u govoru mladih. U radu se podastiru i analiziraju rezultati terenskih istraživanja govora mladih iz Milne, mjesta na zapadnome dijelu otoka Brača, koji se stanovitim dijelom razlikuju od govora mlađega svijeta u drugim naseljima. Njihov je govor počeo biti zahvaćen nekim mijenama uslijed različitih utjecaja, a interesantna je i činjenica da govor grada Splita – svojim temeljem čakavski govor koji je danas u znatnoj mjeri štokaviziran – očito doživljavaju prestižnim govorom pa u vlastiti govor importiraju pojedine njegove osobine koje odudaraju od starijega stanja i govora mladih u drugim bračkim čakavskim naseljima.

Local dialect of the younger generation in Milna on the island of Brač

All idioms of the island of Brač belong partly to the Chakavian dialect, i. e., to the southern Chakavian, except Sumartin which is (imported) Shtokavian, but even there we find some Chakavian features (mainly because of the influence of the Brač Chakavian on their Shtokavian). If one compares, at least in the most general outline, the results of the last century investigation of Brač Chakavian idioms done by Mate Hraste and Petar Šimunović with the results of more recent investigations by Filip Galović, it is quite evident that the older and middle-aged speakers retain a great number of the old Chakavian features. Recently Filip Galović researched the local dialect of younger generations in a number of Brač villages where it is shown that a number of features registered in the local dialect of old generation is used by the young generation, too. The analysis and the results of the field investigation of the local dialect of the younger generation in Milna are presented in this paper. The village of Milna is situated in the western part of Brač where the local dialect of the younger generation is somewhat different from those of other villages on the island. Namely, their idiom has undergone some changes under the influence of the Split idiom. The Split idiom, which according to the dialectological literature belongs to the Chakavian dialect, i.e., southern Chakavian, has – in the last decades – undergone great changes so that once a Chakavian-speaking town is becoming more and more Shtokavian. It seems that the young generation from Milna, take Split vernacular as prestigious, and consequently they import some of its features into their own local dialect which then clashes with the idiom of the older generation and the idiom of other young speakers in other Brač villages.

***

Renata Geld i Ali Hussain Al Bulushi

*Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
Sultan Qaboos University, College of Education*

The Effect of L1 in the Process of Strategic Thinking and Meaning Construal in L2

Cognitive strategies pertaining to meaning construal have been investigated in relation to a number of language-internal and language-external factors (see e.g. Geld 2011, Geld and Maldonado 2011, Geld and Leticia Krevelj 2011). Investigation into strategic construal of English particle verbs (PVs) has shown that Croatian users of English show bias towards topology (particles in PVs), whereas Mexicans show it towards lexical determination. The difference was attributed to the fact that Croatian is a satellite-framed and Spanish a verb-framed language. The results also suggested that construal depends on the semantic "weight" of the verbs – topological determination was more frequent with light PVs (e.g. put out or take out), whereas lexical determination was significantly more frequent with heavy PVs (e.g. pull out or cut out). The aim of the present study was to re-examine these findings by using the same type of instrument and research design, but with different groups of participants – a group of proficient users of English whose L1 was Croatian and their counterparts whose L1 was Arabic. Our sample consisted of 24 Omani and 22 Croatian users of English. The instrument consisted of 24 PV meanings. We hypothesized the following: 1. The frequency of topological determination will be higher in the Croatian than in the Arabic group of participants. 2. There will be no differences between the groups in terms of which semantic determination prevails in PVs in relation to the nature of the verb (light vs. heavy): topological determination will prevail with PVs containing light verbs, and conversely, lexical determination will prevail with PVs containing heavy verbs. The data collected consisted of 1104 answers, and they confirmed the first hypothesis. The second hypothesis was also confirmed; however, the Arabic group showed a stronger tendency towards lexical determination in construing the meaning of both groups of PV constructions. The results suggest that the inter-language factor (Arabic being a verb-framed language vs. Croatian being satellite-framed) is indeed an important factor in strategic meaning construal. However, it seems that the semantic "weight" of the verbs in the construction may not be the strongest determining factor in relation to what type of semantic determination prevails.

Učinak J1 u procesu strateškog razmišljanja i konstruiranja značenja J2

Kognitivne strategije koje se aktiviraju u procesu konstruiranja značenja proučavane su s obzirom na niz unutarjezičnih i izvanjezičnih čimbenika (vidi npr. Geld 2011, Geld i Maldonado 2011, Geld i Leticia Krevelj 2011). Rezultati istraživanja o strateškom konstruiranju značenja engleskih fraznih glagola pokazali su da je kod hrvatskih govornika engleskoga jezika istaknutije topološko određenje dok je kod meksičkih govornika istaknutije leksičko određenje. Razlika u značenjskom određenju pripisana je činjenici da se hrvatski i španjolski razlikuju po tome jeli putanja kodirana u glagolu ili izvan njega te je time hrvatski jezik bliži, a španjolski udaljeniji od engleskoga jezika. Rezultati su također pokazali da konstruiranje značenja ovisi o stupnju shematičnosti glagola – topološko je određenje češće kod shematičnijih glagola (npr. put out ili take out), a leksičko kod specifičnijih (npr. pull out ili cut out). Cilj je ovoga istraživanja bio preispitati dobivene rezultate koristeći istu vrstu instrumenta i metodologiju istraživanja, ali na novoj grupi ispitanika – hrvatskim i omanskim govornicima engleskoga jezika. Uzorak se sastojao od 24 Omanca i 22 Hrvata, a sakupljeni korpus od 1104 odgovora o 24 značenja fraznih glagola. Postavljene su sljedeće hipoteze: 1. Topološko će određenje biti češće kod govornika kojima je J1 hrvatski nego li kod govornika kojima je J1 arapski. 2. Neće biti razlika u tome koje značenjsko određenje prevladava s obzirom na glagol koji je sastavnica konstrukcije (shematičan ili specifičan): u cijelom će uzorku topološko određenje biti istaknutije kod shematičnijih fraznih konstrukcija, a leksičko kod konstrukcija sa značenjski specifičnijim glagolom. Rezultati su potvrdili prvu hipotezu. Druga je hipoteza također potvrđena, ali rezultati za arapske govornike upućuju na jaču tendenciju prema leksičkom određenju u konstruiranju značenja kod obje grupe glagola. Rezultati dakle upućuju na to da je unutarjezični čimbenik koji se odnosi na razliku između jezika koji imaju glagole s topološkim česticama i onih koji to nemaju uistinu važan čimbenik pri strateškom konstruiranju značenja. Međutim, čini se jednako tako da shematičnost glagola u fraznim konstrukcijama možda ipak nije najznačajniji čimbenik koji određuje značenjsko određenje (topološko naspram leksičko).

***

Daša Grković i Iva Bašić

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Radio i televizija u naglašavanju

U ovom će se radu prikazati govor u elektroničkim medijima, odnosno, naglasno će se analizirati govor spikera (N=2) i voditelja (N=2) HRT-a. Ovom su se temom bavili fonetičari, kroatisti, komunikolozi te novinari (Škarić i Varošaneć-Škarić, 19961, Škarić i Varošaneć-Škarić, 19962, Granić, 1996, Varošaneć-Škarić, 1997, Zgrabljčić i Hršak, 2003) pokušavajući opisati govornu sliku elektroničkih medija te premostiti jaz između norme i kodificirane upotrebe. Važnost se jezika medija ogleda u njegovu utjecaju na govornike hrvatskoga jezika te istovremeno nastojanju da bude „uzor ispravne uporabe hrvatskoga standardnog jezika i govora“ (Zgrabljčić i Hršak, 2003, str. 2). Istraživanje u ovome radu nastavlja se na prethodnu studiju (Bašić, Grković, 2017) u kojoj se opisao normativni status španjolskih posuđenica (N=92) u hrvatskim rječnicima i naglasnim priručnicima. Na istom je korpusu nastavljeno istraživanje, a sastoji se od dva dijela: snimanja i verifikacije snimljenoga materijala. Postavljena su dva osnovna kriterija za odabir govornika: postojanje četveronaglasnog sustava te duži rad na HRT-u. Govornici su neutralnim stilom čitali zadani materijal i snimljeni su u uvjetima smanjene buke. Snimljene će materijale naknadno verificirati dva stručna procjenitelja, na temelju čega će se moći utvrditi koji oblici prevladavaju. Ovim će se radom nastojat pridonijeti kodificiranoj naglasnoj uporabi hrvatskoga jezika u području posuđenica te opisati njihova uporaba u elektroničkim medijima.

Accentuation of loan words in the electronic media

The aim of this study is speech analysis in the electronic media, radio and TV newsreaders (N=4). This topic has been elaborated by different experts (Škarić and Varošaneć-Škarić, 1961, Škarić and Varošaneć-Škarić, 1962, Granić, 1996, Varošaneć-Škarić, 1997, Zgrabljčić and Hršak, 2003) trying to describe particularities of electronic media pronunciation, accentuation and performance. Also, they have been trying to reduce the differences between the standard Croatian language and its use. The importance of language in the electronic media can be seen in its impact on speakers and also in its effort to remain „the model of the right use of Croatian standard language“ (Zgrabljčić and Hršak, 2003, p. 2). The analysis in this work is an extension of a previous study (Bašić, Grković, 2017) which describes the normative status of loan words from Spanish in the Croatian language (N=92). Corpora for the study have been collected from six dictionaries and accentuation handbooks of the Croatian language. The same corpora have been used for this research, which includes two parts: the recording and verification of recorded material. There were two criteria for choosing the speakers: they had to have all four Croatian accents and they had to have been working on the TV or radio for longer than five years. The speakers were told to read the material neutrally and they have been recorded in a room with an increased level of noise. The recorded materials were afterwards verified by two experts. This work attempts to contribute to standard accentuation use in Croatian in the field of loan words as well as to the description of its use in the electronic media.

***

Milvia Gulešić Machata, Jelena Cvitanušić Tvico i Ana Grgić

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Brojeve riječi kao pragmemi u hrvatskom kao inom jeziku

Neizvorni govornici nekoga jezika trebaju steći i pragmatičnu kompetenciju, između ostaloga i pragmatičku kompetenciju brojevnih riječi (Antunović 1994). U izlaganju je najprije riječ o brojevnim riječima kao pragmemima u hrvatskom jeziku (Pintarić 2002, 2003), a zatim o brojevnim riječima kao pragmemima s gledišta hrvatskoga kao inoga jezika (HIJ-a). Na primjer, u pragmatičnu kompetenciju pripada činjenica da Hrvati često napamet znaju slijed brojeva koji tvore njihov osobni identifikacijski broj (OIB), pa ako neizvorni govornik živi u Hrvatskoj i ima OIB, korisno je da ga nauči napamet. Pragmatičnoj kompetenciji u vezi s brojevnim riječima pripada i naprimjer znanje u kakvoj se situaciji upotrebljava rečenica Treći put idemo na kavu. / Treći put moramo na kavu. / Treći put častiš., koju Hrvati često kažu kada se dvaput sretnu u kratkom vremenu. Pragmatički je kompetentan u vezi s brojevnim riječima (usp. Pintarić 2003: 610) i neizvorni govornik koji zna da se u hrvatskom školstvu (osnovnom, srednjem i visokom) ocjenjuje ocjenama od jedan do pet, i da je najveća vrijednost pripisana ocjeni pet, a najmanja ocjeni jedan, za razliku od ocjena u npr. njemačkom, slovačkom i češkom školskom sustavu. Ti su primjeri tek mali dio onoga što učenici HIJ-a trebaju svladati kad je riječ o brojevnim pragmemima. U izlaganju se iznose rezultati istraživanja o ovladanosti brojevnim pragmemima u HIJ-u, a kvantitativnom analizom rezultata provjerit će se hipoteza da su govornici na razini B2 (N=30) dobro ovladali brojevnim pragmemima. Također se nastoji naznačiti moguću problematiku odnosa pragmemi u prvom jeziku učenika HIJ-a i u hrvatskom jeziku iako jedno istraživanje ne može obuhvatiti sve aspekte toga odnosa, a spoznaje do kojih se došlo mogu se upotrijebiti pri pisanju priručnika za HIJ kao i u poučavanju HIJ-a.

Numerals as pragmemes in Croatian as L2

Non-native speakers of any language should also acquire pragmatic competence including, among others, pragmatic competence of numerals (Antunović 1994). The presentation primarily discusses numerals as pragmemes in the Croatian language (Pintarić 2002, 2003), and then numerals as pragmemes from the point of view of Croatian as a foreign language (L2). For example, pragmatic competence encompasses the fact that Croats frequently know by heart the order of 11 digits making up their citizen's personal identification number (OIB), hence if a non-native speaker lives in Croatia and has an OIB, it is useful for them to learn it by heart. Pragmatic competence related to numerals also encompasses the knowledge of which situation to use the following sentence in: Treći put idemo na kavu. / Treći put moramo na kavu. / Treći put častiš., which Croats often utter when they meet twice in a short period of time. Pragmatically competent with regard to numerals (cf. Pintarić 2003: 610) are also non-native speakers who know that the Croatian education system (primary, secondary and higher education) grades with grades jedan to pet, grade pet having the highest value, and jedan the lowest, unlike grades in, for example, German, Slovak and Czech education systems. Those examples are but a small part of what students of Croatian as L2 need to acquire when it comes to numeral pragmemes. The presentation reports on the results of a study on the acquisition of numeral pragmemes in Croatian as L2, which was conducted using the quantitative analysis with the objective of verifying the hypothesis that speakers of Croatian as L2 language at B2 level (N=30) have acquired numeral pragmemes well. It also strives to suggest possible issues in the relationship between pragmemes in the first language of students of Croatian as L2 and in the Croatian language although one research does not attempt to cover all of the aspects of that relationship. The obtained insights can be used in writing textbooks for Croatian as a foreign language as well as in teaching Croatian as L2.

***

Damir Horga

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Nefonemski glasnik [ə] u hrvatskom spontanom govoru

Govorna komunikacija općenito i govorni zvuk kao njezina glavna sastavnica, osim obavijesti koju govornik namjereva saopćiti slušatelju, nosi i obavijesti o slojevitim osobnim i sociološkim karakteristikama govornika, kao i o samom procesu govorne proizvodnje: planiranju obavijesti, njezinom jezičnom oblikovanju i, konačno, o artikulacijskoj izvedbi. Učinkovitost govorne komunikacije može se smatrati mjerom govornikove vještine u vladanju mehanizmima govorne proizvodnje. Fluentan govor znak je nesmetanog i spretnog odvijanja procesa govorne proizvodnje, a pogreške, disfluentnosti i oklijevanja ukazuju na poteškoće u tom procesu koje se mogu pojaviti na svakoj od njezinih triju razina: obavijesnoj, jezičnoj i artikulacijskoj. Jezične se jedinice u govoru povezuju artikulacijskim zglobovima koje čine dva susjedna glasnika i jezična granica koja prolazi između njih. Vrsta jezične granice ovisi o razini jezičnih jedinica koje se povezuju, a može biti od fonemske do diskursne. Za očekivati je da će se disfluentnosti pojavljivati češće na granicama artikulacijskih zglobova u kojima se povezuju jezične jedinice viših razina. Osim praznih stanki, duljenja glasnika, ponavljanja, pogrešnog početka i odustajanja od započetog izričaja te njegovo ispravljanje, kao element disfluentnosti pojavljuje se i nefonemski glasnik [ə]. U ovom se radu istražuju trajanje, učestalost i distribucijske karakteristike nefonemskog segmenta [ə] u hrvatskom spontanom govoru, s obzirom na njegovo pojavljivanje u pojedinim vrstama artikulacijskog zgloba i na stupanj formalnosti govorne komunikacije. Analizirano je po 2 minute govora 40 govornika (20 žena i 20 muškaraca) u intervjuima na Prvom programu Hrvatskog radija i na Studentskom radiju te su promatrane razlike u pojavljivanju segmenta [ə] u te dvije vrste radijskih programa koji se po stupnju formalnosti razlikuju. Analiza promatranih varijabli pokazala je značajnu razliku između dvaju promatranih uzoraka govora.

Non-phonemic sound [ə] in Croatian spontaneous speech

Apart from communicating information, speech communication, especially its acoustic component, carries information about complex personal and sociological characteristics of the speaker. This includes information about his or her speech production mechanisms: about information planning, its linguistic form and finally about articulation. The efficiency of speech communication can be considered as a measure of speaker's skilfulness in speech production. Fluent speech represents a skilful and efficient realisation of speech production programs, while speech errors, disfluencies and hesitations reveal speaker's difficulties in speech production. They can take place on any of the three levels of speech production: informational, linguistic and articulatory. Linguistic units in speech are connected by means of articulatory joints. Two neighbouring sounds and the linguistic boundary between them comprise an articulatory joint. Articulatory joints can be of various levels depending on the size of linguistic units which are joined (from phonemic to discourse level joint). It can be accepted that the disfluencies will occur more frequently on the boundaries of articulatory joints connecting higher level linguistic units. Apart from silent pauses, repetitions, false starts, substitutions and insertions, the non-phonemic sound [ə] also occurs as one form of disfluency. In the present research the duration, frequency of occurrence and distributional characteristics of non-phonemic segment [ə] in Croatian spontaneous speech are analysed in different articulatory joints and communicative situations. Two minute speech samples from 40 speakers (20 female and 20 male) recorded on the Channel one of the Croatian radio and the Student's radio were analysed. It was supposed that two broadcasting programs differ in the level of the formality of communicative situation, which can influence the usage of the segment [ə]. The analyses of investigated variables showed significant difference between the two radio stations.

***

Lana Hudeček

Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje

Pragmatički elementi u e-rječniku

U radu se daje pregled donošenja pragmatičkih elemenata u nekim tiskanim i e-rječnicima (u prvome redu jednojezičnim, hrvatskim i drugih jezika) te razlažu načela kojima će se ti podatci donositi u Mrežniku, mrežnome rječniku hrvatskoga jezika koji se izrađuje u Institutu za hrvatski jezik i jezikoslovlje u okviru istraživačkoga projekta Hrvatski mrežni rječnik, koji financira Hrvatska zaklada za znanost. Rječnik će biti korpusno utemeljen (Hrvatska jezična riznica i hrWac), a pretraživanje korpusa i crpljenje primjera obavljat će se s pomoću alata SketchEngine. Donošenje pragmatičkih elemenata promatra se s obzirom na to da je u rječnik – namijenjen različitim skupinama korisnika – predviđeno donošenje definicija za opće korisnike, učenike te strance koji uče hrvatski jezik te s obzirom na mogućnosti prikaza koje uključuje specifičan medij kojemu je namijenjen. Posebna će se pozornost u izlaganju posvetiti opisu pragmatičkoga značenja u definicijama za učenike i strance koje su usmjerene u prvome redu povećanju pragmatičke kompetencije tih dviju skupina i njihovu (dodatnome) osposobljavanju za uspješniju komunikaciju na hrvatskome jeziku. Pregled se temelji na konkretnim problemima obradbe pojedinih riječi i ustrojstava u koje su uključene. U njemu se iscrpnije pokazuje kako će se pristupiti obradi ograda (hedge), primjerice čini mi se, pretpostavljam, bojim se, koliko znam, kako doznajemo itd., izrazima poput ne pitaj (me), činjenica je, da skratim (priču), kako to (već) biva, različitim ustrojstvima koja uključuju modalne glagole morati i trebati i kojima se izriče različit stupanj obveznosti, riječima i izrazima kojim se izražava odnos između osobe koja poruku upućuje i njezina primatelja (prijatelju, sine), riječima i izrazima s naglašivačkom funkcijom (sam: sama činjenica da...) itd.

Pragmatic Elements in E-dictionary

In the paper the author gives an overview of pragmatic elements in some printed and e-dictionaries (mostly monolingual – Croatian and dictionaries of other languages) and analyzes the principles according to which such elements are given in Mrežnik, the Croatian e-dictionary which is being compiled by the Institute of Croatian Language and Linguistics within the project Croatian Web Dictionary, which is being financed by the Croatian Science Foundation. The dictionary will be corpus-based (Croatian Language Repository and hrWac) and data searching and data mining will be conducted by means of the tool SketchEngine. The pragmatic elements are analyzed taking into consideration the fact that the dictionary aims at different groups of users as its target group: the definitions will be given for adult native speakers, children, and foreigners learning Croatian as well as the presentation possibilities of the Web. The focus of the analysis will be on pragmatic elements in definitions for children and foreigners, which aim primarily to increase the pragmatic competences of these two groups and their (additional) competencies for successful communication in Croatian. This overview is based on specific problems in the compilation of selected dictionary entries and phrases. The focus is on the analysis of hedging, e.g. čini mi se, pretpostavljam, bojim se, koliko znam, kako doznajemo (it seems, I suppose, I am afraid, as far as I know, as we are informed) and syntactic constructions ne pitaj (me), činjenica je, da skratim (priču), kako to (već) biva (don't ask me, it is a fact, to make a long story short, as it (usually) happens), different constructions, including modal verbs morati and trebati (must and should), in which different levels of obligation are expressed, words and phrases which express a relation between the addresser and the addressee (friend, son), words and expressions used for emphases sam: sama činjenica da...(the very fact that), etc.

***

Snježana Husinec

Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu

U potrazi za novim jezičnim identitetom: Sociolingvistička analiza privatne korespondencije Ivana Krizmanića i njegova obiteljskog kruga

Književnik, prevoditelj i župnik u Mariji Bistrici Ivan Krizmanić (1766 – 1852) i članovi njegove obitelji bili su vrlo bliski pripadnicima ilirskog pokreta te s njima rodbinski usko povezani. Nisu se javno isticali, ali su svojim djelovanjem iz pozadine podupirali ilirski pokret. Opat Ivan Krizmanić zahvaljujući svom ugledu i gostoljubivosti u svom je marijabistričkom domu 1830-ih i 1840-ih godina okupljao brojne pripadnike hrvatskoga narodnog pokreta poput Ljudevita Gaja, Stanka Vraza, Dragutina Rakovca i drugih. Poput drugih iliraca i sam je bio primjer individualne višejezičnosti. Tijekom većega dijela svoga života njegovom su jezičnom uporabom dominirali njemački i kajkavski jezik (služio se također latinskim, engleskim i francuskim), da bi u poznim godinama u prevoditeljskom radu počeo rabiti i štokavski (Schubert 2014). Pod utjecajem uglavnom njemačkog jezika bila je i većina članova obitelji Krizmanić. Cilj ovog istraživanja je utvrditi kakva je bila jezična praksa Ivana Krizmanića, njegovih nećakinja Pauline Krizmanić, udate Gaj, Dragojle Krizmanić udate Štauduar, kao i drugih članova obitelji Krizmanić u privatnoj komunikaciji u krugu obitelji i prijatelja, te time proširiti spoznaje o sociolingvističkim mijenama u Hrvatskoj u prvoj polovici 19. stoljeća na makrorazini, osobito o usvajanju štokavskog jezika te promjenama u hijerarhiji jezičnih prestiža. Polazi se od hipoteze da su se pod utjecajem društvenopolitičkih i jezičnih okolnosti te neposrednog poticanja na uporabu štokavskog jezika od strane istomišljenika mijenjali jezični identiteti, ne samo uskog kruga iliraca (Novak 2012) već i njihovih podupiratelja i članova obitelji. Na temelju jezične analize i kvalitativne analize sadržaja uglavnom neobjavljene private korespondencije članova obitelji Krizmanić utvrđuje se kojim su se idiomima služili u međusobnoj privatnoj komunikaciji i u privatnoj komunikaciji s istaknutim ilircima, te je li njihovo jezično ponašanje u privatnoj domeni u skladu s njihovom političkim opredjeljenjem. Istraživanje također pokazuje jesu li promišljali o jeziku te je li se njihov jezični identitet pod utjecajem izvanjskih okolnosti doista promijenio.

In Search of a New Linguistic Identity: A Sociolinguistic Analysis of Private Correspondence of Ivan Krizmanić and His Family Circle

The writer, translator and parish priest in Marija Bistrica Ivan Krizmanić (1766-1852) and his family members were very close to the members of the Illyrian movement and family related to them. They didn't appear in public, but supported the Illyrian movement by background activities. Owing to the reputation and hospitality of abbot Ivan Krizmanić in the 1830s and 1840s Marija Bistrica was a common gathering place of many prominent members of the Croatian national movement such as Ljudevit Gaj, Stanko Vraz, Dragutin Rakovac and others. Just like other Illyrians Krizmanić was a multilingual person. During the greatest part of his life his language use was dominated by German and Kajkavian (he also used Latin, English and French), and in his old age he started to translate into Shtokavian (Schubert 2014). Most members of the Krizmanić family were largely under the influence of the German language. The aim of this research is to reconstruct the language practice of Ivan Krizmanić, his niece Paulina Krizmanić (married name Gaj), Dragojla Krizmanić (married name Štauduar), and other members of the Krizmanić family in their private communication in the circle of family and friends, and extend the understanding of the macro-level sociolinguistic changes in Croatia in the first half of the 19th century, especially the acquisition of the Shtokavian language and changes in the hierarchy of prestige languages. The starting point is the research hypothesis – the socio-political and linguistic circumstances, as well as the encouragement by like-minded persons to use the Shtokavian language, changed the linguistic identity not only of the narrow circle of Illyrians (Novak 2012), but also of their supporters and family members. Based on the linguistic and qualitative content analysis of mostly unpublished private correspondence of the Krizmanić family members it is established which idioms they used in their mutual private communication, and the private communication with eminent Illyrians, as well as whether their language behaviour in the private domain was in line with their political beliefs. The research also shows, whether they reflected on language, and if their language identity changed under the influence of outside circumstances.

***

Jasmina Jelčić

Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci

The representation of the container metaphor in Croatian and its implications for EFL teaching

Cross-cultural variations in metaphoric conceptions have been subject to investigation of conceptual metaphors within the scope of EFL teaching. For example, the CONTAINER metaphor is realized differently in English and Chinese using different source domains, FLUID and AIR, which is explained by the difference in philosophical approaches in the Western and Eastern cultures (Chen, 2010). Such studies cast doubt on Conceptual Metaphor Theory (CMT) proposed by Lakoff & Johnson (1980) and the notion of universality. Dobrovolskij & Piirainen (2005) have developed the Conventional Figurative Language Theory (CFLT) which accounts for the cultural implications of many metaphors. One such metaphor is ANGER IS A HEATED FLUID IN A CONTAINER two versions of which exist, one referring to fluids (the CONTAINER metaphor), and the other referring to solids (the FIRE metaphor). The existence of both versions has been established in both English and Croatian. This research is aimed at mapping the representation of the said metaphor as it is represented in the collocations of the lexeme "ljutnja" and its synonyms appearing in the Croatian corpus Hrvatska jezična riznica. Compiled collocations were further analyzed in the attempt to answer the set hypothesis that the representation of the CONTAINER metaphor in Croatian is different from English due to influence by cultural (etymological) factors. Our results are in line with the CFLT theory and suggest a different postulate of the CONTAINER metaphor is due in Croatian which would prove more helpful to language learners. This was also observed with Chinese learners who managed to benefit from ANGER IS A HEATED AIR IN A CONTAINER rather than the version of metaphor existent in the English language (Chen, 2010).

Prikaz metafore spremnika u hrvatskome i utjecaji na učenje engleskoga kao stranoga jezika

Međukulturalne razlike u metaforičkim konceptualizacijama predmet su istraživanja konceptualnih metafora u sklopu poučavanja engleskog kao stranog jezika. Primjerice, metafora spremnika je realizirana u engleskom i kineskom jeziku kroz drugačije izvorne domene, TEKUĆINU i ZRAK, što je objašnjeno drugačijim filozofskim pristupima u zapadnjačkoj i istočnjačkoj kulturi (Chen, 2010). Ovakva istraživanja ne idu u prilog teoriji konceptualne metafore (Conceptual Metaphor Theory (CMT)) Lakoffa i Johnsona (1980) te teoriji univerzalnosti. Dobrovolskij & Piirainen (2005) razvili su teoriju konvencionalnih figurativnih izraza (Conventional Figurative Language Theory (CFLT)) koja uključuje utjecaje kulture na mnoge metafore. LJUTNJA JE VRUĆA TEKUĆINA U SPREMNIKU je jedna takva metafora čije dvije inačice postoje; jedna se odnosi na tekućine (metafora SPREMNIKA), a druga se odnosi na krutu tvar (metafora VATRE). Potvrđena je prisutnost objiju inačica u engleskom i hrvatskom jeziku. Cilj je ovog istraživanja prikazati metaforu spremnika onako kako je ona prisutna u kolokacijama leksema "ljutnja" i njegovih sinonima koji se pojavljuju u korpusu hrvatskog jezika Hrvatska jezična riznica. Dobivene kolokacije su podvrgnute daljnjoj analizi u pokušaju da se dobije odgovor na postavljenu hipotezu o razlici u prikazu metafore spremnika između hrvatskog i engleskog jezika zbog utjecaja kulturalnih (etimoloških) činitelja. Naši rezultati su u skladu sa CFLT teorijom te se predlaže drugačije postuliranje metafore spremnika u hrvatskome što bi više koristilo učenicima jezika. Isto je primijećeno i kod kineskih učenika engleskog jezika kojima je postulacija LUTNJA JE ZAGRIJAN ZRAK U SPREMNIKU doprinijela više od inačice metafore spremnika u engleskom jeziku (Chen, 2010).

***

Sandra Jukić

Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci

O utjecaju urbanoga govora grada Rijeke na usvajanje inojezičnoga hrvatskoga

Tema je ovoga rada utjecaj okolinskoga riječkog idioma, odnosno dijalekta, na jezik polaznika modula Inojezični hrvatski Programa Riječke kroatističke škole. Odnos učenja inoga jezika u domovini i inojezičnome okruženju studenata zahtijeva služenje različitim strategijama učenja jezika. Društvenim se strategijama studenti inojezičnoga hrvatskoga mogu služiti tek kada stupe u komunikaciju s izvornim govornicima, što najčešće zahtijeva i učenje hrvatskoga jezika u Hrvatskoj. Polaznici Programa RKŠ-a uglavnom su studenti dolazne mobilnosti na Sveučilištu u Rijeci smješteni u studentskim domovima zajedno s ostalim studentima riječkoga Sveučilišta. U tome su okruženju neupitno izloženi usvajanju hrvatskoga jezika, i to njegovih različitih narječja. Usvajanje je značajki riječkoga urbanog govora vrlo važno jer njime studenti bogate svoj rječnik, ali ujedno i šire postojeće znanje. Budući da studenti u Rijeci borave vrlo kratko (najčešće jedan semestar), ne usvajaju velik broj značajki. Polaznici RKŠ-a najviše se susreću s čakavskim narječjem, ali i s urbanim govorima najvećih hrvatskih gradova. Moguće je da je izvornim govornicima čakavskoga dijalekta u svakodnevnomu sporazumijevanju teže primijetiti takve značajke jer se i oni njima koriste i možda ih ne prepoznaju u dovoljnoj mjeri pa tako učenici ne dobivaju povratnu obavijest o svojoj međujezičnoj proizvodnji. U ovome će se radu ukratko predstaviti značajke urbanoga riječkoga govora koje polaznici RKŠ-a usvajaju i kojima se nesvjesno služe u govornoj komunikaciji na nastavi. Za potrebe će se ovoga rada provesti istraživanje o uporabi sljedećih značajki: konstrukcija tipa šta da; sročnost prema rodu i broju (a ne licu i broju) u konstrukcijama obraćanja iz poštovanja; upitne preoblake rečenica u kojima se rabi pomoćni glagol, a počinj u enklitičkim oblikom; konstrukcije za iskazivanje polovine sata te nekoliko leksičkih značajki.

The influence of the urban speech of the city of Rijeka on the acquisition of Croatian as a second and foreign language

The paper's topic is the impact of Rijeka's idiom, i.e. dialect, on the acquisition of Croatian by the students of Croatian as a Second and Foreign Language at Rijeka School of Croatian Studies. The relation between learning a second and foreign language at home and abroad implies a variety of language learning strategies. Students of Croatian as a Second and Foreign Language use social strategies as soon as they start to communicate with native speakers. As those students are mainly of incoming mobility at the University of Rijeka, situated on campus with other students, they are inevitably exposed to the acquisition of Croatian and its dialects (idioms). The acquisition of the features of Rijeka urban speech is of great importance; not only does it enable students to expand their vocabulary, but it also broadens their existing knowledge. As students usually stay in Rijeka only one semester, they do not adopt a large number of features. During the stay students mostly come in contact with the Chakavian dialect and the urban speeches of largest Croatian cities. As it is difficult for Chakavian speakers to observe such features in everyday communication, foreign students do not receive a feedback about their interlingual production. The paper introduces the following adopted and unconsciously used features of Rijeka Urban Speech used in classroom: the construction šta da, gender and number agreement (rather than personal pronoun and number) when addressing someone with respect, question sentence transformations using auxiliary verbs and enclitic forms, constructions for making half-hour statements, and several lexical features.

***

Cecilija Jurčić Katunar

Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci

Semantička i gramatička profilacija iskazivanja boli

Krenemo li iz medicine kao prirodnog okvira za izučavanje boli, nezaobilazno nam je polazište, s jedne strane, službena definicija boli Međunarodnog udruženja za proučavanje boli (Bol je neugodno senzorno i emocionalno iskustvo povezano sa stvarnim ili potencijalnim oštećenjem tkiva, ili opisano kao takvo oštećenje), te s druge, standardizirani i međunarodno prihvaćeni upitnik za (samo)procjenu boli McGill. I definicija boli i upitnik o boli McGill eksplicitni su dokazi o tome kako su naglašeno egzaktno medicinske znanosti u tretmanu boli prisiljene osloniti se isključivo na verbalni iskaz pacijentova subjektivna doživljaja – službena definicija boli (izriječno) legitimira ulogu jezika u tretmanu boli, dodatno ukazujući na oštećenje tkiva kao presudan element u identifikaciji boli, kasnije jezično metonimijski i metaforički profiliran, a upitnik McGill u procjeni se pacijentove boli oslanja isključivo na lingvističke deskriptore boli, pritom također mahom metaforične. Upitnik McGill sačinjen je od 78 deskriptora koji opisuju kvalitativnu dimenziju boli (bol se opisuje kao oštra, tupa, režuća, ubadajuća, štipajuća, stežuća, bubnjajuća, sijevajuća, rascjepljujuća i slično), a čiju smo (metaforičku) narav utvrđivali oslanjajući se na, dijelom transformirani, protokol identifikacije metaforičke uporabe riječi u diskursu Pragglejaz-skupine (MIT – Metaphor Identification Procedure 2007). Nakana rada bila je ispitati hoće li se pridjevski deskriptori iz upitnika McGill pojavljivati u spontanim iskazima o boli (korpus autentičnih dijaloga između liječnika i pacijenta u ambulantama za liječenje boli), što bi sugeriralo visok stupanj njihove konvencionaliziranosti, te opravdanosti ovakva koncepta upitnika za samoprocjenu boli, i šire, hoće li tipovi (mahom metaforičnih) konceptualizacija boli u spontanim prirodnim iskazima pacijenata ostati na tragu onih zapaženih u upitniku McGill. Rezultati istraživanja pokazali su ujednačene metaforičke konceptualizacije boli, no i činjenicu da se kompleksno iskustvo boli u spontanome diskursu rijetko, ako uopće, iskazuje u formi pridjeva, te da je glagolska gramatička profilacija mnogo prirodniji okvir iskazivanja boli.

Semantic and grammatical profiling of pain language

If we take medicine as a natural framework for the study of pain, we cannot avoid, on the one hand, the standard definition of pain approved by the International Association for the Study of Pain (An unpleasant sensory and emotional experience associated with actual or potential tissue damage, or described in terms of such damage), and, on the other, the standardized and internationally accepted McGill Pain Questionnaire. Both the official definition of pain and the McGill questionnaire provide explicit evidence that, in treating pain, the medical science is forced to rely solely on verbal expression of a patient's subjective experience – the official definition of pain (explicitly) legitimizes the role of language in the treatment of pain, further pointing to tissue damage as a crucial element in its identification, and the McGill questionnaire relies solely on linguistic, largely metaphorical, descriptors in assessing a patient's pain. The McGill questionnaire consists of 78 descriptors describing the qualitative dimension of pain (pain is described as sharp, dull, cutting, stinging, pinching, shooting, scraping etc.) whose (metaphorical) nature we have verified by relying on a partly transformed Metaphor Identification Procedure (Pragglejaz, 2007). The intention of the study was to examine whether the descriptors of the McGill questionnaire appear in spontaneous pain expression (in the corpus of authentic doctor-patient dialogues), and further, whether (mostly metaphorical) conceptualizations of pain in the McGill questionnaire correspond with those observed in patients' natural utterances. The results showed consistent metaphorical conceptualizations of pain, but also the fact that the complex experience of pain in spontaneous discourse is rarely, if ever, expressed in the form of an adjective, and that a verbal grammatical structuring is a much more natural framework for the language of pain.

***

Dunja Jutronić

Filozofski fakultet Sveučilišta u Splitu

Analiza jezika pjesama grupe Tonči Huljić & Madre Badessa i TBF – prilog teoriji jezičnih promjena

U prilogu se analizira jezik pjesama etno-pop sastava grupe Tonči Huljić & Madre Badessa (grupe nastale početkom 2011.) koje su pisane na starom splitskom velovaroškom govoru i jezik pjesama koje za hip-hop grupu The Bleat Fleet (TBF) piše član grupe Aleksandar Antić. Analiza je provedena na fonološkoj, morfološkoj i sintaktičkoj razini. Analiza jezika pjesama ovih dviju grupa uspoređuje se s jezikom na kojemu svoje čakavske pjesme pjeva Oliver Dragojević. Analiza jezičnih razina provedena je statističkom metodom s ciljem da se vidi koje su čakavske varijable upotrijebljene (i u kojem omjeru) u ispitanim pjesmama. Budući da stihovi grupe Tonči Huljić & Madre Badessa namjerno oponašaju i oživljavaju „stari“ splitski idiom, njihova usporedba s Oliverovim pjesmama, a naročito s najmlađom grupom TBF pokazat će što se promijenilo u splitskom idiomu i kako to možemo teorijski objasniti.

The Analysis of the Songs by the Groups Tonči Huljić & Madre Badessa and TBF – Contribution to the Theory of Language Change

The author presents the analysis of the chosen songs by the ethno-pop group Tonči Huljić & Madre Badessa which are written in the old Split vernacular and the language of the songs by the hip-hop group The Beat Fleet (TBF) written by the songwriter (the member of the group) Aleksandar Antić. The analysis includes the phonological, morphological and syntactic levels and it is further compared with the language of the singer Oliver Dragojević. The analysis uses the statistical method with the aim of comparing the use of Chakavian variables in the investigated songs. The final aim is to theoretically explain the language/dialect change. Since the songs by Tonči Huljić & Madre Badessa try to revive the old Split dialect the comparison with Oliver's songs and especially with the songs of the younger group TBF will show what has been changes in the Split idiom-vernacular

***

Manuela Karlak

Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku

Strategije učenja u engleskom i njemačkom kao stranim jezicima i njihova veza s motivacijom i komunikacijskom jezičnom kompetencijom

Često se naglašava važna uloga strategija učenja i motivacije u ovladavanju inim jezikom. Smatra se da su strategije učenja i motivacija međusobno vrlo povezani koncepti (Dörnyei i Skehan, 2003), međutim veza između tih čimbenika individualnih razlika i komunikacijske jezične kompetencije još uvijek nije posve razjašnjena, osobito u odnosu na usporedbu različitih ciljnih jezika. Nalazi rijetkih komparativnih istraživanja u hrvatskom obrazovnom kontekstu, primjerice, ukazuju značajne razlike u intenzitetu motivacije i ovladanosti komunikacijskom jezičnom kompetencijom (Mihaljević Djigunović i Bagarić, 2007) kao i u uporabi strategija učenja vokabulara (Bagarić i Pavičić, 2007). U istraživačkom se dijelu rada prikazuju rezultati istraživanja provedenog na uzorku srednjoškolskih učenika u Republici Hrvatskoj (N=373). Cilj je istraživanja bio utvrditi postoje li među učenicima njemačkog odnosno engleskog kao stranih jezika razlike u uporabi strategija učenja te u kakvoj su vezi strategije učenja s motivacijom i komunikacijskom jezičnom kompetencijom. Motivaciju i uporabu strategija ispitali smo upitnicima, a uvid u ovladanost komunikacijskom jezičnom kompetencijom pružile su ocjene u razrednom i standardiziranom vrjednovanju (ispit državne mature). Utvrđene su brojne statistički značajne razlike među pojedinim uzorcima učenika, u čemu se očituju i određene implikacije na nastavnu praksu.

Learning strategies in English and German as foreign languages and their connection with motivation and communicative competence

In second language acquisition the important role of learning strategies and motivation is often stressed. Learning strategies and motivation are considered as very much interrelated concepts (Dörnyei and Skehan, 2003). However, the connection between these individual difference factors and communicative competence has not yet been completely clarified, particularly in relation to different target languages. Relatively scarce comparative research findings in the Croatian education context, for example, point to significant differences in the level of motivational intensity and communicative competence (Mihaljević Djigunović and Bagarić, 2007), as well as in the use of vocabulary learning strategies (Bagarić and Pavičić Takač, 2007). Results of a research study conducted on a sample of secondary school learners (N=373) in the Republic of Croatia are presented in the research part of the paper. The aim was to investigate differences in two samples of foreign language learners, English and German, in the area of learning strategy use and their connection with motivation and communicative competence. Learning strategy use and motivation were measured by means of questionnaires and the grades obtained during class evaluation as well as through standard testing (state high school-leaving exam) served as markers of level of communicative competence. Numerous statistically significant differences were found between the two samples of learners, pointing to certain practical implications as well.

***

Jana Kegalj i Mirjana Borucinsky

Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci

Govorni činovi u strukovnome jeziku brodstrojarskih komunikacija

Jezik struke, ili strukovni jezik, prepoznat je kao varijetet određenog jezika koji se razlikuje od ostalih varijeteta iz sintaktičkog i/ili leksičkog aspekta, a zadovoljava komunikacijske potrebe određene skupine u specifičnom području struke (Cortellazzo, 1988.). Osnovna mu je funkcija djelovati putem govornih činova na određeni način i u određenom smjeru. Cilj rada jest istražiti govorne činove koji su uobičajeni u pisanom brodstrojarskom diskursu (usp. Spinčić i Luzer, 2008., Ashley, 2010.), kao posebnom varijetetu kojim se ostvaruje komunikacija u specifičnom području brodstrojarskog dopisivanja, a karakteriziraju ga jasnoća, sažetost iskaza i transparentnost. Kao izvor za provedeno istraživanje korišten je korpus tekstova što se sastoji od stvarnih poruka elektroničke pošte upravitelja stroja na engleskome jeziku, kao temeljnom jeziku komuniciranja. Građa za korpus od 395 poruka elektroničke pošte skupljena je tokom više godina, a provedeno je istraživanje kvalitativne naravi. Rad se u teorijskom smislu oslanja na teoriju govornih činova (Austin, 2014., Searle, 1991.), te će se kroz kvalitativnu analizu usredotočiti na vrste govornih činova koji se javljaju u brodstrojarskom komuniciranju, uloge koje u jezičnom djelovanju preuzimaju sudionici komunikacije te konstitutivna pravila prema kojima se odvija brodstrojarska komunikacija. Očekuje se da će u iskazima osoba s pozicija moći biti više izravnih govornih činova s nizom direktiva i ekspresiva, dok će osobe koje ne govore s pozicije moći u svojim iskazima koristiti više reprezentativa i komisiva, te više neizravnih govornih činova. Istraživanjem se želi razjasniti lokucijski, ilokucijski i perlokutivni aspekt govornog čina u brodstrojarskim komunikacijama, što još nije istraženo za ovaj specifični varijetet, te se na taj način želi doprinijeti razumijevanju struktura u iskazima.

Speech acts in Marine Engineering communications

Language for specific purposes has already been recognized as a variety of a specific language, which differs from other varieties from a syntactic and/or lexical aspect, satisfying the communication needs of a certain group of people in a particular professional area (Cortellazzo, 1988). Its basic function is to function by means of speech acts in a certain way and in a certain direction. The aim of the paper is to study the speech acts commonly found in written Marine Engineering discourse (cf. Spinčić and Luzer, 2008, Ashley, 2010), as a particular language variety used for communication in the specific area of Marine Engineering correspondence, characterized by clarity, conciseness and transparency. The research was carried out on a corpus of texts consisting of actual e-mail messages composed by Chief Engineers in English as the basic language of communication. The corpus consists of 395 e-mails which have been collected over the years. In the theoretical sense, the work will rely upon the speech act theory (Austin, 2014, Searle, 1991) and by means of qualitative analysis, focus on the types of speech acts found in Marine Engineering communications, the roles assumed by the participants in language activity as well as the constitutive rules according to which Marine Engineering communication takes place. The authors expect to find more direct speech acts with directives and expressive in utterances by persons in power, as opposed to the utterances by persons not in such position, who are expected to use more indirect speech acts, with representatives and commissives. The research aims to clarify the locutionary, illocutionary and perlocutionary acts in Marine Engineering communications, which has not yet been performed, thus contributing to the understanding of structures in the utterances belonging to this variety.

***

Aida Korajac

Filozofski fakultet u Zagrebu, Croaticum – Centar za hrvatski kao drugi i strani jezik

Razumjeti se sa 'se' – kognitivnolingvistički opis povratnih glagola iz perspektive učenika HIJ-a

'Se' je kao zamjenica indikator povratnosti te popunjava sintaktičku ulogu izravnoga objekta u akuzativu, tj. stoji uz glagole kada su subjekt i objekt ista osoba. U funkciji čestice stoji uvijek uz neke glagole kao sastavni dio morfološkog i leksičkosemantičkog ustrojstva tih glagola (VRH 2015: 1380). Prema tome kakvu ulogu ima 'se' kod glagola uz koje se koristi razlikujemo prave, neprave i uzajamno povratne glagole (Barić i sur. 2005: 231; Raguž 1997: 163) ili primarno-, sekundarno- i tercijarnopovratne glagole (Belaj 2001). U prototipno-kontekstualnoj analizi povratnih glagola Branimir Belaj tvrdi da značenje može i mora sudjelovati u svakoj jezičnoj analizi, ali nikako ne može biti i jedino uporište, pogotovo kada je riječ o morfologiji (Belaj 2001: 3). Agnieszka Bedkowska-Kopczyk u svojem članku o glagolima čije značenje uključuje neku emociju (engl. verbs of emotion) naglašava da 'se' kod glagola u slavenskim jezicima nema reflektivnu (povratnu) konstrukciju nego je dio mediopasiva (engl. middle voice). Učenicima hrvatskoga kao inoga jezika poteškoće stvara ovladavanje povratnim glagolima i to na leksičkosemantičkoj, morfološkoj ali i na sintaktičkoj razini. Postojanje tzv. se pasiva i impersonalnih rečenica dodatno im otežava razumijevanje. O utjecaju poučavanja na ovladanost povratnim glagolima u hrvatskome kao inome jeziku pisale su Pavlinušić i Kelić (2011). U ovome će se radu na temelju provedenih upitnika prikazati kako učenici HIJ-a konstruiranju značenje glagola koji uza se imaju 'se' i to iz kognitivnolingvističke perspektive.

Understanding 'se' – a cognitive linguistic description of reflexive verbs from the perspective of learners of Croatian as L2

Croatian pronoun se is a reflexivity marker and takes the syntactic role of direct object in the accusative case, ie. goes with verbs in cases when the subject and the object refer to the same person. As a particle, se appears with some verbs as a component of their morphological and lexical-semantic structure (VRH 2015: 1380). According to the role of se, we can differentiate proper reflexive, pseudo-reflexive, and reciprocal verbs (Barić et al. 2005: 231; Raguž 1997: 163) or primary, secondary, and tertiary reflexive verbs (Belaj 2001). In his prototype-contextual analysis of reflexive verbs, Branimir Belaj argues that meaning can and must be a part of every linguistic analysis, but cannot be the only basis, especially in case of morphology (Belaj 2001: 3). In an article on verbs of emotion, Agnieszka Bedkowska-Kopczyk argues that se in these Slavic verbs is not a case of reflexive, but rather of middle voice construction. Learners of Croatian as L2 have difficulties with acquiring reflexive verbs on lexical-semantic, morphological, but also on syntactic level. The so-called se-passive and impersonal sentences additionally hinders their understanding. Pavlinušić and Kelić (2011) already discussed Acquisition of reflexive verbs in Croatian as a second and foreign Language. On the basis of the conducted questionnaire related to the reflexive verbs this paper presents how learners of Croatian as L2 construct meaning of verbs with se from a cognitive linguistic perspective.

***

Tihana Kraš i Tara Medaković

Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci

Interpretation of Czech subject pronouns in Czech monolinguals and Croatian-Czech simultaneous bilinguals

As pro-drop languages, Czech and Croatian allow overt and omitted (null) subject pronouns. Previous research has shown that in intra-sentential contexts Croatian speakers tend to associate the null pronoun with the subject antecedent and the overt pronoun with a non-subject antecedent (Kraš, 2008). Such antecedent biases are consistent with the Position of Antecedent Strategy (PAS) (Carminati, 2002), originally proposed for Italian. This study aimed to determine whether the antecedent biases of subject pronouns in Czech are also consistent with the PAS and whether Croatian-Czech simultaneous bilinguals interpret Czech subject pronouns in the same way as Czech monolinguals. Three groups of adults, Croatian monolinguals (n=16), Czech monolinguals (n=16) and Croatian-Czech simultaneous bilinguals (n=16), completed a picture selection task, the first group in Croatian and the other two in Czech. The sentences consisted of a main (matrix) and a subordinate clause. The main clause contained the subject and the object. The subordinate clause featured a null or an overt pronoun which matched the matrix subject and object in gender and number (e.g. Hlemýžď zdravil mravence když (on) četl noviny, 'The snail greeted the ant while it was reading the newspaper'). Participants had to choose between two pictures, showing either the matrix subject or object performing the action described in the subordinate clause. The Croatian monolinguals differed from the Czech monolinguals and the bilinguals in the null pronoun condition: they predominantly chose the subject as the antecedent of the pronoun, while the other two groups preferred the object. In the overt pronoun condition, all three groups chose the object as the pronoun antecedent. The results suggest that the antecedent biases of Czech null pronouns are not consistent with the PAS and that Croatian-Czech simultaneous bilinguals interpret Czech subject pronouns in the same way as Czech monolinguals. Theoretical implications are discussed.

Interpretacija čeških subjektnih zamjenica kod jednojezičnih govornika češkoga i simultanih dvojezičnih govornika hrvatskoga i češkoga

Češki i hrvatski ulaze u skupinu pro-drop jezika, u kojima postoje izrečene i neizrečene subjektne zamjenice. Prethodna su istraživanja pokazala da unutar rečenice govornici hrvatskoga neizrečenu zamjenicu povezuju sa subjektom a izrečenu s rečeničnim elementom koji nije subjekt (Kraš, 2008). To je u skladu s takozvanom strategijom temeljenom na položaju antecedenta (engl. Position of Antecedent Strategy), koja je izvorno predložena za talijanski jezik (Carminati, 2002). Cilj je ovoga istraživanja bio utvrditi primjenjuje li se ta strategija i u češkome te ispitati interpretiraju li simultani dvojezični govornici hrvatskoga i češkoga češke subjektne zamjenice na isti način kao jednojezični govornici češkoga. Tri skupine odraslih osoba, jednojezični govornici hrvatskoga (n=16), jednojezični govornici češkoga (n=16) i simultani dvojezični govornici hrvatskoga i češkoga (n=16), riješile su zadatak odabira slike, prva skupina na hrvatskome, a druge dvije na češkome. Rečenice su se sastojale od glavne i sporedne rečenice. Glavna je rečenica sadržavala subjekt i objekt. U sporednoj se rečenici nalazila neizrečena ili izrečena zamjenica koja se podudarala sa subjektom i objektom glavne rečenice u rodu i broju (npr. Hlemýžď zdravil mravence když (on) četl noviny / Puž je pozdravio mrava dok je (on) čitao novine). Ispitanici su trebali odabrati jednu od dvije slike, koje su prikazivale subjekt ili objekt glavne rečenice kao vršitelja radnje u sporednoj rečenici. Jednojezični govornici hrvatskoga razlikovali su se od jednojezičnih govornika češkoga i dvojezičnih govornika u interpretaciji neizrečene zamjenice: zamjenicu su uglavnom povezivali sa subjektom, dok su druge dvije skupine imale veću sklonost objektu. Što se tiče izrečene zamjenice, sve su je tri skupine povezivale s objektom. Rezultati govore da interpretacija neizrečene zamjenice u češkome nije u skladu sa strategijom temeljenom na položaju antecedenta te da simultani dvojezični govornici hrvatskoga i češkoga interpretiraju češke subjektne zamjenice na isti način kao jednojezični govornici češkoga. U radu se razmatraju teorijske implikacije rezultata.

***

Ivana Lali Pačelat*Sveučilište Jurja Dobrile u Puli***Prijevodne univerzalije – primjer hrvatskih i talijanskih prijevoda**

Istraživanja temeljena na korpusu pokazala su da se izvornici razlikuju od prevedenih tekstova i da neovisno o jeziku dijele neka zajednička obilježja (Baker 1993). Radi li se zaista o prijevodnim univerzalijama ili samo o općenitim tendencijama prevedenih tekstova, još se uvijek raspravlja. Obilježja koja se najčešće spominju kao prijevodne univerzalije jesu pojednostavljenost, eksplicitnost i normaliziranost. Cilj je ovoga rada provjeriti postojanost gore navedenih obilježja na hrvatsko-talijanskim prevedenim tekstovima zakonodavnopravnoga stila. Metodologija korištena za ovo istraživanje temelji se dijelom na analizi registra koja prema Biberu (1995) pretpostavlja komparativni pristup, kvantitativnu analizu i reprezentativni uzorak. Kako bi se navedeni uvjeti zadovoljili istraživanje je provedeno na šest različitih računalnih korpusa odnosno četiri vrste korpusa za oba jezika: općejezični jednojezični korpusi (1) HNK v 3.0 i (2) CORIS; (3) specijalizirani dvojezični usporedivi korpus (potkorpusi HNK v3.0 i CORIS-a); (4,5) jednojezični usporedivi korpusi izvornika i prijevoda na istome jeziku (6) i usporedni korpus hrvatskih i talijanskih prijevoda. Više o korpusima u Tadić (2009) i Rossini Favretti i dr. (2002). U istraživanju se koristio hibridni pristup: istraživanje je bilo vođeno korpusom, ali je svaki korpus bio označen na razini vrste riječi i leme kako bi se omogućila detaljnija kvantitativna analiza. Osim prethodnih istraživanja, na odabir jezičnih obilježja koja su podvrgnuta kvantitativnoj analizi utjecali su tako i primarni podatci dobiveni iz korpusa. Odabrana su jezična obilježja kvantitativno analizirana i statistički obrađena na leksičkoj i gramatičkoj razini među svim korpusima i dvama jezicima. Prijevodni korpusi u oba jezika pokazali su postojanje određenih univerzalnih obilježja prijevoda, no ne u jednakoj mjeri i ne jednaka obilježja. Ovo je istraživanje pokazalo i potvrdilo da pojedina obilježja nije uvijek lako prepoznati i jednoznačno interpretirati kao prijevodne univerzalije (Xiao i Dai 2014). Rezultati ovoga istraživanja nadopunjuju tako dosadašnje spoznaje o prijevodnim univerzalijama iz nove perspektive hrvatsko-talijanskoga jezičnog para.

Translation Universals – The example of Croatian and Italian translations

Corpus based translation studies has shown that a translated text differs from a non-translated text and that, independently of the language, translations share some properties (Baker 1993). Whether absolute universals exist or just general tendencies in translated texts is still largely debated. The most studied translation universals are simplification, explicitation and normalisation. The aim of this study is to find the aforementioned universals in Croatian and Italian translated texts. The methodology adopted in this research is based partially on register analysis, which according to Biber (1995) requires a comparative approach, a quantitative analysis and a representative sample. In order for these requirements to be met six corpora belonging to four different corpus types are employed for the study; reference corpora for both languages: (1) Croatian National Corpus (HNK v 3.0) and (2) Corpus di Italiano Scritto (CORIS); (3) specialized bilingual comparable corpus in both languages (subcorpora of HNK v3.0 and CORIS); (4,5) monolingual corpora of original documents and translations in the same language used as comparable corpus and a (6) parallel corpus consisting of Croatian and Italian translations. For the description of corpus parameters for HNK see Tadić (2009) and for CORIS Rossini Favretti et al. (2002). The approach adopted in this study is a hybrid one. The approach is corpus-driven, without an a priori established theoretical framework, but the corpus is annotated at part of speech (POS) and lemma level, so as to allow for a more detailed quantitative analysis. Linguistic feature selection for the quantitative analysis follows previous studies, and is driven by primary corpus obtained data. Linguistic features at both lexical and grammatical level are quantitatively analysed and statistically evaluated among all the corpora and the two languages in question. Translational corpora in both languages show the existence of universal translation features, but not always the same features and not with the same frequency. The analysis showed and confirmed that translation universals are neither easy to identify nor unambiguous to interpret (Xiao & Dai 2014). The results of this study contribute to the investigation of translation universals across languages, from a new perspective of a Croatian-Italian language pair.

***

Marija Lütze-Miculinić i Mirela Landsman Vinković

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Utvrđivanje razine poznavanja razrednoga jezika među studentima i nastavnicima njemačkoga jezika

U radu se iznose rezultati istraživanja provedenog među studentima završne godine nastavničkog i prevoditeljskog smjera studija germanistike na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu te nastavnicima pripravnicima i nastavnicima njemačkoga jezika s višegodišnjim radnim iskustvom. Cilj istraživanja bio je utvrditi razinu poznavanja njemačkoga razrednog jezika te najizraženija problemska područja hrvatskih neizvornih govornika njemačkoga jezika. Pod razrednim se jezikom (njem. Unterrichtssprache, eng. classroom language) podrazumijeva poseban tip jezika koji se koristi u razrednim situacijama. On se po svojem obliku i funkciji često razlikuje od jezika koji se koristi u drugim situacijama, poglavito zbog posebnih društvenih uloga koje učenici i nastavnici u razredu obnašaju te specifičnih aktivnosti koje se u razredu odvijaju. Stoga se redovito upozorava na važnost sustavnog poučavanja razrednog jezika tijekom izobrazbe budućih nastavnika inih jezika (Schröder 2010). Interes za razredni jezik od 1970-ih stalno je prisutan u njemačkoj stručnoj literaturi što potvrđuju ponovljena izdanja referentnih priručnika (Butzkamm 2007, Voss 2009) kao i u znanstvenim istraživanjima posvećenim pojedinim aspektima razrednoga diskursa (usp. Lüders 2003). Nisu nam međutim poznata ni inozemna ni domaća istraživanja razine poznavanja razrednoga jezika među govornicima njemačkoga kao inoga jezika. U svrhu ispitivanja sastavljen je upitnik i dijagnostički test provjere leksičkih, gramatičkih i pragmatičkih elemenata razrednoga jezika. Statističkom analizom rezultata ispitivanja utvrđene su razlike u razini poznavanja razrednog jezika među pojedinim skupinama ispitanika. Utvrđena su i specifična područja razrednog jezika u kojima ispitivane skupine imaju najviše problema. Istraživanje je potvrdilo polaznu pretpostavku da bi se poučavanju razrednog jezika u Hrvatskoj trebalo pristupiti sustavno u okviru institucionalizirane izobrazbe studenata i nastavnika njemačkoga jezika. Istraživanjem se također ukazalo i na težišna područja leksika i gramatike kojima bi se trebalo posvetiti posebnu pozornost kako bi se podigla ukupna jezična i komunikacijska kompetencija nastavnika njemačkoga jezika.

Ermittlung der Kenntnisse der Unterrichtssprache Deutsch unter kroatischsprachigen Germanistikstudierenden und Deutschlehrenden

Im vorliegenden Beitrag werden die Ergebnisse einer Untersuchung präsentiert, die das Niveau der Kenntnisse in der Unterrichtssprache Deutsch von Germanistikstudierenden im letzten Studienjahr sowie Lehramtsanwärtern und Deutschlehrenden mit mehrjähriger Unterrichtserfahrung ermitteln sollte. Ein weiteres Ziel der Untersuchung war, die häufigsten Problembereiche beim Einsatz der Unterrichtssprache Deutsch herauszustellen. Unter dem Begriff Unterrichtssprache wird im Rahmen dieser Untersuchung eine Sondersprache verstanden, die durch die gesellschaftlichen Rollen der Schüler und Lehrer und durch ihre Aktivitäten im schulischen Umfeld bedingt ist. Auf die Bedeutung der systematischen Unterweisung in der Unterrichtssprache im Rahmen der Fremdsprachenlehrerausbildung wurde seit den 1970-er Jahren bis heute immer wieder eindringlich hingewiesen (Schröder 2010). Das Interesse für die Unterrichtssprache ist in der deutschen Fachliteratur kontinuierlich zu verfolgen, was auch die neuen Ausgaben einschlägiger Handbücher bestätigen (Butzkamm 2007, Voss 2009). Wissenschaftliche Beiträge zu einzelnen Aspekten des Unterrichtsdiskurses zeugen zwar von der Wichtigkeit dieses Themas (vgl. Lüders 2003), es liegen jedoch kaum Beiträge zum Niveau der von Nichtmuttersprachlern erlangten Kenntnisse der Unterrichtssprache Deutsch vor. Um dieser Fragestellung nachzugehen, wurden ein Fragebogen und ein diagnostischer Test erstellt, in dem lexikalische, grammatische und pragmatische Elemente des Unterrichtsdiskurses erfasst wurden. Durch eine eingehendere Analyse der ermittelten Ergebnisse wurde die eingängliche Annahme bestätigt, dass die Unterweisung in der Unterrichtssprache Deutsch in Kroatien im Rahmen der institutionalisierten Lehrerausbildung einer systematischen Herangehensweise bedarf. Der Beitrag gibt zusätzlich Aufschlüsse darüber, welche speziellen Schwerpunkte während der institutionalisierten Lehrerausbildung im Hinblick auf die Vermittlung der Unterrichtssprache Deutsch gesetzt werden sollten, um die gesamte sprachliche und kommunikative Kompetenz angehender Deutschlehrer zu steigern.

***

Irena Marković

Sveučilište u Zadru

Motiviranost značenja talijanskih frazema kod L2 govornika

Članak se bavi kognitivno-lingvističkim pristupom idiomatskim izrazima (Turk, 1995; Broz, 2015; Lakoff, 1987), odnosno frazemima u talijanskom jeziku (Cacciari, Levorato 1992). Istražuje se motiviranost značenja frazema za hrvatske L2 govornike talijanskog jezika. Arbitrarnost znaka kod jedne leksičke jedinice (riječi) pri učenju drugog stranog jezika često dovodi do vrlo niske razine transparentnosti značenja novoučene riječi. Kod idiomatskih izraza postoji olakotna okolnost da sličnost idioma u hrvatskom i talijanskom jeziku olakšava njihovu interpretaciju (i njihovo metaforičko značenje) te samo poznavanje značenja frazema hrvatskog jezika automatski dovodi do visoke transparentnosti značenja talijanskih frazema (kao i obrnutog ishoda: negativnog transfera). Uzeli smo u obzir sve varijable koje mogu utjecati na točnu ili netočnu interpretaciju L2 frazema (Cardona, 2008) te proveli ispitivanje na ispitanicima kojima je hrvatski materinji jezik, dok je njihov drugi jezik talijanski. Preliminarnim ispitivanjem od ponuđenih idioma selektirani su najpoznatiji idiomatski izrazi na hrvatskom jeziku (prema mišljenju ispitanika) te paralelno oni talijanski, a zatim su ciljano podijeljeni u četiri skupine: a) potpuni hrvatsko-talijanski ekvivalenti, b) parcijalni ekvivalenti (semantičko-formalni), c) talijanski idiomatski izrazi bez hrvatskih ekvivalenata te d) zastarjeli hrvatski idiomatski izrazi (kako bi se utvrdila paralela u interpretaciji i motivaciji istih i onih iz treće skupine). Metodologija iz Cacciari (1992) zapravo je prilagođena našem istraživanju, gdje se osim poznatosti i transparentnosti značenja tražila i (ne)podudarnost s hrvatskim frazemima i na osnovu te selekcije odvojeno prezentirala ispitanicima. Kod prve skupine hipoteza o motivaciji značenja bit će objašnjena pozitivnim transferom L1 na L2. Kod druge i treće skupine pokušat će se interpretirati rezultati o motiviranosti i transparentnosti značenja polupoznatih i nepoznatih idiomatskih izraza kako pomoću kognitivnih mehanizama metafore, metonimije i konvencionalnog znanja tako i pomoću razine poznavanja L2 ili nekog drugog stranog jezika te pučke etimologije. Pokušat će se objasniti o čemu najviše ovisi veća ili manja transparentnost značenja nepoznatih idioma u L2 (kad nemaju ekvivalenta u L1 (tu će se pretpostaviti slična motivacija kao i kod arhaičnih i nepoznatih hrvatskih frazema), kad imaju parcijalnog ekvivalenta te kad imaju potpunog ekvivalenta). Cilj je ovog rada predstaviti rezultate istraživanja o ulozi istih psiho-kognitivnih procesa te mentalnih slika na interpretaciju značenja materinskoga i nekoga drugoga stranog jezika.

Motivation of meaning in idiomatic expressions among Italian second language speakers

This article deals with the cognitive linguistic approach of idiomatic expressions in Italian language. It explores the motivation of meaning in phrases for Croatian L2 speakers of Italian language. The arbitrary character in one lexical unit (word) when learning a second language often leads to a very low level of meaning transparency of a newly learnt word. With idiomatic expressions there is a mitigating circumstance that similarity idioms in Croatian and Italian facilitate their interpretation (and their metaphorical meaning): understanding the meaning of Croatian phrases automatically leads to high transparency meaning of Italian idioms (and other way round: negative transfer). The survey was conducted on subjects with Croatian as their mother tongue, while their second language was Italian. The preliminary testing selected the most familiar idiomatic expressions in Croatian language, which are then specifically divided into four groups: a) absolute Croatian-Italian equivalents, b) partial equivalents (semantic-formal), c) Italian idiomatic expressions without Croatian equivalents, and d) archaic Croatian idiomatic expressions (to determine parallels in interpretation and motivation with those in the third group). In the first group the hypotheses about motivation in meaning will be explained by the positive transfer of L1 to L2. In the second and third group we will try to interpret the results of motivation and transparency of meaning of half known and unknown idiomatic expressions using cognitive mechanisms of metaphor, metonymy and conventional knowledge, and by the level of knowledge of L2 or other foreign languages, as well as folk etymology. They will help us to explain what motivates higher or lower transparency of meaning in unfamiliar idioms of L2 (when there is no equivalent in L1, there is a partial equivalent, or there is an absolute equivalent). The aim of this study is to understand whether the same psycho-cognitive processes and mental images affect the interpretation of meaning in mother tongue and another foreign language.

***

Blaženka Martinović*Filozofski fakultet Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli***Od naglasnih dubleta do pseudodubleta**

Hrvatski je standardni naglasni sustav tonsko-dinamički i u takvu je sustavu sasvim uobičajeno naići na naglasne dublete (riječi istoga značenja, ali različito naglašene) i na homograme (tj. heterofonske heterografe – riječi koje se razlikuju naglaskom i značenjem /ili tek dijele integralni sem/ i homofonske homografe – riječi koje se razlikuju samo značenjem; usp. Tafra 2011). Takve riječi nisu brojne i ne ometaju razumijevanje jer kontekst raspleće dvojbe. Prelistamo li suvremene rječnike, nalazimo, primjerice, dvjestotinjak heterofonskih heterografa različite etimologije, stotinjak iste etimologije, zatim tristotinjak nastalih konverzijom te stotinjak heterografa kanonskoga i paradigmatškoga lika različitih natuknica. U suvremenoj kroatistici posebnu pozornost ipak zaslužuju brojnije dublete jer (od individualnoga do kolektivnoga) počinju mijenjati kontekst uporabe. U svakodnevnome govoru uočili smo, naime, među leksičkim, paradigmatškim i tipološkim dubletama moguće heterofonske heterografe koje suvremeni rječnici ne bilježe (pr. mjèrilo (sprava) – mjèrilo (kriterij); oj ljèpoto! – ej ljèpòto!; u mjesnome govòru – u gòvòru; đakovački vèzovi – vèzovi za plovila; u trgovačkim lāncima – okovani lāncima; upala mokračnog mjehúra – bule ili mjèhūri na koži). U odnosu jezika i pojedinca, naime, vrlo je snažno potiranje rāzlikā ŷrāzā koji bi značili isto pa je dubletnost dovela do tzv. pseudodubletnosti, a na pragu je normativne prepoznatljivosti. Polazeći od međuovisnosti gramatike i semantike u radu se tako dotičemo otvorenih pitanja tzv. unutarnjih tvorenica (Babić 1986) ili tzv. fonoloških promjenjenica (Tafra 2009), polazeći od teze da u danim primjerima nije promjena naglasna tvorbeno sredstvo, nego je već postojeća naglasna dubletnost upotrijebljena za uklanjanje višeznačnosti. Okosnica su rada riječi (ispisivane iz suvremenih rječnika) koje su zapisane kao neutralne dublete (ili u jednome ili u više njih), a praksa potvrđuje različite kolokacijske sveze i kontekste uporabe. Naglasnu dubletnost, ponajviše polisemičnih riječi, promatramo iz moguće sfere tzv. pseudodubletnosti, u skladu sa standardizacijskim procesima koji u funkcionalnome ili semantičkome razjednačivanju pronalaze izlaz iz privremenoga stanja istoznačnosti.

From accentual doublets to pseudo-doublets

The Croatian standard prosodic system is tonal-dynamical, and in such a system, it is quite common to encounter accentual doublets (words that share the same meaning but differ in accent) and homograms (i.e. heterophonic heterographs – words that differ in meaning and accent, or homophonic homographs – words that differ only in meaning; cf. Tafra 2011). Such words are not numerous and do not hinder communication because any dilemmas are easily eliminated by the context. In modern manuals, we find, for instance, around 200 heterophonic heterographs with different etymologies, around 100 with the same etymology, along with cca 300 formed by conversion and cca 100 heterographs derived from the canonical and paradigmatic form of different entries. In modern Croatian language studies it is doublets that deserve special attention after all, i.e. their status does because (from individual to collective use) they are starting to change the context of use. In everyday language, we have noticed possible heterophonic heterographs among doublets, which are not indicated in modern dictionaries although they are widespread and neutral on lexical, typological and paradigmatic levels (e.g. mjèrilo (sprava) – mjèrilo (kriterij); oj ljèpoto! – ej ljèpòto!; u mjesnome govòru – u gòvòru; đakovački vèzovi – vèzovi za plovila; u trgovačkim lāncima – okovani lāncima; upala mokračnog mjehúra – bule ili mjèhūri na koži). In the relation between the language and the individual there is a strong tendency to eliminate any differences in expressions that would have the same meaning so the doubletiness has led to the so-called pseudo-doubletiness, which is on the threshold of the normative recognition. Starting from the mutual dependence of grammar and semantics, we address the open question of word-formation in this paper – which is the status and number of so-called internal derivatives (Babić 1986) or so-called phonological transformatives (Tafra 2009) – starting from the idea that in the given examples it is not the change of accent that functions as means of derivation, but rather the pre-existing accentual doubletiness has been used in order to eliminate polysemy. This paper focusses on the words (extracted from modern Croatian dictionaries) which are labelled as neutral doublets (in one or more dictionaries), whereas the practice attests differences in collocations and contexts in their use. We regard the accentual doubletiness of these polysemous words from the possible sphere of so-called pseudo-doubletiness, in accordance with the standardisation processes which use functional and semantic differentiation to eliminate the temporary state of homonymy.

***

Mihaela Matešić, Anita Memišević i Maja Brala-Vukanović

Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci

Pragmatics and semantics of the verb misliti

The processes that could be described as belonging to the activity of thinking are primarily limited to an individual, that is, to that which we commonly refer to as the “inner world” or “inner life” of a person. One of the key goals of human communication is related precisely to the interlocutors’ trying to gain insight into what is going on in the minds of other participants, i.e., trying to make their inner world available to others. This attempt to inform others about the (results of the) processes in one’s own mind guides every linguistic choice. In this sense, the verb *misliti* is particularly interesting considering that it is etymologically linked to the naming of a wide array of activities of conscious cognitive processes. We can assume that it serves as a cover term for a great number of activities related to cognitive processes and that the analysis of its senses will reveal which cognitive processes are covered by this verb in Croatian. The present study takes into account both the semantic and pragmatic aspects of this verb. The semantic-pragmatic analysis, based on a corpus of contemporary Croatian (also see Hansen-Kokoruš, 2009), has revealed that the verb *misliti* is used to describe a wide range of cognitive processes. On the basis of these results, a semantic analysis was conducted with the goal of creating a semantic network (Talmy, 2000) of this verb in order to study the core and derived sense(s) and the relations between these senses. The main goal of the study is to find out how the dominant, cover term for cognitive processing is conceptualised in Croatian. The results should pave way for future intra- and crosslinguistic comparisons of this verb with other verbs used to refer to cognitive processing.

Pragmatika i semantika glagola misliti

Odvijanje procesa koji je moguće opisati kao aktivnost mišljenja/razmišljanja posve je individualno i primarno je ograničeno na individu, odnosno na ono što smo navikli slikovito nazivati „unutrašnjim svijetom“ ili „unutrašnjim životom“ pojedinca. Upravo na tu dinamiku koja se zbiva u umu pojedinca odnosi se jedna od ključnih potreba u ljudskoj komunikaciji: sudionici komunikacije nastoje steći uvid u ono što se odvija u umovima drugih sudionika komunikacije odnosno učiniti dostupnim drugima svijet svojega uma. Nastojanje da sudionici jezične komunikacije međusobno obavijeste jedni druge o procesima u svojem umu odnosno rezultatima tih procesa upravlja svakim jezičnim izborom. U tome je smislu posebno zanimljiv glagol *misliti* jer je on etimološki povezan s imenovanjem širokoga raspona procesa koji se zbivaju pri različitim svjesnim aktivnostima ljudskoga uma. Moguće je naime pretpostaviti da je on nadređeni pojam za više misaonih aktivnosti i da će analiza njegova značenja pokazati kakve se sve kognitivne aktivnosti podrazumijevaju pod tim pojmom u hrvatskome jeziku. Semantičko-pragmatska analiza na temelju ranijih istraživanja (Hansen-Kokoruš, 2009) i korpusa suvremenoga hrvatskog jezika pokazuje da se glagolom *misliti* u hrvatskome jeziku opisuje vrlo širok raspon kognitivnih procesa. Na temelju tih rezultata postavlja se semantička mreža (Talmy, 2000) glagola *misliti* s ciljem ispitivanja osnovnih i izvedenih značenja toga glagola te relacija između pojedinih značenja. Istraživanje pridonosi razumijevanju semantičke strukture glagola *misliti* i razvoja njegove pragmatike. Krajnji je cilj istraživanja otkriti kako se u hrvatskome jeziku konceptualizira dominantni, nadređeni pojam za imenovanje radnje kognitivnog procesuiranja. Rezultati omogućuju daljnju usporedbu s drugim glagolima kojima se izriču kognitivni procesi u hrvatskome jeziku. Također, rezultati omogućuju provedbu usporedbe sa stanjem u drugim jezicima kad je riječ o izražavanju kognitivnih procesa.

***

Ivana Matić

Osnovna škola Ivana Kukuljevića Sakcinskog, Ivanec

Kako mjeriti strah od čitanja na stranome jeziku?

Strah od stranoga jezika jedna je od najviše istraživanih osjećajnih reakcija na učenje stranih jezika (MacIntyre, Gregersen i Meza, 2014). Riječ je o posebnoj vrste straha koja se javlja pri učenja stranih jezika (Horwitz i Young, 1992), a može se opisati osjećajima neugode, nervoze, nesigurnosti kod učenika stranoga jezika kada se na tom jeziku trebaju izraziti, a njime suvereno ne vladaju (Gardner i MacIntyre, 1993). U istraživanjima straha, govor je smatran najstresnijom jezičnom vještinom dok je čitanje zanemareno zbog složenosti procesa čitanja i teškoće njegova mjerenja. Prekretnicu predstavlja rad Saito, Horwitz i Garza (1999), koji dokazuju da čitanje tekstova na stranome jeziku (SJ) može izazivati osjećaj straha. Autori za mjerenje straha koriste vlastiti instrument FLRAS (eng. Foreign Language Reading Anxiety Scale), koji mjeri razinu straha i čimbenike straha od čitanja, a sadrži 20 čestica. Nakon spomenutog istraživanja upitnik se uvelike primjenjuje u istraživanjima straha od čitanja na SJ (Sellers, 2000, Matsuda i Gobel, 2004, Zhao, 2009, Tsai i Li, 2012, Capan i Karaca, 2013, Zhang i Kim, 2014 i dr.). Prilikom primjene spomenutog upitnika u vlastitom istraživanju primijećeno je da su neke čestice općenito postavljene te dopuštaju različita tumačenja zaključaka. Iako upitnik daje pouzdane rezultate o postojanju i razinama straha nije moguće tvrditi da su zaključci o rezultatima na temelju tumačenju čestica upitnika točni. Stoga je upitnik preoblikovan i validiran u pilot istraživanju. Cilj istraživanja bio je osigurati točnu interpretaciju rezultata i pronaći nove moguće uzroke straha od čitanja na SJ. Rezultat pilotiranja dao je novi instrument za mjerenje straha od čitanja na SJ koji razlikuje dvije vrste čitanja (na glas i tiho) te 11 tematskih kategorija čestica o mogućim čimbenicima straha od čitanja na stranome jeziku.

How to measure Foreign Language Reading Anxiety?

Foreign language (FL) anxiety is one of the most investigated emotional reactions in language learning (MacIntyre, Gregersen and Meza, 2014). It is a special phenomenon when learning a foreign language (Horwitz and Young, 1992) and it can be described as the feeling of tension and apprehension experienced when students need to use the language that they are not fully proficient in (Gardner and MacIntyre, 1993). According to research, speaking seems to be the most stressful language skill, while reading is neglected due to the complexity of the reading process and the difficulties involved in measuring it. The turning point has been the publication by Saito, Horwitz and Garza (1999), which established that reading in FL can be anxiety provoking. In their research the authors applied their own Foreign Language Reading Anxiety Scale (FLRAS) for measuring FL anxiety levels with 20 items. After this research their scale was used in the most researches of FL reading anxiety (Sellers, 2000, Matsuda and Gobel, 2004, Zhao, 2009, Tsai and Li, 2012, Capan and Karaca, 2013, Zhang and Kim, 2014). The use of this scale in investigating reading anxiety with my students showed that some items of the scale are too general in their meaning, and they allow different conclusions so it is not proper to assert that the interpretation of items and conclusions is correct. That was the reason to redesign the scale and validate it in a pilot study. The aim was to ensure the correct interpretation of the results and to find more possible anxiety factors when reading in FL. The result of this pilot study was a new scale for measuring levels of reading anxiety in FL which distinguishes and explores two ways of reading (aloud and quite) and it contains 11 item categories according to possible factors of reading anxiety in FL.

***

Milica Mihaljević

Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje

Muško i žensko u e-rječniku

Mocijska tvorba česta je tema jezikoslovnih istraživanja u slavenskim jezicima. Njoj se može pristupiti s različitim stajališta: naglasnoga, tvorbenoga, sociolingvističkoga, pragmatičkoga/pragmalingvističkoga i leksikografskoga. Obrada mocijskih tvorenicu u hrvatskim rječnicima već je bila tema jezikoslovnih istraživanja. Međutim, korpusno utemeljen e-rječnik ima mnogo šire mogućnosti od klasičnoga rječnika. U ovome će se radu pokušati prikazati na koji se način mocijskoj tvorbi može pristupiti u e-rječniku hrvatskoga jezika. Analizirat će se u čemu se obrada u takvome rječniku može razlikovati od obrade u klasičnome rječniku. Također će se analizirati odnos između pristupa vođenoga korpusom (corpus driven) i utemeljenoga na korpusu (corpus based) s obzirom na mogućnosti obrade mocijskih tvorenicu. Tu se postavljaju dva pitanja: 1. obrada mogućih sustavnih, ali korpusno nepotvrđenih tvorenicu. Mnoge ustanove i pojedinci često postavljaju pitanja o tvorbi ženskih, ali i muških mocijskih parnjaka koji još ne postoje, ali se za njima u praksi promjenom izvanjezičnih okolnosti pojavila potreba (npr. muška primalja, žena admiral korvete) 2. odabir primjera koji će udovoljaviti svim zahtjevima rodne korektnosti. Analiza će biti provedena na velikome broju konkretnih primjera mocijskih tvorenicu, ali i muško – ženskih parova koji nisu nastali mocijskom tvorbom (npr. medicinska sestra – medicinski tehničar, jelen – košuta).

Male and Female in E-dictionary

The formation of feminine from masculine nouns or masculine from feminine nouns is often the topic of linguistic research in Slavonic languages. It can be approached from different disciplines: accentuation, word-formation, pragmatics/pragmalinguistics, sociolinguistics, and lexicography. The feminine/masculine relations in Croatian dictionaries have already been the subject of linguistic research. However, corpus based e-dictionaries offer more possibilities than classical dictionaries. In this paper the author will show in which ways male/female pairs can be analyzed in the e-dictionary of the Croatian language. The differences between possible approaches to feminine/masculine pairs in e-dictionaries and classical dictionaries will be analyzed. The approach to feminine/masculine pairs in corpus driven and corpus based dictionaries is compared. The focus is on two questions: 1. the inclusion of potential masculine/feminine forms which are not verified in the corpus as many institutions and individuals ask for advice from linguists when the need for a new feminine or masculine noun appears, especially in terms denoting different professions which occur due to changes in extra-linguistic circumstances. (e.g. nurse – male nurse, captain of the corvette – female captain of the corvette) 2. the choice of examples which are gender correct. The analysis will be conducted on a number of examples of male/female pairs connected by word-formation or not (e.g. medicinska sestra – medicinski tehničar, jelen – košuta nurse – male nurse, deer – hind).

***

Aleksandar Mijatović

Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci

Govornik u nastajanju: jezična neotenija i materinski jezik

Odnos između usvajanja jezika i jezičnih pravila spada u središnje probleme lingvistike. U izlaganju će se iznijeti teza da gramatika, kao teorija o jezičnim pravilima, ne može objasniti kako se usvajaju jezična pravila. Taj nereduktivni odnos jezičnih pravila i usvajanja jezika ne obavezuje na prihvaćanje kako nativističke, tako ni empirističke hipoteze. U dva izdanja knjige *Linguistique, cognition et didactique* (2009, 2013), Samir Bajrić uvodi disciplinu 'linguistique-didactique' koja bi trebala na nereduktivan način objasniti odnos između jezičnih pravila i njihova učenja. Među brojnim Bajrićevim terminološkim inovacijama, javlja se pojam jezične neotenije. Taj pojam Bajrić preuzima iz biologije, upućujući na konstitutivnu nedovršenost ljudskoga bića. Ta se nedovršenost, prema Bajriću, prevladava učenjem. Prema tome se i jezična pravila usvajaju učenjem. Slijedeći konzekvence koncepta jezične neotenije, predložit će se hipoteza prema kojoj je nedovršenost konstitutivno obilježje govornika nekoga jezika. Govornici podliježu procesu neprekidnoga nastajanja, no upravo je ta provizorna priroda njihove jezične kompetencije uvjet razumijevanja i upotrebi jezika.

Becoming-Speaker: Linguistic Neoteny and Mother Tongue

The relationship between language acquisition and language rules is one of the key topics of contemporary linguistics. In the presentation, it will be argued that grammar, as a theory of language rules, could not fully explain how these rules are acquired. That irreducible relationship between language rules and acquisition of language do not commit whether on nativism or on empiricism as an explanatory framework. In two editions of the book *Linguistique, cognition et didactique* (2009, 2013), Samir Bajrić introduces the discipline which he calls 'linguistique-didactique'. That (cross)discipline is supposed to explain in an irreducible way the relationship between language rules and language acquisition. In order to explain the irreducibility of rules and acquisition, Bajrić develops the concept of linguistic neoteny. He adopts and adapts the notion of neoteny from biology. Crucial hypothesis of neoteny is incompleteness of human being. The incompleteness is supplemented by learning. Therefore, language rules are also developed by learning. Following consequences of the concept of linguistic neoteny, it will be proposed hypothesis according to which incompleteness is constitutive property of language speakers. Speakers are permanently in the process of becoming. That incompleteness is a condition for understanding and use of language.

***

Ana Mikić Čolić i Maja Glušac

Filozofski fakultet Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku

Damu se ne pita za godine – izricanje dobi u hrvatskom jeziku

Sve je u životu određeno čovjekovom dobi; polazak u vrtić ili školu, upis na fakultet te brojne druge životno važne odluke. S pravom se može tvrditi da je upravo dob jedna od najvažnijih odrednica ljudskoga identiteta te ujedno, uz ime i prezime, osnovni identifikacijski podatak. U ovome radu istražit će se načini izricanja dobi u različitim stilovima hrvatskog standardnog jezika te njihovi pragmatični učinci. S jedne strane analizirat će se oznake dobi u novinskom i administrativnom stilu te će se njima suprotstaviti podatci iz razgovornog i književno-umjetničkog stila. Prvim dvama nabrojanim stilovima svojstveno je brojčano izražavanje dobi koje može biti precizno ili približno: tridesetogodišnjak, tridesetogodišnji čovjek, čovjek tridesetih godina, čovjek od trideset godina, čovjek u tridesetima, trideset godina star čovjek, čovjek koji ima tridesetak godina. Analizom korpusa iz tih dvaju stilova utvrdit će se sintaktičke osobitosti (imenica – tridesetogodišnjak, sročni atribut – tridesetogodišnji čovjek, nesročni atribut – genitiv: čovjek tridesetih godina; prijedložni izrazi: čovjek u tridesetima; čovjek preko/iznad/ispod/oko/blizu trideset godina, čovjek između 20 i 30 godina, djeca u dobi od 3 do 5 godina ili rečenica – čovjek koji ima trideset/tridesetak godina...) te sintagmatske osobitosti izricanja dobi (vrsta imenice vremenskoga značenja: *čovjek od trideset mjeseci/dana/sati; dijete od dva mjeseca, semantičke osobitosti pridjeva te pridjev kao nositelj sintagme: *trideset godina mlad čovjek; stariji/mlađi od trideset godina; ljudi mlađi/stariji od trideset godina). S druge strane, u razgovornom i književno-umjetničkom stilu dominira opisno izricanje dobi koje se može tumačiti pragmatičkim razlozima ili bontonom. U tom kontekstu najčešće se poseže za eufemiziranim izrazima kao što su vremešan, treća dob i sl. Pri tvorbi eufemizama kojima se izriče dob najplodniji su mehanizmi metonimija (sijeda kosa), metafora (večer života, pupoljak) ili derivacijska sredstva (postariji).

One does not ask a lady her age – Expressing Age in Croatian

All things in life are determined by one's age, be it starting kindergarten or beginning education, attending college, as well as other life choices. Age can rightfully claim the status of one of the crucial determinants of human identity, which, along with first and last name, provides basic identification data. The paper examines ways of expressing age in different styles of Croatian standard language, and their pragmatic effects. On the one hand the paper shall analyze the marking of age in journalistic and administrative style, which will be juxtaposed to data from the conversational and literary style. The first two styles share a numerical expression of age, which can be precise or approximate: tridesetogodišnjak, tridesetogodišnji čovjek, čovjek tridesetih godina, čovjek od trideset godina, čovjek u tridesetima, trideset godina star čovjek, čovjek koji ima tridesetak godina. The analysis of corpus covering these two styles aims to determine syntactic peculiarities (noun – tridesetogodišnjak, congruent attribute – tridesetogodišnji čovjek, non-congruent attribute – genitive: čovjek tridesetih godina; prepositional expressions: čovjek u tridesetima; čovjek preko/iznad/ispod/oko/blizu trideset godina, čovjek između 20 i 30 godina, djeca u dobi od 3 do 5 godina or sentence – čovjek koji ima trideset/tridesetak godina...) as well as syntagmatic peculiarities of expressing age (type of noun with temporal meaning *čovjek od trideset mjeseci/dana/sati; dijete od dva mjeseca, semantic peculiarities of adjectives and an adjective as the foundation of the phrase: *trideset godina mlad čovjek; stariji/mlađi od trideset godina; ljudi mlađi/stariji od trideset godina). On the other hand, the conversational and literary style is dominated by a descriptive expressing of age, which can be ascribed to pragmatic reasons and etiquette. In this context, one most frequently employs euphemized expressions, such as vremešan, treća dob, etc. The most productive mechanisms in the formation of euphemisms for expressing age appear to be metonymy (sijeda kosa), metaphor (večer života) or derivational means (postariji).

***

Alenka Mikulec i Renata Šamo

Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Dnevnik čitanja kao instrument samonadgledanja procesa čitanja na stranome jeziku

Dnevnik se kao jedan od manje formalnih oblika vrednovanja nečije sposobnosti čitanja čak u svjetskim razmjerima još uvijek nedovoljno primjenjuje u kontekstu usvajanja stranoga jezika. Budući da njegova uporaba omogućuje uvid u višeslojni, ali nužno interaktivni, proces prepoznavanja leksika, sintaktičke analize, tvorbe značenja, stvaranja strukture teksta u čitateljevoj svijesti i njegova kritičkoga odnosa prema pročitanome, ujedno postaje snažno sredstvo za postupni sustavni razvoj strategijskoga pristupa čitanju, osobito na metakognitivnoj razini. Strategijski osviješten čitatelj u pravilu teži stjecanju potpune samostalnosti, čime preuzima na sebe odgovornost za svoj rezultat razumijevanja, a time i za svoj akademski uspjeh, s obzirom na činjenicu da je čitanje temeljna kognitivna vještina o kojoj bitno ovise postignuća u akademskom okruženju. Rad se zasniva na istraživanju provedenome na uzorku od 22 studentice jednoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, a cilj mu je utvrditi što nam dnevnik otkriva o individualnoj aktivnosti čitanja te koje su njegove glavne prednosti i eventualni nedostaci. Ispitanice su imale zadatak pročitati tematski im prilagođen ekspozicijski tekst na engleskome jeziku u zadanome razdoblju i istovremeno unositi bilješke tako da su u prvom dijelu dnevnika birale jedan od ponuđenih odgovora (da ili ne) u vezi s uporabom već navedenih strategija, dok su u drugome dijelu dopunjavale rečenice podacima o prepoznavanju problema nastalih tijekom svakoga čitanja i njihovome rješavanju, samovrednovanju nakon svake od tih aktivnosti i smislenome planiranju daljnega čitanja. Nakon što su dnevnicu prikupljeni, individualno je proveden kraći intervju radi eventualnoga pojašnjenja dnevničkih zapisa. Prikupljeni su podaci analizirani pomoću kvantitativno-kvalitativne metodologije, a rezultati su pokazali da su dnevnicu čitanja korisni za stjecanje spoznaje o unutarnjem svijetu pojedinca tijekom čitanja s naglaskom na strategijskome promišljanju samoga procesa te se preporučuje njihova češća uporaba ne samo u znanstveno-istraživačke nego i nastavno-praktične (dijagnostičke) svrhe.

Reading diary as a tool for EFL reading from the self-monitoring perspective

Even worldwide, reading diary as one of the less formal assessment methods is still not much applied in SLA. Since its use enables insight into the multilayered but necessarily an interactive process of vocabulary recognition, syntactic parsing, meaning construction, building text structure in a reader's consciousness and his/her critical approach to text, reading diary simultaneously becomes a tool strongly required for the gradual and systematic development of strategic reading behaviour, especially at the level of metacognition. A strategic reader generally strives for achieving complete independence, taking all the responsibility for his/her own reading comprehension outcomes, as well as for his/her own academic achievements, because reading is considered the fundamental cognitive ability which largely influences success in the academic environment. The paper is based on a study with 22 female students coming from one of the faculties in Zagreb with the aim to discover what diaries reveal about an individual's reading activity, and their main advantages (possibly disadvantages). The participants were asked both to read an expository text in English (its contents adjusted to their study programme) during a determined period and keep their diaries by choosing one of the answers (yes or no) regarding their use of given strategies (part one), and finishing sentences with information on identifying their problems and solutions during each reading session, self-evaluation after each reading session and premeditated plans for each of the further reading sessions. After collecting diaries, the participants were individually interviewed to possibly clarify their entries. The obtained data were analysed with quantitative and qualitative methods, and the results showed that reading diaries are useful in gaining insight into a reader's inner world with a special emphasis on his/her strategic approach to the reading process, so their more frequent use is suggested not only in reading research but also in teaching practice (diagnostic purpose).

***

Nikolina Miletić

Sveučilište u Zadru

Somatismen mit dem Lexem Kopf als Ausdruck von Emotionen

Eines der Hauptmerkmale der Phraseme ist ihre Expressivität. Sie haben einen konnotativen und pragmatischen Mehrwert im Unterschied zu ihren entsprechenden nicht-phraseologischen Äquivalenten und drücken demzufolge unterschiedliche Emotionen aus. Phraseme, die als Komponente einen Körperteil beinhalten, sind Somatismen. Körperteile haben eine hohe phraseologische Aktivität, d.h., dass sie in der Phraseologie einen hohen Bestand ausmachen. Sie sind für die Erforschung der Emotionen aus mehreren Gründen interessant. Nach Šichova (2010) ist es die quantitative Prävalenz der Phraseme mit somatischen Nomina, die Versinnbildlichung verschiedener Eigenschaften durch Körperteile oder – Organe und die Versprachlichung nonverbaler Reaktionen, womit das Zusammenspiel von Emotionen und Körperbefinden gezeigt wird. Šichova (2010) hat in ihrem Beitrag gezeigt, dass Somatismen entweder Emotionen ausdrücken oder auf Emotionen referieren. Als weitere wünschenswerte Forschungen führt sie den sprachvergleichenden Bezug von bestimmten Körperteilen zu Emotionen an. Das Ziel dieses Beitrags ist es, Somatismen mit dem Lexem Kopf in der kroatischen und deutschen Sprache zu analysieren und zu beschreiben. Die Analyse erfolgt mittels der Bewertungstheorie (vgl. Martin/White 2005). Es wird auf folgende Fragen geantwortet: Drücken Somatismen mit der Komponente Kopf Emotionen aus? Wenn ja, welche Emotionen werden in der kroatischen und welche in der deutschen Sprache ausgedrückt? Das Korpus sind die Online-Ausgaben der kroatischsprachigen Zeitung *Večernji list* (31 Ausgaben) und der deutschsprachigen Zeitung *Der Spiegel* für Januar 2017 (31 Ausgaben). Mithilfe der Suchmaschine werden alle Phraseme, die das Lexem Kopf beinhalten, aus den Artikeln extrahiert und interlingual verglichen. Dieser Beitrag soll schließlich zeigen, ob es interlinguale Unterschiede beim Ausdruck von Emotionen mit Somatismen mit der Komponente Kopf gibt.

Somatisms with the lexeme head as an expression of emotions

One of the main features of phrasemes is its expressivity. They have a connotative and pragmatic value in contrast to their corresponding non-phraseological equivalents, and thus express different emotions. Phrasemes which contain a body part as a component are somatims. Body parts have a high phraseological activity, i.e. they are very well represented in phraseology. They represent an interesting topic in exploring emotions for several reasons. According to Šichova (2010) the reasons are the quantitative prevalence of phrasemes containing somatic nouns, the symbolization of different characteristics by body parts or organs and the verbalization of non-verbal responses, thus demonstrating the interplay of emotions and physical condition. Šichova (2010) has shown that somatims either express emotions or refer to emotions. Finally, she refers to the desideratum of the cross-linguistic differences and similarities according to the use of specific body parts to express emotions. The aim of this article is to analyze and describe somatims with the lexeme head in the Croatian and German language. The analysis will be performed by means of the evaluation theory (cf. Martin / White 2005). The following questions will be answered: Do somatims with the component head express emotions? If so, which emotions are expressed in the Croatian language and which in the German language? The corpus is the online-version of the Croatian newspaper *Večernji list* (31 editions) and the German newspaper *Der Spiegel* for January 2017 (31 editions). Using the search engine, all phrasemes containing the lexeme head will be extracted from the articles and compared interlingually. This article will show whether there are interlingual differences in expressing emotions with somatims containing the component head.

***

Evelina Miščin

Veleučilište Baltazar

Needs analysis of students of financial and medical english

This presentation deals with the needs analysis of students of financial management and medicine. It starts with the brief theory of needs analysis and its use. It explains that ESP deals with preparing learners to be able to use English in academic or professional settings, and it must be tailored to the needs of these students. ESP students frequently lack motivation for studying English unless they already work and realise its importance. However, many tertiary level students with serious academic, occupational or vocational needs for functional proficiency of English are increasingly dissatisfied with lessons, materials and methodology developed for someone else. These materials frequently teach too much, for instance, vocabulary, grammar, skills or registers that some learners do not need and too little of lexis and other skills that they need. Therefore, this approach one-size-fits-all should be abandoned. According to Dudley-Evans & St John (1998, p.121) 'needs analysis is the cornerstone of ESP'. However, there is also a problem how to choose an appropriate method of finding learners needs – via interviews or written questionnaires. Such methods are not always reliable and valid. Still, any method is better than using the same course book year after year with so many changes in the professional world and students themselves. The aim of this research was to test students of financial management and medicine and find out about their needs for English. 70 students of financial management and 300 medical students (70 representative samples were used) were tested by a questionnaire which consisted of six closed-ended and one open-ended question. The results were analysed by SPSS and the conclusion was made. Students of financial management were more dissatisfied with the number of English classes. Medical English students were satisfied with the number of classes and their structure as it follows their medical programme.

Analiza potreba studenata financijskog menadžmenta i medicine

Ovo se izlaganje bavi analizom potreba studenata financijskog menadžmenta i medicine. Počinje s kratkom teorijom analize potreba i njene uporabe. Objašnjava da je cilj ESP-a (engleskog za posebne namjene) priprema učenika na korištenje engleskog u akademskom ili profesionalnom okruženju i mora se prilagoditi potrebama tih studenata. Studentima ESP-a često nedostaje motivacija za učenje engleskom osim ako već ne rade i ne uviđaju njegovu važnost. Međutim, mnogi studenti s ozbiljnom potrebom za akademskim ili profesionalnim potrebama za funkcionalnim umijećem engleskog sve više su nezadovoljni s lekcijama, materijalima i metodologijom koja je napravljena za nekog drugog. Ti materijali često podučavaju previše vokabulara, gramatike, vještina ili registara koji nisu potrebni nekim studentima, a s druge strane imaju premalo leksika i ostalih vještina koje su im potrebne. Prema tome, taj pristup 'jedna veličina odgovara svima' treba se napustiti. Prema Dudleyju-Evansu i St Johnu (1998, str. 121) 'analiza potreba je kamen temeljac ESP-a'. Međutim, također se javlja i problem kako izabrati odgovarajuću metodu za utvrđivanje potreba studenta – putem intervjua ili pisanih upitnika. Takve metode često nisu pouzdane i vjerodostojne. Međutim, bilo koja metoda bolja je od korištenja istog udžbenika iz godine u godinu naročito nakon brzih promjena u profesionalnom svijetu i među samim studentima. Cilj ovog istraživanja bio je testirati studente financijskog menadžmenta i medicine i ustanoviti njihove potrebe za engleskim jezikom. Testirano je 70 studenata financijskog menadžmenta i 300 studenata medicine (od kojih je uzeto 70 kao reprezentativni uzorak). Testirani su uz pomoć upitnika koji se sastojao od šest zatvorenih pitanja i jednog otvorenog pitanja. Rezultati su analizirani SPSS-om te je donesen zaključak. Studenti financijskog menadžmenta bili su nezadovoljniji s brojem sati engleskog kojeg slušaju samo u petom semestru. Na nastavi uspiju savladati osnovni financijski vokabular. Studenti medicinskoga engleskog bili su zadovoljni brojem sati i strukturom nastave koja slijedi program na ostalim predmetima.

***

Bruno Nahod, Perina Vukša Nahod i Mladen Bušić

Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje

O problemima implementacije i harmonizacije visokospecijaliziranoga medicinskog nazivlja u veliku nacionalnu terminološku bazu podataka

Oftalmološko nazivlje koje se u Struni obrađuje u sklopu projekta Hrvatsko oftalmološko nazivlje – HON specifikum je u kontekstu hrvatskoga strukovnog nazivlja. Naime, u Struni je već obrađeno temeljno medicinsko nazivlje, te je ovo prvi put da se usko specijalizirana grana određene struke obrađuje nakon nazivlja šire domene. Pri obradi nazivlja oftalmologije uočeni su problemi s kojima se terminolozi dosad nisu susretali. U radu će se detaljno izložiti metodologija implementacije oftalmološkoga nazivlja u postojeće temeljno medicinsko, ali i harmonizacija na razini cijele Strune. Istaknut će se i opisati problemi koji proizlaze iz prilično krutih terminoloških načela tzv. bečke terminološke škole. Nadalje, predložit će modifikacije kako u teorijskoj osnovi tako i u praktičnoj obradi za koje smatramo da bi pridonijele kvalitetnijoj obradi ovako specifičnih strukovnih nazivlja u kontekstu nacionalnih terminoloških baza podataka.

On problems of implementation and harmonization of highly specialized medical terminology into a big national term bank

The ophthalmological terminology that is currently being processed in Struna as part of the Croatian Ophthalmological Terminology project is a novice case in the context of Croatian language for specific purposes. Namely, the basic medical terminology has already been processed in Struna, therefore this is the first case where a highly specialized domain is being processed following the language of the wider domain. Problems identified while processing the ophthalmological terminology have not been reported in the past. In this paper, we will be presenting the methodology used for implementing ophthalmological terms into the existing medical terminology as well as harmonization on the level of whole Struna. The problems which arise from the rigid principles of the so-called Vienna terminology school will also be pointed out. Furthermore, in order to contribute to the praxis of processing such highly specialized languages for specific purposes, we will try to propose the possible solutions to these problems, on both the theoretical and the practical level of terminology processing.

***

Magdalena Nigoević

Filozofski fakultet Sveučilišta u Splitu

Talijanski quindi: korpusna analiza

U ovom se radu proučava talijanska riječi quindi u suvremenom talijanskom novinskom diskursu. U talijanskim se gramatikama riječ quindi najčešće svrstava u kategoriju uzročnih veznika u značenju 'stoga', 'dakle' i u kategoriju vremenskih priloga u značenju 'tada'. Međutim, recentne studije uvode kategorije tekstnih veznika/konektora (Ferrari 2008, Ferrari i Rossari 1994, Sabatini i Coletti 2003) i diskursnih oznaka (Bazzanella 2001, 2015). U skladu s tim, quindi, ima funkciju konektora kojim se rečenica povezuje s prethodnim tekstom ili inicijalne diskursne oznake kojom se započinje razgovor. Može također biti jednostavno jednorječno pitanje (Quindi? 'Onda?') kojim se razgovoru nastoji potaknuti sugovornika da nešto kaže ili učini. U istraživanju se koristi korpus CORIS/CODIS (CORpus di Italiano Scritto), referentni korpus suvremenog pisanog talijanskog jezika. Za potrebe ovog istraživanja odabran je podkorpus novinskih članaka iz talijanskih dnevnih novina (CORIS, STAMPA/Quotidiani). Na ekscerpiranom korpusu primjera analizirat će se distribucija i upotreba riječi quindi. Odabrani podkorpus novinskih tekstova sadrži 7628 pojavnice riječi quindi, a analiza će biti provedena na slučajnom uzorku od 10 % pojavnica. Posebna pažnja biti će usmjeren na različite funkcije koje riječ quindi može imati, kontekste u kojima se pojavljuje kao i na njene distribucijske karakteristike. Namjera je ovog rada da ukaže na različite upotrebe riječi quindi u suvremenom pisanom talijanskom jeziku, a koje su potvrđene na odabranom podkorpusu. Rezultati bi trebali poslužiti boljem razumijevanje različitih funkcija quindi, ne samo kao veznika i/ili priloga, već i kao tekstnog konektora i/ili diskursne oznake. Nadamo se da će opis ovih funkcija biti relevantan i za detaljniji opis riječi quindi i za bolje razumijevanje njene upotrebe.

Italian quindi: a corpus based analysis

This paper focuses on the interpretation of the Italian word quindi ['so', 'therefore'] by primarily looking at cases in which it occurs in Italian written newspaper discourse. The Italian reference grammars classify quindi as a conjunction that implies causality between sentences meaning 'therefore' or as an adverb of time meaning 'then'. However, recent studies introduce the categories of 'connectives/connectors' (Ferrari 2008, Ferrari i Rossari 1994, Sabatini i Coletti 2003) and 'discourse markers' (Bazzanella 2001, 2015). Thus, quindi is also used, among other function, to introduce a sentence, to start a conversation or simply as a one-word question (Quindi? 'So?') to prompt an answer or an action. The data for the present analysis are gathered from the corpora CORIS/CODIS (CORpus di Italiano Scritto), a general reference corpus of written Italian. For the purpose of this study, the press sub-corpora containing texts production from Italian daily newspapers (CORIS, STAMPA/Quotidiani) will be considered. The methodology applied is an exploratory research carried out on a corpus excerpts. The corpora of newspaper texts contain 7628 occurrences of the word quindi and the analysis will be performed on 10% of simple random sampling occurrences. The attention will be centered on the variety of functions and contexts, considering also its distributional property. The claim of this paper is to highlight the differences in the use of quindi in the contemporary written Italian language, such as are found in the selected corpora. The findings should provide a basis for better understanding the function of quindi not only as a conjunction and an adverb but also as a textual connector and/or as a discourse marker. We hope that a detailed investigation of its functions will be relevant both for a more detailed mapping of the quindi and for a deeper understanding of its use.

***

Jasna Novak-Milić

Macquarie University

Roditeljski stavovi prema hrvatskome kao nasljednome jeziku u Australiji

U popisu stanovništva za 2011. godinu navodi se da se nešto više od 126000 osoba sa stalnim boravkom u Australiji smatra Hrvatima, a oko 61 000 ih se hrvatskim služi kod kuće. Nastava hrvatskoga jezika održava se u mnogim mjestima s većim brojem osoba hrvatskoga porijekla, no u zadnjih je 20-ak godina zabilježeno smanjivanje broja škola odnosno tečajeva pri crkvama ili u zajednici gdje se može učiti hrvatski jezik. Primjećuje se da dok jedni roditelji za svoju djecu biraju nastavu hrvatskoga, drugi se radije odlučuju za sport ili druge izvannastavne aktivnosti. Brojna su istraživanja pokazala da i kvaliteta i kvantiteta unosa znatno pridonose uspješnosti usvajanja jezika. Budući da se nastava hrvatskoga u Australiji uglavnom održava tempom od dva sata tjedno, vrlo je moguće da ona pruža nedovoljan unos da bi učenici dobro svladali jezik. Ako se jezik ne rabi i kod kuće, teško je očekivati da će učenici ostvariti visok stupanj znanja svojega nasljednoga jezika. Roditelji su stoga ključ za uspješno usvajanje hrvatskoga. Uz podršku škole, šire obitelji, zajednice i crkve, ili bez njih, upravo oni donose važne odluke za svoju djecu. U ovome se radu prikazuju preliminarni rezultati upitnika i intervjua provedenih s roditeljima osnovno- i srednjoškolaca (od predškole do 4. razreda srednje škole) čija djeca pohađaju ili ne pohađaju, govore ili ne govore hrvatski jezik. Temeljna su dva istraživačka pitanja obuhvaćena ovim radom: a) zašto roditelji kod kuće (ne) govore hrvatskim jezikom, b) što utječe na to da (ne) odabiru organizirano učenje hrvatskoga za svoju djecu. Cilj je istraživanja utvrditi koja to roditeljska ponašanja i/ili stavovi utječu na uspješno usvajanje hrvatskoga i održavanje, tj. poticanje motivacije za učenjem nasljednoga jezika kod njihove djece.

Parental attitudes towards Croatian as the heritage language in Australia

In 2011, slightly more than 126,000 people residents in Australia identified themselves as having Croatian ancestry with approx. 61,000 stating that they spoke Croatian at home. Croatian classes are held in places with larger Croatian communities, however the numbers of primary and secondary schools offering the language at community and/or church organised classes have generally declined in numbers over the past 20 years. It has been noted that while some parents and their children choose after-school Croatian classes, others tend to replace them with sports or other activities. Numerous research has proven that both the quality and quantity of the input are essential for successful language learning, therefore it is quite possible that Croatian classes, usually organised in weekly two-hour sessions, cannot provide enough input to produce fluent users of the Croatian language. Unless the language is maintained at home, it is unlikely children will gain high proficiency in the heritage language. Parents can therefore be seen as the key to successful language learning. With or without the support of the schools, the extended family, the community, the church etc., it is they who make major decisions concerning their children and their learning. In this paper the author will present the preliminary results of questionnaires and interviews conducted with parents of primary and secondary school children (K-12) whose children may or may not be attending Croatian classes, and may or may not be speaking (any) Croatian. The primary research questions are: a) what makes the parents decide whether to speak or not to speak Croatian at home, b) what motivates them to choose (or not to choose) organised language classes for their children. The aim of the paper is to establish parental behaviour(s) and/or attitudes which influence successful learning of Croatian and raise or maintain the motivation for having it taught to their children.

***

Pavol Odaloš i Elena Vallová

Filozofická fakulta Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici

Persuasiveness/Manipulativeness during Companies Introduction

The main task of this study is to answer a question, if during the performance of companies videos such as industrial, transfer, trade or other companies we can talk about persuasiveness or the process of manipulateness. The presentation videos that we will analyse from the point of view used systems of signs, and therefore we would study the language, writing and picture with the use of persuasive techniques, arguments and stereotypes. The result of our study will be to explain the statements if during the presentation are used persuasive-communicative or manipulative communicative conceptions. Persuasive-communicative conception is an access to communication through which a persuader – by means of using persuasive techniques, nonfactual arguments or even stereotypes - leads the costumer to conclusions about the company quality. Both conceptions keep under review a companies' profit with all material and nonmaterial benefits. During the process of persuasion the main result is to establish the long lasting cooperation, during the manipulation it is one-time sell, because after the off taking the consumer discovers the fact that the product or the service does not have all the mentioned qualities.

***

Darija Omrčen

Kineziološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Doughnuts, spiders and stars: Analysis of English graphical representations' names

The variety of visuals used by researchers to present data sets has increased significantly in recent years to create an array of graphical representations and subsequently their names. For the purpose of this research it was hypothesized that the naming of graphical representations abides by certain principles. Hence, the aim of this research was to identify the ways of naming notational graphical representations in the English language, and to discuss relationships between graphical representations as physical constructs on the one hand and their names on the other. To realize the research aim, a sample of 235 English names of graphical representations used to organize and present various types of data—qualitative and quantitative alike—in a systematic form was collected. Analysis has shown that the graphical representations' names could be categorized into: i) names containing an anthroponym, i.e. a surname of a graphical representation's inventor, ii) names that depict likeness of graphical representations either to shapes or to natural and manufactured objects from the physical world, iii) names that express a structure, a process or an operation of concepts or of real objects presented by a graphical representation, and iv) names that contain a term reduction. Further, the yielded results have demonstrated that likeness was a dominant naming principle which has then been analysed in more detail as regards the selection of words metaphorically used in the graphical representations' names (e.g., words designating various types of food, celestial bodies, etc.). Since metaphors imply similarity, metaphoricity of graphical representations' names ultimately served to juxtapose the principle of likeness in designating graphical representations to 'resemblance fallacy' (a term used by Scaife & Rogers, 1996), a notion according to which graphical representations portray the observable world.

Krafne, pauci i zvijezde: analiza engleskih naziva grafičkih prikaza

Broj ilustracija koje koriste istraživači za prikazivanje skupova podataka značajno je porastao posljednjih godina, a rezultat je mnoštvo grafičkih prikaza i njihovih naziva. Za potrebe ovoga istraživanja postavljena je hipoteza da se davanje naziva grafičkim prikazima odvija prema određenim načelima. Stoga je cilj ovoga rada utvrditi načine kako notacijski grafički prikazi dobivaju ime u engleskome jeziku te analizirati povezanost između grafičkih prikaza kao konkretnih objekata s jedne strane i njihovih naziva s druge. Kako bi se realizirao cilj istraživanja, prikupljeno je 235 engleskih naziva grafičkih prikaza koji služe za sustavno organiziranje i prikazivanje različitih vrsta podataka – kako kvalitativnih, tako i kvantitativnih. Analiza je pokazala da se nazivi grafičkih prikaza mogu razvrstati u: 1) nazive koji sadrže antroponim, odnosno prezime izumitelja nekoga grafičkog prikaza, 2) nazive koji označavaju sličnost samoga prikaza s oblicima te s prirodnim i sintetički proizvedenim objektima iz materijalnoga svijeta, 3) nazive koji oslikavaju strukturu, proces ili način rada koncepata ili stvarnih objekata prikazanih nekim grafičkim prikazom, kao i 4) nazive koji sadrže skraćeni oblik duljih termina. Dobiveni rezultati nadalje pokazuju da je sličnost dominantno načelo u davanju imena grafičkim prikazima, te ga se detaljnije analizira s obzirom na odabir riječi koje se u tim imenima metaforički koriste (npr. riječi koje označavaju različite vrste hrane, nebeska tijela itd.). Budući da metafore impliciraju sličnost, metaforičnost naziva grafičkih prikaza je u konačnici poslužila za suprotstavljanje načela sličnosti u davanju naziva/imena tim prikazima takozvanoj 'lažnoj sličnosti' (naziv koji koriste Scaife i Rogers, 1996) – ideji prema kojoj grafički prikazi oslikavaju vidljivi svijet.

***

Antonia Ordulj

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Analiza odgovora imenskih kolokacija u zadacima produktivne razine u hrvatskom kao inom jeziku

Razvoj kolokacijske kompetencije predstavlja vrlo kompleksan proces sličan učenju pojedinačnih leksičkih jedinica pri čemu dolazi do različitih odstupanja. Radovi su o razvoju kolokacijske kompetencije u hrvatskom kao inom (HIJ) jeziku sporadični (Burić i Lasić, 2012; Petrović, 2007) te još uvijek nema tipologije kolokacijskih odstupanja i/li vrsta odgovora. Stoga je cilj ovoga rada ispitati vrstu odgovora pomoću zadataka za provjeru produktivnoga znanja imenskih kolokacija s obzirom na čestotu i asocijativnu snagu te razinu znanja HIJ-a. Analiza odgovora obuhvatila je ukupno tri zadatka produktivne razine: 1) izolirane rečenice s kolokacijama u morfološki neobilježenom padežu nominativu, 2) izolirane rečenice s morfološki obilježenim kolokacijama u kosim padežima i 3) kolokacije u širem kontekstu. Odgovori ispitanika grupirani su u tri kategorije (leksičku, gramatičku i preklapanja) unutar kojih su podijeljeni na različite vrste/odstupanja. Analiza je provedena na osnovnom tipu kolokacija pri čemu je osnova imenica, a kolokat pridjev na uzorku od 70 neizvornih govornika HIJ-a na višoj i nižoj srednjoj razini znanja. Prije same je izrade instrumenta (zadaci popunjavanja praznina s kolokacijama u nominativu, kosim padežima i širem kontekstu) bilo potrebno provesti i dva predistraživanja, odnosno korpusno istraživanje kolokacija u dvama korpusima (CROLTEC i hrWaC) te procjenu asocijativne snage kolokacijskih sastavnica s izvornim govornicima hrvatskoga jezika. Ukratko se može reći da u zadacima produktivne razine prevladava visok postotak netočnih odgovora te vrsta odgovora kolokati izvan konteksta (KIK) na obje srednje razine znanja HIJ-a. Ipak, treba spomenuti da je postotak točnih odgovora viši za višu razinu u odnosu na nižu razinu znanja HIJ-a u svim zadacima produktivne razine bez obzira na čestotu i asocijativnu snagu kolokacija, što upućuje na ipak bolje razvijenu kolokacijsku kompetenciju više razine znanja HIJ-a.

Answer analysis of noun collocations in productive level tasks in Croatian as L2

The development of collocational competence is a highly complex process similar to learning individual lexical units, where different deviations occur. There is a lack of research on collocational competence of non-native speakers of Croatian (Burić and Lasić, 2012; Petrović, 2007) and there is still no collocational deviation or answer type typology. Therefore, the main goal of this research was to examine the answer types in productive knowledge tasks on noun collocations, considering their frequency, associative strength, and subjects' Croatian as L2 (CLS) proficiency level. The answer analysis comprised three blank-filling tasks of the productive level: 1) isolated sentences with collocations in the morphologically unmarked nominative case, 2) isolated sentences with morphologically marked collocations in oblique cases, and 3) collocations in a wider context. Responses were grouped into three categories (lexical, grammatical, and overlapping answers), which were then divided into different types or deviations. The research deals only with basic collocations having nouns as bases and adjectives as their collocators. The sample comprised of 70 students of Language exercises in Croatian as L2 at higher and lower intermediate level. Before creating the research instruments (blank-filling tests), it was necessary to verify collocations in the hrWaC and CROLTEC corpus. Finally, the associative strength of collocational elements was assessed by native speakers of Croatian. It can generally be said that there is a high percentage of incorrect answers and collocators out of context (KIK) answer types on both levels of CSL proficiency in productive level tasks. However, the percentage of correct answers by subjects of higher CSL proficiency is higher than by those with lower CSL proficiency in all productive tasks, regardless of frequency and the associative strength of collocations, which shows that higher CSL proficiency level indicates better collocational knowledge.

***

Nikolina Palašić

Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci

Performativnost obećanja u političkom diskursu

Performativnost obećanja u političkom diskursu Pojam je performativa, kako je poznato, u filozofskojezične rasprave prvi uveo engleski filozof J. L. Austin u svom nastojanju da pokaže kako se filozofija, pa onda i filozofija jezika, treba odmaknuti od već u ono vrijeme pohabanih rasprava o istinitosti ili neistinitosti pojedinih izjava. Unatoč brojnim, često ne bezrazložnim kritikama koje je njegova teorija (govornih činova, pa onda i performativa) izazvala, moramo ipak priznati da je otvorila neke poglede na samu srž komunikacije o kojima prije Austinova vremena nije mogla biti riječ. Performativnost o kojoj namjeravamo govoriti u ovome radu odnosi se na govorni čin obećanja kako ga iz perspektive teorije govornih činova tumače Austin, Benveniste i Searle, no ovdje ćemo je razmatrati u kontekstu političkih obećanja, te ćemo navedeni pragmatolingvistički pristup proširiti za komponentu performanse, o kojoj u svom poimanju performativnosti kao prakse koja se neprestano ponavlja govori Judith Butler. Obećanja se u takvu kontekstu dakle ne mogu shvatiti tek kao interakcija između govornika i sugovornika pri kojoj govornik preuzima određenu za sugovornika povoljnu obvezu u budućnosti, već se trebaju razmatrati u širem kontekstu političkoga insceniranja.

Performativität der Versprechung im politischen Diskurs

Der Begriff „Performativ“ wurde, wie allgemein bekannt, vom englischen Philosoph J. L. Austin in die philosophisch-sprachliche Diskussion eingeführt, und zwar im Versuch zu zeigen, dass sowohl die Philosophie als auch die Sprachphilosophie die schon damals abgenutzte Frage der Wahrheitsbedingungen einer Äußerung aufgeben sollten. Trotz zahlreicher, oft auch gerechtfertigter Kritiken, die seine Sprechakttheorie (somit auch die Theorie der Performative) hervorgerufen hat, müssen wir zugeben, dass sie doch neue Ansichten in Bezug auf die Kommunikation, die man sich vorhin nicht vorstellen konnte, ermöglicht hat. Die Performativität, von der die Rede in dieser Arbeit ist, bezieht sich auf den Sprechakt der Versprechung, wie ihn aus der Perspektive der Sprechakttheorie Austin, Benveniste und Searle deuten, aber hier wird sie auch im Kontext der politischen Versprechungen betrachtet und somit um die Komponente der Performance erweitert, über die Judith Butler in ihrem Verständnis der Performativität als eine sich immer wieder wiederholende Praxis spricht. Die Versprechungen kann man also in einem solchen Kontext nicht als bloße Interaktion zwischen dem Sprecher und seinem Gesprächspartner verstehen, die daraus besteht, dass der Sprecher eine für den Gesprächspartner günstige Verpflichtung in Zukunft übernimmt, sondern man muss sie in einem breiteren Kontext der politischen Inszenierung deuten.

***

Vladimír Patráš

Filozofická fakulta Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici

Conflict facts in alternative media

The paper deals with internet media texts aimed at selecting, processing and spreading facts (events) related to conflict areas and crisis communication. It includes especially key geopolitical events, war conflicts and their results, inter ethnical tensions, inter cultural conflicts etc. The conflict fact is in current media communication represented in two ways. It is either eluded, understated or demonized due to political correctness, or constructed and publicized as a stereotypical image created by a mainstream pattern, or outlined and design as an alternative secondary – varied in genre, loose variant of an image in corporate media. The author's approach is based on a hypothesis on flexible emotional and vivid participation of alternative media scene in introducing the conflict fact and presenting arguments in internet sphere. The theoretical and methodological base of the paper includes contrastive approaches, discourse analysis, linguo-cultural probes, corpora data usage and analysis of a digital dialogue in 60 – 70 alternative media published or produced in Slavonic languages (Slovak, Czech, Russian, Ukrainian, Croatian and Serbian). The paper's aim is to specify a real position and function of the alternative media, operating usually without advantages of strong editorial offices of the corporate kind, i. e. periodicals in digital era trying to form and enforce balanced social communication about conflict issues.

***

Anita Pavić Pintarić, Marija Perić i Nikolina Miletić

Odjel za germanistiku Sveučilišta u Zadru

Emotionen in der Sprache der Politiker

Im politischen Diskurs kann die sprachliche Manipulation häufig auf der semantischen, pragmatischen, kontextuellen u.a. Ebenen realisiert werden. Die Politiker sprechen über „uns“ und „sie“, über „unsere guten Seiten“ und „ihre schlechten Seiten“ (vgl. van Dijk 2006, Podboj 2011). In diesem Beitrag wird anhand von kroatischen und deutschen Zeitungen erfragt, wie die sprachliche Manipulation durch Emotionsausdrücke konstituiert wird. Die Analyse wird nach den Ansätzen der Emotionslinguistik und Bewertungstheorie (Martin und White 2005) durchgeführt. In den Aussagen der Politiker werden Lexeme analysiert, die zur emotionalen Bezeichnung von „uns“ und „sie“ verwendet werden. Folgende Forschungsfragen werden beantwortet: Welche emotionsbezeichnende Lexeme werden mit „wir“ und „sie“ verwendet? Sind diese Lexeme positiv oder negativ konnotiert? Welche Emotionen beziehen sich auf „uns“ und „sie“? Nach der Analyse der deutschen werden kroatische Zeitungen untersucht und beide Korpora verglichen.

Emocije u jeziku političara

U političkom se diskursu jezična manipulacija može često ostvariti na semantičkoj, pragmatičkoj, kontekstualnoj i ostalim razinama. Političari govore o „nama“ i „njima“, o „našim dobrim stranama“ i „njihovim lošim stranama“ (usp. van Dijk 2006, Podboj 2011). U ovom će se prilogu na temelju članaka o političkim izborima u hrvatskim i njemačkim novinama ispitati kako se jezična manipulacija stvara kroz izraze emocija. Analiza će se izvršiti pristupima lingvistike emocija i teorije evaluacije (Martin und White 2005). U iskazima političara analizirat će se leksemi koji se koriste za emocionalno obilježavanje „nas“ i „njih“. Odgovorit ćemo na sljedeća istraživačka pitanja: Koji se emocionalno obilježeni leksemi koriste uz zamjenice „mi“ i „oni“? Jesu li ti leksemi pozitivno ili negativno konotirani? Koje se emocije vezuju uz „nas“ i „njih“? Nakon analize njemačkih istražiti će se hrvatske novine, a nakon toga će se usporediti rezultati obaju korpusa.

***

Benedikt Perak, Katarina Damčević i Jana Milošević

Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci

O majci, bogu i drugim dragim stvarima: Kognitivno-lingvistička analiza psovki u hrvatskome i engleskome

Psovke, odnosno uvredljive riječi ili sintagme dio su svakodnevnog govora, kao što su osjećaji ljutnje i nezadovoljstva sastavni dio emocija. Ovaj rad izlaže ontološku perspektivu i objašnjava epistemološke funkcije psovanja te kognitivnolingvističko-korpusnom metodologijom analizira lekseme i fraze koje se smatraju psovka u hrvatskome jeziku. Ontološka perspektiva sagledava psovke kao dio komunikacijskih strategija socijalne interakcije i raz/iz-gradnje identiteta s aktivacijom kognitivno-afektivnih procesa koji imaju niz epistemoloških funkcija za govornika i sugovornike. Funkcionalna se uporaba psovki analizira u sklopu emergentnog sustava (Capra, Perak i Puljar) s biološki-afektivno determiniranim uzlaznim i kognitivno-kulturološki modificiranim silaznim uzročno posljedičnim vezama. Na apstraktnoj razini (sub)kulturnih modela tog dinamičnog psihološko-sociološko-kulturološkog sustava određeni iskazi opojmljivanja socijalne interakcije sagledavaju se kao neprimjereni te postaju tabuizirani. Bilo koja forma ponašanja može postati tabuizirana; da bi bilo propisano, ponašanje treba biti percipirano kao štetno za individualca ili zajednicu, dok razina štete može uključivati nepoštivanje bontona, ali i kobnije prekršaje (Allan, Burrigde 2006). Neprimjerenost se psovki dakle smatra proizvodom ontološke perspektive određene kulture u kojoj se očituju afektivne, kognitivne, identitetske, djelatne, kao simboličko-formulaičke sastavnice. U tome se smislu pronalazi i sveobuhvatnije spoznajno objašnjenje psovanja u skladu s funkcijom i temom. Na tim se teorijskom postavkama u drugom dijelu rada provodi kognitivno-lingvistička korpusna analiza psovki u engleskome i hrvatskome jeziku korištenjem enTenTen i hrWac korpusa. Analitičnost istraživanja određena je metodološkim postupcima 1) na leksičkoj razini a) ekstrakcije prototipnih neprimjerenih i tabuiziranih riječi b) dodatnim pronalaženjem njihovih semantički srodnih riječi preko algoritama mjere sličnosti sintaktičke distribucije 2) na pojmovnoj razini a) uspostavljanjem referencijalnosti leksem-pojam b) klasifikacijom pojmova c) mereološkom organizacijom pojmova d) kroz-jezičnim poravnavanjem veze leksema i pojmova. Osim kvantitativnih podjela rad donosi postavke za kroz kulturalnu analizu psovki te ukazuje na potrebu sveobuhvatnije metodologije interkulturalnog i kros-kulturalnog istraživanja.

About Mothers, God and other things we find dear: Cognitive-linguistic analysis of swear-words in Croatian and English

Curse words, i.e. insulting words and syntagms are a part of everyday speech in the same manner in which anger and dissatisfaction are an inherent part of emotions. This paper presents an ontological perspective and the epistemological functions of swearing by applying a method of cognitive-linguistic corpus methodology as means of analyzing lexemes and phrases considered swearwords in the Croatian language. The ontological perspective observes swearing as part of communication strategies in social communication as well as the process of (re)establishing identity by activating the cognitive-affective processes containing a set of epistemological functions for speakers and interlocutors. The functional usage of swear-words is analyzed within the framework of the emergence theory (Capra, Perak and Puljar) including a biologically and affectively determined ascending and descending causal relations. On the abstract level of (sub)cultural models of this dynamic psycho-socio-cultural system certain terms within the conceptualization of social interaction are considered as inappropriate and tabooed. Any form of behaviour can become tabooed; in order to be prescribed, certain behaviour needs to be perceived as harmful for an individual or a community, whereas the level of harm may include disrespecting etiquette, but also more dire violations (Allan, Burrigde 2006). The characteristic of swearwords as improper is thus viewed as a product of the ontological perspective of a particular culture where the affective, cognitive, identity-related and active are manifested as symbolic-formulaic constituents. In this sense a comprehensive approach and elucidation of swearwords is found, in accordance with the function and theme. This theoretical base is used to carry out a cognitive-linguistic corpus analysis of swear-words in English and Croatian, while relying on the enTenTen and hrWac corpus. Apart from the quantitative classification, the work further provides a foundation for a cross-cultural analysis of swearwords and points to the need for an overarching methodology for intercultural and cross-cultural research.

***

Marija Perić

Odjel za germanistiku Sveučilišta u Zadru

Phraseme aus dem Bereich "Intellekt" im Deutschen und Englischen

Eine der Funktionen der Sprache ist verschiedene Emotionen auszudrücken. Solche Emotionen drückt man mittels der emotiven Lexik und der unterschiedlichen sprachlichen Mittel, z.B. Phraseme, Metaphern usw., die weiterhin die Rolle haben, die Stellungnahme des Sprechers zum Adressaten, Sachverhalt oder zur Situation zu äußern. Die Stellungnahme des Sprechers kann positiv und negativ sein, und wenn es um eine negative Äußerung handelt, können wir auch über die verbale Aggression sprechen. Laut Havryliv (2009) hat die verbale Aggression drei wichtige Funktionen, nämlich (1) negative Emotionen zu verursachen, (2) einen humoristischen Effekt zu schaffen und (3) den Adressaten zu beleidigen. Emotive Lexeme beinhalten außer der logischen Bezeichnung von Personen, Gegenständen, Handlungen oder Eigenschaften noch eine emotionelle Stellungnahme mit folgenden Angriffspunkten: (1) Charaktereigenschaften und Benehmensarten des Adressaten, (2) das Aussehen, ein körperliches Gebrechen und das Alter des Adressaten, (3) universale Schimpfwörter mit abstrakter Bedeutung, (4) Regional- und Nationalschelten und (5) Berufsschelten, und diese Stellungnahme kann in verschiedenen Sprachakten ausgedrückt werden, d.h. Beschimpfung, Fluch, Drohung, Verwünschung und aggressives Auffordern. Das Ziel dieses Beitrags ist es, Phraseme des Bereichs "Intellekt" im Deutschen und Englischen zu analysieren und zu beschreiben. Die Phraseme werden zuerst nach Palm (1997) und Korhonen (2007) in vollidiomatische, teilidiomatische und nicht idiomatische gegliedert. Danach wird die Analyse nach Havryliv (2009) durchgeführt, indem Phraseme nach der Klassifikation nach Angriffspunkten und Sprechakten, die sie ausüben, analysiert werden. Die Phraseme werden in den deutsch- und englischsprachigen Zeitungen gesucht. Es wird auf folgende Fragen geantwortet: Welche Phraseme nach dem Grad der Idiomatizität befinden sich in deutschen und welche in englischen Zeitungen? Überwiegen positive oder negative Phraseme und gibt es Unterschiede zwischen den Sprachen? Welchen Angriffspunkt haben die deutschen und welchen die englischen Phraseme? In welchen Sprachakte werden die deutschen und welche die englischen Phraseme verwendet?

Phrasemes of the domain "intellect" in German and English

One of the functions of language is to express different emotions. Such emotions are expressed by means of the emotive lexicon and the various linguistic means, e.g. phrasemes, metaphors, etc., which have the role of expressing the speaker's opinion of the addressee, the facts or the situation. The speaker's opinion can be positive and negative, and when it is a negative utterance, we can also talk about verbal aggression. According to Havryliv (2009), verbal aggression has three important functions: (1) to create negative emotions, (2) to create a humorous effect, and (3) to offend the addressees. Emotive lexeme includes, in addition to the logical designation of persons, objects, actions or characteristics, an emotional opinion with the following points of attack: (1) characteristics and manners of the addressee, (2) appearance, physical affliction and the age of the addressee, (3) universal offensive words with an abstract meaning, (4) regional and national scolding and (5) occupational scruples, and this opinion can be expressed in various speech acts, i.e., insult, curse, threat, cursing and aggressive demand. The aim of this paper is to analyze and describe phrasemes of the domain "Intellect" in German and English. The phrasemes are first divided into fully idiomatic, semi-idiomatic, and not idiomatic (Palm 1997 and Korhonen 2007). Secondly, the analysis is carried out by analyzing phrasemes according to points of attack and speech acts which they exert (Havryliv 2009). Phrasemes will be investigated in German and English newspapers. The following questions will be answered: Which phrasemes, according to the degree of idiomacy, are found in German and English newspapers? Are there more positive or negative phrasemes and are there differences between the languages? Which point of attack do the German and English phrasemes have? In which speech act are the German and English phrasemes used?

***

Olja Perišić Arsić

Università degli studi di Torino

L'interazione orale nell'insegnamento della lingua serba e croata come LS per italofoni

Gli approcci comunicativi nella glottodidattica evidenziano sin dagli anni Ottanta l'importanza dell'interazione, soprattutto se, in un percorso di apprendimento guidato, si è lontani dal contesto autentico. In tal caso, infatti, il lavoro dell'insegnante, il cui input orale è spesso l'unico a cui l'apprendente è esposto, assumerà particolare rilevanza. Sono già state individuate le specifiche differenze fra il discorso naturale di uso quotidiano in un ambiente autentico e il discorso in una classe di lingua finalizzato all'apprendimento (Ciliberti, 2003; Orletti, 2000; Titone, 1988). Partiremo da questa constatazione per verificare la sua validità nel nostro ambito di lavoro e interrogarci sulle ragioni e la necessità di tale prassi didattica. Nel presente contributo ci occuperemo dell'interazione studente-studente e studente-insegnante in una classe di studenti di Lingua serba e croata (Laurea magistrale) al dipartimento di Lingue e Letterature straniere e Culture moderne di Torino. L'analisi comprenderà la trascrizione delle registrazioni audio delle lezioni durante l'anno accademico 2015/2016. Osserveremo i metodi con cui l'insegnante si rende comprensibile: con interventi verbali in lingua, alternando teacher talk e foreigner talk (Diadori, 2004), o anche con il ricorso alla lingua madre degli studenti. Prenderemo inoltre in considerazione le produzioni orali e l'interazione tra gli apprendenti, focalizzandoci sulle strategie che vengono messe in atto per raggiungere lo scopo comunicativo. Si cercherà infine di arrivare ad alcune risposte sui metodi più idonei di motivazione e coinvolgimento (temi di discussione, strategie sulla correzione degli errori ecc.) che potrebbero favorire lo sviluppo delle abilità interattive nelle classi di conversazione di livello intermedio/avanzato.

Oral interaction in the teaching of the Serbian and Croatian languages as FL to Italian speakers

Since the 1980s, the communicative approaches in glotto-didactics have shown the importance of interaction, particularly if the guided learning process takes place outside of the authentic context. In this case, the teacher's work becomes particularly relevant, since the teacher's oral input is often the only one to which the learner is exposed. The studies in this field (Ciliberti 1981, 2003; Orletti 2000; Titone 1988) have specified the divergence that exists between natural speech used on a daily basis in an authentic environment, and the discourse used in language classroom. We will start from this statement to verify how true it is in our field of work and to consider the reasons and the need for this teaching practice. This paper will examine student-student and student-teacher interaction in a Serbian and Croatian language class for Master's students at the Department of Foreign Languages and Literatures and Modern Cultures at the University of Turin. The study will involve the transcription of audio recordings of the lessons, which were held during the academic year 2015-2016. It will observe the method used by the teacher in order to be understood, for example with verbal intervention, alternating teacher talk with foreigner talk (Diadori, 2004), or by using the students' native language. It will also take into consideration the oral production and the interaction between learners, focusing on the strategies brought into play to communicate. Finally, it will endeavour to find some answers concerning the most suitable methods for motivating and involving students (discussion topics, error correction strategies, etc.) which might help in the development of interactive abilities within conversation classes at intermediate/advanced levels.

***

Marina Peršurić AntoniĆ

Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci

The Power of Persuasion: The Importance and Impact of Metadiscourse

In tourist discourse, persuasion is essential. Tourist brochures are one of the main tools used to attract tourists and to inform them. The fulfilment of their dual communicative purpose, i.e. the informative and the persuasive, mostly depends on the appropriate use of persuasive elements and rhetorical strategies, i.e. metadiscourse. So far has metadiscourse still been insufficiently analysed in promotional and tourist discourse, especially with regard to the Croatian language. In this study, a model of metadiscourse with a persuasive function was developed for the tourist discourse, with an emphasis on English and Croatian, exploring the differences and similarities in the use of metadiscourse, as well as challenges in identifying it. Hyland and Tse's (2004) model of metadiscourse in the academic settings was taken as a base and adapted to the tourist discourse following a manual discourse analysis of tourist brochures in English and Croatian and then tested on a corpus of tourist brochures with the help of SketchEngine. Since discrepancies in the use of metadiscourse between different languages, especially between Slavic and Germanic languages, caused by differences in the rhetorical strategies of a certain culture often cause problems (as proven by various contrastive rhetorical studies, e.g. Pisanski Peterlin 2005 and Čmejrková 2007), a study on the reception of English translations of Croatian tourist brochures was then conducted through a survey among tourists. Countries like Croatia, which heavily rely on tourism and English-speaking tourists, have to translate their tourist brochures into various languages, above all English, in order to attract tourists. However, that non-observance of rhetorical traditions of a certain culture in translations can often lead to the undesirable effect of not attracting tourists (or even pushing them away). Since the use of inappropriate metadiscourse is much subtler as opposed to mistakes in grammar and vocabulary, it often even remains unobserved. On the other hand, a survey among tourist boards, i.e. commissioners of translations of tourist brochures, showed that they are often unaware of the importance of metadiscourse.

Moć uvjeravanja: važnost i utjecaj metadiskursa

U turističkom je diskursu uvjeravanje od velikog značaja. Turističke brošure su jedno od najvažnijih sredstava korištenih za privlačenje i informiranje turista. Ispunjavanje njihove dvostruke komunikativne svrhe, tj. svrhe informiranja i uvjeravanja, većinom ovisi o primjerenj uporabi elemenata uvjeravanja, tj. metadiskursa. Do sada je metadiskurs još uvijek nedovoljno analiziran u promotivnom i turističkom diskursu, posebno u odnosu na hrvatski jezik. U ovom je istraživanju razvijen model metadiskursa s funkcijom uvjeravanja, prije svega za engleski i hrvatski jezik, te su istražene razlike i sličnosti u korištenju metadiskursa kao i izazovi pri njegovoj identifikaciji. Kao osnova modela korišten je model metadiskursa kojeg su Hyland i Tse (2004) razvili za akademski diskurs, nakon čega je uslijedila analiza diskursa turističkih brošura na engleskom i hrvatskom jeziku koja je zatim testirana na korpusu turističkih brošura pomoću SketchEngine-a. S obzirom da razlike u korištenju metadiskursa između različitih jezika, osobito između slavenskih i germanskih jezika, uzrokovane razlikama u retoričkim strategijama određene kulture često uzrokuju probleme (kao što je to dokazano različitim kontrastivnim retoričkim istraživanjima, poput Pisanski Peterlin 2005 i Čmejrková 2007), provedeno je istraživanje recepcije engleskih prijevoda hrvatskih turističkih brošura anketiranjem turista. Zemlje poput Hrvatske, koje je u velikoj mjeri oslanjaju na turizam i turiste engleskog govornog područja, moraju prevoditi svoje turističke brošure na različite jezike, ponajprije na engleski, kako bi privukle turiste. Međutim, nepoštivanje retoričkih tradicija određene kulture u prevođenju često može dovesti do neželjenog učinka neprivlačenja turista (ili čak odbijanja). S obzirom na to da je neprimjereno korištenje metadiskursa mnogo suptilnije u odnosu na greške u gramatici i vokabularu, često čak ostane neprimijećeno. S druge strane, anketa turističkih zajednica, tj. nalogodavaca prijevoda turističkih brošura pokazala je da često ne prepoznaju važnost metadiskursa.

***

Ivica Peša Matracki*Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu***Sui valori pragmatici degli evidenziali in italiano contemporaneo**

La categoria degli evidenziali indica la realizzazione linguistica dello stato epistemico/epistemologico di un enunciato. Essi infatti esprimono l'origine dell'informazione di cui si è in possesso, il che concerne altresì l'atteggiamento del parlante nei confronti del contenuto proposizionale. Nel presente contributo, dopo aver definito l'oggetto delle nostre riflessioni e aver delineato i vari tipi di strategie evidenziali, analizzeremo i valori pragmatici delle espressioni linguistiche (morfemi grammaticali, avverbi, verbi modali ed epistemici, ecc.) che producono diversi gradi del coinvolgimento del parlante verso le sue asserzioni che, a loro volta, presentano atti linguistici con cui si impegna alla verità. Gli evidenziali sono spesso usati per ridurre il grado di responsabilità riguardo all'attendibilità delle asserzioni, ossia, una strategia evidenziale si può presentare come un tipico dispositivo dissociativo, una risorsa discorsiva a cui chi parla fa ricorso per evitare gli eventuali effetti negativi che possono derivare dall'uso di asserzioni troppo determinate. Per definire la classe degli evidenziali intendiamo rifarci agli studi svolti sia nell'ambito della linguistica che in quello della logica modale e della logica di giustificazione. Oltre agli strumenti categoriali e definitivi della linguistica teorica e della logica, adotteremo qui una metodologia esplicativo-interpretativa basata sulle procedure euristiche e sull'indagine preliminare di attestazioni reali d'uso di evidenziali su repertori testuali di vaste dimensioni. La validazione dei risultati ottenuti sarà svolta con un gruppo rappresentativo di parlanti nativi. Inoltre, seguiremo l'approccio contrastivo perché mettendo a confronto alcuni meccanismi evidenziali di lingue diverse, in questo caso delle lingue italiana e croata e classificandoli in base al loro minore o maggiore grado di equivalenza (equivalenza semantico-strutturale, equivalenza semantica) potremo dare risposte più adeguate ad alcune domande relative alle circostanze concrete d'uso degli evidenziali come ad esempio: quali aspetti delle strategie evidenziali sono comprensibili solo all'interno di una data situazione comunicativa? Le strategie evidenziali esaminate in questo lavoro sono costituite dai seguenti mezzi linguistici: avverbi, forme verbali (il condizionale e il futuro), uso del complementatore e costruzioni a sollevamento. Nell'ambito della linguistica italiana, ci appoggeremo sui lavori svolti da Bazzanella (1990), Pietrandrea (2005), Giacalone Ramat (2007), Squartini (2007, 2008, 2009), ecc. Il corpus oggetto della ricerca è costituito dalle frasi contenenti evidenziali tratte dal corpus dell'italiano scritto CORIS (narrativa, stampa, prosa accademica, miscellanea). Un altro corpus funzionale ai fini della ricerca è il LRC (La Repubblica corpus). In una parte dei lavori di linguistica, il concetto di evidenzialità e i concetti imparentati sono definiti escludendo la dimensione pragmatica, e lo scopo di questo lavoro è di mostrare che tali concetti possono essere descritti in modo adeguato solo prendendo in considerazione l'analisi dei loro effetti pragmatici all'interno di un concreto evento comunicativo e sociale.

O pragmatickoj vrijednosti evidencijala u suvremenom talijanskom jeziku

Kategorija evidencijala označuje jezičnu realizaciju epistemičkog/epistemološkog statusa nekog iskaza. Evidencijali izražavaju izvor informacije na kojoj se temelji iskaz, što znači da se oni isto tako odnose i na govornikov stav prema rečeničnom sadržaju. U ovome radu, nakon definiranja predmeta istraživanja i opisa raznih tipologija evidencijalnih strategija, analizirat ćemo pragmaticke vrijednosti jezičnih izraza (gramatičkih morfema, priloga, modalnih i epistemičkih glagola itd.) koji izražavaju različite stupnjeve govornikove involviranosti u odnosu na izrečene tvrdnje, koje sa svoje strane predstavljaju govorne činove kojima se zastupa istinitost iskaza. Evidencijalne strategije često se koriste u svrhu smanjenja odgovornosti za istinitost tvrdnji, to jest, one mogu poslužiti kao sredstvo distanciranja od rečeničnog sadržaja; kao diskurzivni mehanizam kojem govornik može pribjeći da bi izbjegao moguće negativne učinke koji mogu biti sadržani u odveć odlučnim tvrdnjama. U definiranju evidencijalnih strategija služit ćemo se jezikoslovnim radovima kao i onima iz modalne logike i logike opravdanja. Uz kategorijalna i definitorna sredstva teorijske lingvistike i logike, u radu ćemo se služiti i eksperimentalno-interpretativnom metodologijom koja se temelji na heurističkim postupcima i na preliminarnom istraživanju ovjerenih podataka iz veoma raznolikih tekstova. Tako dobivene rezultate provjeriti ćemo s reprezentativnom grupom izvornih govornika. Isto tako, koristit ćemo kontrastivni pristup, jer uspoređujući određene evidencijalne mehanizme u različitim jezicima, u našem slučaju, u talijanskom i hrvatskom jeziku, i klasificirajući ih prema većem ili manjem stupnju istovrijednosti (semantičko-strukturalne i semantičke), moći ćemo odgovoriti na neka pitanja u vezi konkretne upotrebe evidencijala, na primjer: koji su aspekti evidencijalnih strategija razumljivi samo u konkretnoj komunikacijskoj situaciji? Evidencijalne strategije koje istražujemo u ovome radu su sljedeće: prilozni, glagolski oblici (kondicional i futur), upotreba komplementatora i konstrukcije s podizanjem. U okviru talijanske lingvistike, oslanjat ćemo se na radove: Bazzanella (1990), Giacalone Ramat (2007), Pietrandrea, (2005), Squartini (2007, 2008, 2009) itd. Korpus se sastoji od rečenica koje sadrže evidencijale, a uzet je iz pisanog talijanskog jezika CORIS (književna proza, tisak, akademska proza, mješavina). Služit ćemo se također korpusom LCR koji sadrži podatke iz dnevnih novina La Repubblica. U jednom dijelu jezikoslovnih radova, pojam evidencijalnosti i srodni pojmovi definirani su bez pragmaticke dimenzije. Cilj je ovoga

rada pokazati da ti pojmovi mogu biti primjereno definirani samo uzimajući u obzir i analizu pragmatičkih učinaka u konkretnoj komunikacijskoj i društvenoj situaciji.

Neda Pintarić

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Zajednički korijeni eksternih somatizama u određenim slavenskim jezicima

U radu se tablično prikazuju jednaki ili slični korijeni vanjskih dijelova tijela u hrvatskom, poljskom, ruskom, slovačkom i češkom jeziku u usporedbi sa staroslavenskim (praslavenskim odnosno praindoeuropskim) jezikom. Slijedi etimološko-semantička analiza navedenih leksema te usporedba pragmafrazema s dotičnom somatskom sastavnicom u analiziranim suvremenim slavenskim jezicima.

Common roots of external somatisms in selected Slavic languages

The paper represents a table with similar roots of external somatisms in Croatian, Polish, Russian, Slovak and Czech compared by Oldslavonic (Praslavonic / Praindoeuropean) language. After that the author analyzes those lexemes etymologically and shows their function as components of similar idioms in mentioned Slavic languages.

***

Iva Polić*II. gimnazija, Split***Skraćivanje hrvatskih riječi u komunikaciji kratkim tekstnim porukama**

Osnovna su obilježja jezika kratkih tekstnih poruka u sinkronoj komunikaciji (engl. instant messaging) u okviru različitih komunikacijskih platformi sažetost i ekonomičnost. Značajna razina inovativnosti i otklona od norme u jeziku kratkih tekstnih poruka pri postizanju jezične ekonomičnosti očituje se u skraćivanju riječi i izraza. Proces skraćivanja riječi u tehnološki posredovanoj komunikaciji posebno je blizak mlađim generacijama. Hrvatski korisnici komunikacijskih platformi koje omogućavaju sinkronu komunikaciju, uz skraćenice engleskih riječi, onomatopeje i emotikone, često koriste i skraćenice hrvatskih riječi. Zahvaljujući brzini, sažetosti i realnom vremenu u kojem se odvija, takva komunikacija ima značajke govorenog diskursa. U radu će biti prikazane i analizirane skraćenice hrvatskih riječi upotrijebljene u porukama korisnika mobilne aplikacije WhatsApp. Aplikacija WhatsApp omogućava kreiranje grupa u kojima razgovor istovremeno može voditi veći broj korisnika. Korpus ovog istraživanja čine privatni razgovori u grupama korisnika. Korisnici unutar svake grupe uključene u istraživanje predstavljaju određenu dobnu skupinu što omogućava uvid u moguće razlike u upotrebi i kreiranju skraćenica među korisnicima različite dobi. Skraćenice su analizirane s obzirom na način skraćivanja, vrste riječi koje se skraćuju i pragmatičku funkciju koju ostvaruju. Razgovor unutar grupe ostvaruje se prema posebnim (socio)lingvističkim normama (tzv. textiquette), a poznavanje skraćenica ključno je za postizanje komunikacijske kompetencije unutar grupe. Istraživanje hrvatskog jezika u tehnološki posredovanoj komunikaciji nužno je jer su sudionici najčešće mladi ljudi, nositelji jezičnih promjena, a obilježja jezika tekstnih poruka prelaze u druge oblike pisanog diskursa, pa čak i u govoreni diskurs. Potencijalne implikacije novog oblika upotrebe postojećih skraćenica hrvatskih riječi i stvaranja novih iznimno su važan pokazatelj smjera budućeg razvoja i upotrebe hrvatskog jezika, a jezik tekstnih poruka (engl. textspeak) nesumnjivo utječe i na jezični identitet i kognitivne procese korisnika.

Croatian abbreviations in instant messaging

The basic features of the language of mobile instant messaging are brevity and efficiency. Innovation and deviation from the norm in instant messaging is often reflected in the shortening of words and expressions. Abbreviations in technologically-mediated communication are particularly common among younger generations. Along with English abbreviations, onomatopoeias and emoticons, Croatian users of instant messaging applications, often use abbreviated forms of Croatian words as well. Due to speed, brevity, and real time in which it takes place, instant messaging shares some characteristics with spoken discourse. In this paper we will present and analyse Croatian abbreviations used in instant messages of WhatsApp users. The WhatsApp mobile application offers an option of creating chat groups. The corpus for this research was compiled from private chats in WhatsApp groups. The users within each of the groups included in the research represent a certain age group which provides the insight into the potential differences in the use and creation of abbreviations among the users of different age. The abbreviations were analysed according to the type of the abbreviation process, part of speech and the pragmatic function they employ. The (socio)linguistic norms (textiquette), and the role of abbreviations in achieving communication competence will also be discussed. The Croatian language in technologically mediated communication has not been researched enough, and this is important because the users are mostly young people, the bearers of linguistic change. Also, the features of textspeak are transferred to other types of written communication, and even to spoken discourse. The potential implications of the new types of use of the existing Croatian abbreviations and the creation of the new ones are a highly significant indicator of the future development and use of the Croatian language, with textspeak influencing undoubtedly the users' linguistic identity and cognitive processes.

***

Andrea Rogošić i Antonija Bosanac

Filozofski fakultet Sveučilišta u Splitu

Kulturološki elementi u talijanskoj sinkronizaciji američkih humorističnih serija

Interes znanstvenika koji se bave teorijom prevođenja devedesetih godina prošloga stoljeća počeo se usmjeravati ka prijevodima filmova i tv serija kao specifičnih multimedijalnih tekstnih oblika koji uz jezičnu sadržje i audiovizualnu komponentu. Iako je titlovanje najučestaliji oblik audiovizualnog prevođenja, u Italiji se koristi sinkronizacija pri čemu se izvorni zvučni zapis zamjenjuje novim na ciljnom jeziku. U procesu sinkronizacije prijevod je značajno uvjetovan slikom i zvukom s obzirom na to da je cilj sinkronizacije postizanje prividne „izvornosti“ govora što se, između ostalog, postiže i maksimalnim usklađivanjem prevedenog teksta s pokretima usana glumaca na ekranu. Navedena ograničenja dodatno otežavaju sam problem prevođenja odnosno adaptacije teksta posebice kada je riječ o specifičnim kulturološkim elementima. Ova tema već je bila predmetom nekih znanstvenih istraživanja u Italiji, posebice u radovima I. Ranzato, D. Chiaro i M. Pavesi. Na tragu navedenih istraživanja ovaj rad analizira prijevode kulturoloških elemenata s engleskog na talijanski jezik na korpusu četiri popularne američke humoristične serije koje su se emitirale u razdoblju od 1990.-2010.g., a to su *Ally McBeal*, *According to Jim*, *8 simple rules* i *Saved by the Bell*. Osnovna klasifikacija primjera koji sadrže kulturološki uvjetovane elemente temelji se na podjeli koju su u svom radu iznijeli Díaz Cintas i Remael (2007), a riječ je o skupinama geografskih, etnografskih i socio-političkih pojmova koje se dalje dijele na više podskupina. Praćenjem izvornih scenarija na engleskom jeziku uz talijansku sinkroniziranu verziju zabilježeni su brojni primjeri kulturoloških izraza koji su zahtijevali primjenu određenih prijevodnih strategija, nerijetko i u svrhu očuvanja humora. Najčešće je riječ o generaliziranju ili pojednostavljanju, uporabi kulturoloških ekvivalenata ili čak o potpunom izostavljanju spornog elementa. Cilj rada je kroz kritičku analizu uočenih prijevodnih strategija donijeti zaključke o njihovoj primjerenosti i učinku u odnosu na ciljnu publiku.

Culture-bound elements in the italian dubbing of american comedy series

During the 90's the scientific interest within the field of translation has shifted towards audiovisual translation which can be defined as a transfer of multimedia texts into another language/culture. Although subtitling is one of the most frequent means of audiovisual translation, some countries, like Italy, make use of dubbing instead. Dubbing is the substitution of the original soundtrack with the one in the target language. In the process of dubbing translation is significantly conditioned by the image and the sound because one of the principal goals of dubbing is to achieve a sense of „naturalness“ of dialogues which requires synchronizing target text with the labial movements of actors. These facts further complicate the translation process especially when it comes to culture-bound elements. This subject has already been subject of various works in Italy, in particular those by I. Ranzato, D. Chiaro and M. Pavesi. The present paper is discussing the translation of culture-bound terms from English to Italian on the corpus of four popular American comedy series from the period between 1990. – 2010.; *Ally McBeal*, *According to Jim*, *8 simple rules*, and *Saved by the Bell*. The culture-bound references extracted from the corpus are categorized according to the work by Díaz Cintas & Remael (2007) into three main groups – geographical, ethnographic and sociopolitical references and further into several more subgroups. By the comparison of the original scripts in English with their respective dubbed versions we have identified numerous culture-bound elements which required the application of certain translation strategies such as generalization, cultural equivalence or even total omission of certain elements, particularly in order to preserve the humorous effect. The aim of this paper is to critically analyze these translation strategies and to draw conclusions about their adequacy and impact in relation to the target audience.

***

Diana Stolac

Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci

Oglašavanje i jezični krajolik

Od uvođenja termina jezični krajolik (engl. language landscape) i njegova prvoga definiranja ("the visibility and salience of languages on public and commercial signs"; Landry – Bourhis 1997: 23) pojačavaju se naponi u istraživanju znakova koji nas okružuju diljem svijeta. Teorijski je okvir prema Spolski (2006) i radovima u zbornicima *Linguistic landscape: A new approach to multilingualism* (ur. Gorter 2006) i *Linguistic landscape: Expanding the scenery* (ur. Shohamy – Gorter 2009). U izlaganju se govori o različitosti jezičnih ostvaraja u reklamnome diskursu koji nas, kao izrazito invanzivna tekstna vrsta, okružuje na svakom koraku. U reklamama se zrcali sva unutrašnja raznolikost hrvatskoga jezika, što potvrđuje analiza korpusa reklama u javnome prostoru velikih hrvatskih gradova (Rijeke, Zagreba, Splita i Osijeka) prikupljenoga u posljednjem desetljeću. To podrazumijeva i međujezične i unutarjezične raznolikosti, odnosno uporabu engleskoga, talijanskoga i drugih stranih jezika, ali i dijalektalnih te razgovornih nenormativnih jezičnih likova. Građa je podijeljena na poruke iz službene domene (engl. top-down signs; npr. administrativno nadgledani i/ili uređeni natpisi) i privatne domene (engl. bottom-up signs, npr. poslovni natpisi), s naglaskom na ovoj posljednjoj. Rezultati se uspoređuju s rezultatima istraživanja u drugim urbanim prostorima (usp. Edelman 2010; Grbavac 2013).

Advertising and linguistic landscapes

Over the last 20 years, the term linguistic landscape has become an established one, referring to "the visibility and salience of languages on public and commercial signs" (Landry and Bourhis 1997: 23). Study in this area of linguistics has been advanced by the work of Gorter (2006) and Shohamy and Gorter (2009). This paper discusses the diversity of semiotic manifestations in advertising discourses present in Croatia. Advertising discourse can be seen as a text type that is highly invasive through its ambient presence in almost all public spaces. Advertisements can also feature examples of linguistic diversity characteristic of different varieties of Croatian. These and other characteristics are revealed in a large corpus of advertisements that have been documented in commercial and public places over the last decade in four cities in Croatia – Rijeka, Zagreb, Split and Osijek. These characteristics include instances of bi- or multi-lingual texts that feature the use of English, Italian and other foreign languages. They also include instances of non-standard varieties of Croatian, including the use of dialectal and colloquial forms. A distinction is made in the corpus between official or top-down signs that have been sanctioned by a state or local authority, and private, commercial or bottom-up signs that are created by private individuals or commercial organisations. This paper focuses on the latter. Comparison is also made between findings from this corpus and those from other urban spaces (cf. Edelman 2010; Grbavac 2013).

***

Nada Šabec

Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru

The Impact of Heritage Language Proficiency and Attitudes on the Identity of Slovene Canadians

The paper examines the role of heritage language and attitudes in the shaping of identity in the case of Slovene Canadians. While my previous research addresses the issue of the Vancouver Slovene community from a broader, group perspective, the present study focuses on five individuals, related through family ties and belonging to three different generations. What makes these individuals particularly interesting is that one 2nd generation participant is married to someone of different ethnic descent and another to a member of a different race; hence their children are of mixed ethnic/racial origin and, as such, susceptible to potential personal, ethnic and cultural identity conflicts. The case-study qualitative analysis of the data obtained in October 2016 in Vancouver is based on participant observation, taped recorded personal narratives and follow-up semi-structured questionnaires. In view of the sometimes contradictory findings on the impact of heritage language on ethnic identity in the literature (e.g. Myhill, 2003, Chinen, & Tucker, 2006; Smolicz, 1992), I wish to explore this highly intriguing and dynamic issue by testing two hypotheses. The first one concerns the crucial role played by the generational factor in determining the mother tongue-ethnic identity relationship of the immigrants, while the second touches upon the greater likelihood of potential identity conflict in the case of racially mixed immigrants as opposed to those who see themselves as Slovene or of mixed European ethnic descent.

Utjecaj jezičnog znanja i stavova nasljednih govornika na identitet kanadskih Slovenaca

Utjecaj jezičnog znanja i stavova nasljednih govornika na identitet kanadskih Slovenaca U članku se razmatra uloga nasljednog jezika kao i stavovi koju imaju takvi govornici u oblikovanja identiteta kanadskih Slovenaca. Dok se autorica u svojim prethodnim istraživanjima usredotočila na pitanja slovenske zajednice u Vancouveru s jedne šire i grupne perspective, ovo istraživanje se prvenstveno odnosi na pet pojedinaca koji pripadaju trima različitim generacijama a povezani su obiteljskim vezama. Ono što vrlo zanimljivo kod ovih pojedinaca jest to da je jedan od njih (govornik druge generacije) oženjen za osobu druge etničke skupine dok je drugi u braku s osobom različite rase. Dakle njihova djeca su mješanog etničkog/rasnog porijekla i kao takva u mogućim sukobima identiteta – kako osobnih, etničkih tako i kulturnih. Istraživanje je kvalitativnog karaktera I zasnovano je analizi podataka koji su sakupljeni u rujnu 2016. u Vancouveru. Rezultati su zasnovani na opažanima istraživača, na pričama sudionika koji su snimani kao i na upitnicima koji su im im podijeljeni poslije istraživanja Pošto u u literaturi nalazimo kontradiktorne i suprostavljene stavove o tome kakav utjecaj na identitet ima nasljedni jezik (npr. Chinen, & Tucker, 2006; Smolicz, 1992), autor ovog priloga želi istražiti ovo vrlo zanimljivo i aktualno pitanje testiranjem dviju hipoteza. Prva se odnosi na presudnu ulogu generacijskog faktora u određivanju koji je jezik presudan za identitet imigranata. Druga govori o tome da postoji mogući potencijalno veći sukob identiteta u slučajevima rasno miješanih brakova u poređenju s onima koji sebe vide kao Slovence ili drže da su porijeklom etnički miješani Europljani.

***

Mateja Šporčić*Veleučilište Baltazar***Prostorna dijalektna izdiferenciranost i predodžbe govornika – perceptivna dijalektologija zaprešićkoga područja**

U ovome prilogu predstaviti će se metodologija i rezultati istraživanja provedenoga u ključu perceptivne dijalektologije, cilj kojega je bio istražiti odnos karata jezične produkcije, dobivenih metodama tradicionalne dijalektologije odnosno dijalektne geografije, s mapama jezične percepcije istoga prostora, koje su isrcitali govornici (ne-lingvisti) na temelju svojih laičkih predodžaba o prostornome razmještanju dijalektnih varijeteta u svojoj okolini. Istraživanja mišljenja ne-lingvista o jezičnim temama dosad su se na hrvatskome govornom području uglavnom bavila ispitivanjem jezičnih stavova govornika prema lokalnim, regionalnim i nadregionalnim varijetetima te standardnom jeziku (Sujoldžić i Šimičić, 2004, 2013). Zadatak je ispitanika u ovome istraživanju bio u kartu ucrtati rasprostiranje vlastitoga dijalekta i okolnih koje poznaju te naznačiti karakteristike tih govora. Ispitanici su bili jezični laici, stanovnici područja grada Zaprešića i okolnih mjesta. Od alata koje nudi metodologija perceptivne dijalektologije (Preston, 1989; Niedzielski i Preston, 2000; Cramer, 2016) za potrebe ovoga istraživanja odabrane su sljedeće metode: 1) crtanje mapa, 2) procjena stupnja razlikovanja okolnih varijeteta od vlastitoga, te 3) kvalitativno prikupljanje podataka kroz razgovore na temu lokalnih govora i njihovih govornika. Pokazalo se da su ključne dvije varijable presudne za to kako govornici-laici percipiraju jezične razlike u svojoj okolini akcenatski tip te razlike s obzirom na ekavski ili ikavski tip govora, što se podudara s kriterijima koje i sami dijalektolozi izdvajaju kao ključne za raščlanjivanje organskih idioma na promatranome kajkavskom području (područje Zagrebačke županije sjeverno i zapadno od Zaprešića). Iako detaljne lingvističke karte područja koje je bilo obuhvaćeno ispitivanjem tradicionalna dijalektologija još nije izradila, percepcije laika pokazuju određeni stupanj korelacije sa slikom dijalektne jezične produkcije na terenu, koja je djelomično opisana u znanstvenoj literaturi (Lončarić, 1996, 2005; Kapović, 2015). Zaključak je da bi percepcije laika o geografskom razmještanju pojedinih govornih tipova mogle biti informativne profesionalcima prilikom istraživanja jezične produkcije.

Areal dialect differentiation and speakers' perceptions – A perceptual dialectology of Zaprešić area

This paper will present the methodology and results of a survey conducted in the key of perceptual dialectology. The aim of the survey was to explore the relation between maps of linguistic production, elicited by methods of traditional dialectology, i.e. dialectal geography, and maps of linguistic perception of the same area, drawn by the speakers (non-linguists) based on their own perceptions about the areal distribution of dialectal varieties in their surroundings. In Croatian speaking area research of non-linguists' attitudes on language subjects has only considered speakers' language attitudes towards local, regional and supraregional varieties and standard language (Sujoldžić & Šimičić, 2004, 2013). The informants' task in this research was to draw a map of distribution of their own dialect and the known surrounding dialects, as well as to indicate characteristics of those varieties. The informants were linguistic non-experts, inhabitants of Zaprešić and its surrounding sites. Among the perceptual dialectology tools (Preston, 1989; Niedzielski & Preston, 2000; Cramer, 2016) the following have been chosen: 1) draw-a-map, 2) perceived degree of dialect difference, and 3) qualitative data collection by conversations about varieties and their speakers. It has been found that the two variables decisive for the speakers' non-expert perceptions of linguistic differences in their surroundings are the accentual type and the differences regarding ekavian or ikavian type of pronunciation, which correlates with the criteria highlighted by dialectologists as crucial for the differentiation of organic variants in the observed kajkavian area (the area north and west of Zaprešić in the Zagreb County). Although traditional dialectology has not yet produced detailed linguistic maps of the observed area, a certain degree of correlation can be seen in the non-experts' perception and the actual dialect production on the field, as it was partially described in the scientific literature (Lončarić, 1996, 2005; Kapović, 2015). It could be concluded that the non-experts' perception on geographical distribution of dialect types could give some information to professionals when exploring linguistic production.

***

Marijana Togonal*Hrvatsko katoličko sveučilište***Poštapalice kao dio jezične kulture javnih govornika**

Javna je komunikacija oduvijek bila predmetom raznovrsnih analiza, i to prije svega zbog njezina širokog utjecaja na društvo i pojedinca. Osim sadržaja poruke, kojom se naročito bave komunikacijski i medijski stručnjaci, lingvistima je osobito interesantna njezina jezična strana, od pravogovorne i sintaktičke do leksičke i stilističke razine. Iako nigdje nisu propisana jezična pravila javnoga komuniciranja, načelno se smatra da bi jezik javne komunikacije trebao biti standardni jezik. Standardni je jezik, dakle, „varijetet jezika koji govornici smatraju najprikladnijim za službenu komunikaciju“ (Trask 2005). Razlozi tomu su dvojaki: (1) javni se govornici zbog specifičnosti svoje funkcije obraćaju govornicima različitih jezičnih varijeteta pa standardni jezik služi kao svojevrsni kohezijski element i (2) javni diskurs ima snažan utjecaj na jezičnu svijest i kulturu pripadnika određene jezične zajednice. Javni jezik kao jezik prestiža i biranoga stila trebao bi isključivati uporabu poštapalica. Poštapalice su, naime, oznaka lošeg govorničkog stila i često služe kao „pomoćna riječ u živom govoru“ (Vrljić 2007) ili psihološka stanka, a na semantičkoj su razini nepotrebne, bez ikakva značenja i sadržaja. U radu analiziramo pojavnost i vrstu poštapalica u jeziku profesionalnih govornika – novinara, voditelja, urednika. Na temelju analitičke matrice, načinjene za potrebe istraživanja, analizirat će se govor novinara u emisijama Hrvatske radiotelevizije. Iako dijelom unaprijed pripremljen, govor novinara u radijskim i televizijskim emisijama ne može biti u potpunosti kontroliran jer novinarska pitanja ovise i o tijeku razgovora koji određuju odgovori sugovornika, ali i slušatelji u tzv. kontaktnim emisijama. Cilj je istraživanja utvrditi u kojoj se mjeri profesionalni govornici u svome govoru oslanjaju na poštapalice te koje se poštapalice najčešće javljaju u njihovoj komunikaciji. Zbog njihove javne funkcije očekuje se da govornici izričaj profesionalnih govornika – novinara, bude usklađen s normama standardnoga jezika te da se poštuju govorne vrednote jezika što isključuje uporabu poštapalica.

Catchphrases or “fillers” used as a part of language culture for public speakers

Public communication has always been the topic of various analyses, mainly because of its broad influence on society as well as the individual. In addition to the content of the message, which the communications and media experts are especially concerned with, linguists are particularly interested in the linguistic side of proper speech and syntax to the lexical and stylistic levels. Although there are no regulations on the linguistic rules of public communication, in principle, standard language should be used. Standard language is, therefore, "the variety of languages that speakers consider to be the most appropriate for use in official communication" (Trask, 2005). The reasons for this are twofold: (1) because of the specificity of their functions, public speakers address their speakers/guests by using different language varieties, so the standard language serves as a kind of cohesive element, and (2) public discourse has a strong influence on the linguistic awareness and culture of members of a particular language community. Public language being a language of prestige and of selective style should exclude the use of catchphrases. Catchphrases are, in fact, examples of poor oratorical styles and are often used as "extra or filler words in live speech" (Vrljić, 2007) or as a psychological pause, and are unnecessary on a semantic level since they add no meaning or content. The paper analyzes the occurrence and the types of catchphrases in the language of professional public speakers – journalists, anchors and editors. Based on the analysis matrix, made for this study, we shall analyze the speech of journalists in the Croatian television shows. Although the speech of journalists in both radio and TV shows is partially prepared in advance, it still cannot be completely controlled since journalistic questions depend on the course of the interview, determined by the replies of the collocutor as well as listeners in the so-called contact shows. The aim of this study is to determine to which extent professional public speakers use catchphrases in their speech, as well as to ascertain which catchphrases are most commonly used in their communication. Due to their public function, they are expected to comply with the norms of the standard language and to respect the spoken values of the language. This, by definition, excludes the use of catchphrases.

***

Ninočka Truck-Biljan

Filozofski fakultet Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku

Kohezivna sredstva kao pokazatelj povratnoga učinka jezičnoga ispitivanja

Mogu li kohezivna sredstva uputiti na povratni učinak standardiziranoga jezičnog ispitivanja na pisani izričaj? Kohezija i koherencija se ubrajaju u temeljna svojstva teksta prema tekstnoj lingvistici te su bitna odrednica diskursne kompetencije u modelima komunikacijske kompetencije, koji su važni za jezično ispitivanje (npr. Bachman i Palmer 1996, ZEROJ 2005). Povratni učinak jezičnoga ispitivanja (eng. test washback, washback effect) je povoljni ili nepovoljni utjecaj koji uzrokuje promjene u procesu i proizvodima poučavanja i učenja, što može poboljšati ili spriječiti razvoj komunikacijske kompetencije. Povratni učinak je složena pojava kojoj se posljednjih godina poklanja velika pozornost u svijetu (Tsagari 2009), ali nije dovoljno istražena u području jezičnoga ispitivanja u Hrvatskoj. U radu se razmatra uporaba kohezivnih sredstava u pisanim uradcima dviju generacija učenika engleskoga i njemačkoga jezika. Cilj je istraživanja bio uočiti promjene u uporabi kohezivnih sredstava u pisanim uradcima pod utjecajem standardiziranoga jezičnog ispitivanja (državna matura). Očekivane su razlike u broju i vrsti kohezivnih sredstava s obzirom na strani jezik i generaciju pristupnika jezičnome ispitu više A razine koja odgovara B2 razini prema ZEROJ-u. Kvantitativna i kvalitativna lingvistička analiza provedena je na korpusu od 200 pisanih radova učenika iz srednjih škola Slavonije i Baranje. Osim ispitnih materijala, kao instrument rabila se prilagođena klasifikacija kohezivnih sredstava (prema npr. Halliday i Hasan 1976, Pasch et al. 2003). Zamijećene su promjene u tekstovima pojedinih skupina prema stranome jeziku i generaciji, primjerice u broju i vrsti kohezivnih sredstava preporučenih u ispitnim materijalima, što bi upućivalo na povoljni i nepovoljni povratni učinak. U radu se raspravlja o važnosti sustavnoga poučavanja i uvježbavanja ispravne uporabe odgovarajućih kohezivnih sredstava. Upućuje se na potrebu sastavljanja korpusa pisanih radova učenika stranih jezika radi istraživanja povratnoga učinka jezičnoga ispitivanja te praćenja razvoja diskursne kompetencije.

Cohesive devices as indicators of language testing washback

Could cohesive devices indicate the washback effect of standardized language testing on written production? Cohesion and coherence are among the basic properties of a text according to text linguistics, and they are also significant determinants of discourse competence in the models of communicative competence, especially those which are relevant to language testing (e.g. Bachman and Palmer 1996, CEFR 2005). The washback effect is either the positive or negative impact of testing, which causes changes in the process and products of teaching and learning and can improve or prevent the development of communicative competence. This complex phenomenon has received worldwide attention in recent years (Tsagari 2009), but it is insufficiently explored in Croatia. This paper discusses the use of cohesive devices in texts written by two generations of learners of the English and German language. The aim of the research was to note the use of cohesive devices in the written texts in order to determine the changes caused by the influence of standardized language tests (the secondary school-leaving examination in Croatia). Differences in the number and type of cohesive devices were expected with regard to the foreign language and the generation of the examinees taking the language test at the higher A-level, which corresponds to the B2 level according to the CEFR. Quantitative and qualitative linguistic analyses were carried out on a corpus of 200 texts written by students from high schools in the region of Slavonija and Baranja. In addition to exam materials, the adapted classification of cohesive devices (according to e.g. Halliday and Hasan 1976 and Pasch et al. 2003) was used as an instrument of analysis. Changes were noted in the written texts of students belonging to individual groups with regard to language and generation, such as in the number and type of the cohesive devices suggested in the exam materials, which would indicate a positive and negative washback effect. The paper contributes to the discussion about the importance of systematic teaching and practicing the correct use of appropriate cohesive devices. Furthermore, the paper highlights the need for assembling a corpus of texts written by students of foreign languages in order to investigate the washback effect of language testing, and to monitor the development of discourse competence.

***

Jelena Tušek i Anita Peti-Stantić

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Što je predočivo, a što konkretno u hrvatskom?

Suvremena semantička literatura ne slaže se u vezi s izjednačavanjem kategorijalnoga razlikovanja konkretnosti i apstraktnosti s jedne i visoke i niske predočivosti (engl. imageability) s druge strane. U tom se kontekstu predočivošću leksičke jedinice smatra lakoća kojom se kreira vizualna ili auditivna slika referencije. Za razliku od konkretnosti, koja pretpostavlja mogućnost osjetilnog doživljavanja referenta, predočive riječi nisu uvijek dostupne senzornom iskustvu. Rezultati nekih psiholingvističkih istraživanja s tim u vezi ukazuju na to da leksemi nekoga jezika istovremeno mogu biti visoko apstraktni i relativno visoko predočivi, osobito kad je riječ o specifičnim grupacijama leksema kao što su leksemi za izražavanje emocionalnih stanja. Ta istraživanja, kao i istraživanje o kojem ćemo izlagati, polazi od teorije o dvostrukom kodiranju (Dual coding theory, Paivio, 2010). Osnovna je hipoteza te teorije da se kod visoko predočivih riječi uspostavlja dvostruki put (vizualni i jezični) kojim se uspostavlja značenje, dok se kod nisko predočivih riječi uspostavlja samo jezični put. U izlaganju se izlažu rezultati i uspostavlja korelacija između procjene razine apstraktnosti i konkretnosti s jedne i predočivosti s druge strane. Istraživanje je provedeno na uzorku od 30 studenata preddiplomskog studija koji su procjenjivali predočivost i konkretnost 200 leksema na ljestvici od 1 do 5, i to imenica, glagola, prefiguriranih glagola, glagolskih imenica i neriječi. Takav je leksički odabir rezultat nastojanja da se pokaže kako, unatoč tvrdnjama o višoj predočivosti imenica u odnosu na druge vrste riječi, na predočivost, osim kategorijalne pripadnosti, utječu i drugi faktori. Izlaganje je dio projekta „Modeliranje mentalne gramatike hrvatskoga: ograničenja informacijske strukture“, u okviru kojega se provodi veliko istraživanje suodnosa apstraktnosti/konkretnosti i visoke/niske predočivosti u hrvatskom, a u kasnijim će se fazama provesti dodatna istraživanja utjecaja procjene prema navedenim kategorijama na ograničenja u rečeničnom slaganju vezana uz pripadnosti određenoj semantičkoj kategoriji. O tome će također kratko biti govora u izlaganju.

What is Imageable and what is Concrete in Croatian?

Contemporary semantic literature disagrees on equating the categorical distinction of concreteness and abstractness on one hand, and high and low imageability, on the other. In this context, imageability is the ease with which one creates a visual or auditory image of the referent. In contrast to the concreteness, which presupposes the possibility of sensory experiencing the referent, imageable words are not always accessible to sensory experience. Results of some psycholinguistic research of the topic indicate that lexemes of a language can at the same time be highly abstract and relatively highly imageable, especially when it comes to specific groups of lexemes, e.g. the lexemes to express emotional states. Those researches, as well as our research, which will be presented, are based on the theory of dual coding (Paivio, 2010). The basic hypothesis of this theory is that in establishing of a meaning of a word, highly imageable words are represented by visual and verbal routes, while low imageable words are represented by only verbal routes. The paper presents the results of our research and establishes a correlation between the assessment of the level of abstractness/concreteness and imageability. The research was conducted on 30 undergraduate students who estimated imageability and concreteness on a scale of 1 to 5 of 200 lexemes: nouns, verbs, prefixed verbs, verbal nouns and pseudowords. Such lexical selection tries to show that imageability ratings are influenced by more than just categorical membership. The presentation is a part of the project The Building Blocks of Croatian Mental Grammar: Constraints of Information Structure. This project aims to examine the correlation of abstractness/concreteness and high/low imageability in Croatian. In later stages of the project, additional research on the impact of this assessment according to the above mentioned categories will be conducted and applied to the restrictions in sentence agreement. This will also be shortly discussed in the presentation.

***

Sanda Lucija Udier i Darko Matovac

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Prototipnost i čestotnost u poučavanju glagolske prefiksacije

Poučavanje glagolske prefiksacije u nastavi hrvatskoga kao inoga jezika (HIJ-a) težak je zadatak jer je glagolskih prefikasa puno te nije jednostavno sustavno rastumačiti njihova značenja i povezati ih sa značenjima prefigiranih glagola tako da se poučavanima pruži pregledan i logičan sustav. Postojeći opisi glagolske prefiksacije (npr. Raguž 1997, Babić 2002, Silić i Pranjković 2005, Barić i dr. 2005) pritom nisu od velike pomoći zbog toga što su općeniti, nesustavni i podrazumijevaju jezičnu kompetenciju svojstvenu izvornim govornicima. Do sada provedena istraživanja usmjerena na poučavanje glagolske prefiksacije u nastavi HIJ-a (Matovac i Udier 2016b, Udier i Matovac 2016) ukazuju da na usvojenost glagolskih prefikasa utječe to ima li određeni prefiks homofon prijedlog ili nema te, ako ima, koliko često glagole prefigirane tim prefiksom taj prijedlog slijedi u rečenici. Istraživanja su ukazala i na to da na stupanj ovladanosti značenjem pojedinoga prefigiranoga glagola u učenika HIJ-a utječe razvedenost značenjske mreže glagolskoga prefiksa kojim je prefigiran taj glagol i čestotnost njegova prototipnoga značenja te čestotnost pojedinih prefigiranih glagola. U ovome će se istraživanju analizirati način na koji ti čimbenici utječu na ovladanost značenjem prefigiranih glagola, odnosno kako ti odnosi koreliraju s ovladanošću glagolskom prefiksacijom u govornika HIJ-a na razini jezične kompetencije B2 i C1. U obzir će se uzeti prefiksi: na-, nad-, o-, ob-, od-, po-, pre-, pred-, pri-, pro-, s-, u-, za- koji su korišteni u istraživanju Udier i Matovac (2016). Na temelju rezultata istraživanja nastojat će se oblikovati smjernice o tome kako čestotnost pojedinih glagola prefigiranih određenim prefiksom povezati s poučavanjem toga prefiksa u sklopu poučavanja glagolske prefiksacije tzv. kognitivnolingvističkim pristupom (Matovac 2015, Matovac i Udier 2016a), koji se temelji na tumačenju prototipnoga značenja pojedinoga glagolskoga prefiksa i uočavanju njegova doprinosa značenju prefigiranoga glagola.

Prototypicality and frequency in teaching verbal prefixation

It is a significantly difficult task to teach a verbal prefixation in Croatian as a second and foreign language (CL2) as not only there are many verbal prefixes but also their meanings are difficult to be explained in a systematic manner. It is also hard to explain the connection between the meaning of a verbal prefix and the meaning of a prefixed verb. Consequently, it is hard to present learners of CL2 with a clear and logical system of Croatian verbal prefixes. Existing descriptions of verbal prefixation (e.g. Raguž 1997, Babić 2002, Silić and Pranjković 2005, Barić et al. 2005) are not very helpful as they are overly general, unsystematic and they presuppose a language competence of a native speaker. Research dealing with teaching verbal prefixation in contexts of CL2 (Matovac and Udier 2016b, Udier and Matovac 2016) indicate that the attainment of verbal prefixes is influenced by the fact whether a verbal prefix has a homophone preposition or not and, if it has, how often is the prefixed verb followed by that preposition. Additionally, the research has pointed out that the attainment of the meaning of a prefixed verb by learners of CL2 is in a correlation with the complexity of the semantic network of the verbal prefix used, as well as with the frequency of the prototypical meaning of the verbal prefix used and the frequency of the prefixed verb. In this research it will be analysed how all these factors influence the attainment of the meaning of prefixed verbs, i.e. how they correlate with the attainment of verbal prefixation of CL2 learners at B2 and C1 level of language proficiency. The research will take into account the following prefixes: na-, nad-, o-, ob-, od-, po-, pre-, pred-, pri-, pro-, s-, u-, za- (prefixes used in Udier and Matovac 2016). Following the results, the research will try to formulate guidelines for incorporating frequency of verbs prefixed by a certain verbal prefix into the teaching of that verbal prefix by the so-called cognitive linguistic approach (Matovac 2015, Matovac and Udier 2016). This approach is based on the interpretation of the prototypical meaning of a verbal prefixes and on identifying the semantic contribution of the verbal prefix in the meaning of a prefixed verb.

***

Sanja Vičević Ivanović¹, Jakob Patekar² i Nataša Košuta³

¹TOŠ – SEI Belvedere, Rijeka

²OŠ Pećine, Rijeka

³Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci

Pripremaju li studijski programi buduće profesore stranoga jezika za rad s malim učenicima?

U kontekstu europske jezične politike na prijelazu iz 20. u 21. stoljeće rano učenje i poučavanje stranoga jezika u fokusu je kako nastavne tako i znanstveno-istraživačke prakse. Ukorak sa stranim glotodidaktičkim interesima u hrvatsko je obrazovanje školske godine 2003./2004. uvedeno učenje obaveznoga stranog jezika od prvoga razreda, te izbornoga stranog jezika od četvrtoga razreda. Osim toga, međunarodno poznati i priznati empirijski rezultati dobiveni na uzorku malih učenika u projektu Istraživanja procesa učenja i usvajanja stranih jezika od 1991. do 1995. godine govore u prilog učenju stranoga jezika u ranoj dobi. S obzirom na suvremena strujanja, postavlja se pitanje osposobljenosti budućih profesora stranih jezika za nastavni rad u ranoj dobi. Stoga je cilj ovoga rada utvrditi jesu li studenti stranoga jezika i književnosti nastavničkoga smjera na hrvatskim fakultetima osposobljeni za rad s malim učenicima. Kako bi se dobio odgovor na postavljeno pitanje analizirali smo izvedbene planove i programe engleskoga, francuskoga, njemačkoga i talijanskoga jezika osiječkoga, riječkoga, splitskoga, zadarskoga i zagrebačkoga sveučilišta. Nakon toga je na uzorku profesora metodičke grupe predmeta spomenutih studijskih programa proveden upitnik s otvorenim i zatvorenim pitanjima o uključenosti sadržaja iz područja učenja i poučavanja u ranoj dobi u metodičke predmete. Dobiveni podaci daju uvid o nedovoljnoj zastupljenosti spomenutih sadržaja pa se nameće pretpostavka kako studenti – budući profesori stranoga jezika – s fakulteta izlaze nespremni za rad s učenicima rane školske dobi. Budući da se u Hrvatskoj od prvoga dana školovanja uči strani jezik, postoji potreba za ovakvim profilom nastavnika, pa su u radu ponuđena moguća rješenja za bolju pripremu studenata stranoga jezika i književnosti nastavničkoga smjera za rad s malim učenicima.

Do study programmes prepare future foreign language teachers to work with young learners?

In the context of European language policy at the turn of the 21st century, early foreign language learning and teaching gained the attention of teachers and researchers. In line with contemporary glottodidactic interests, Croatia implemented obligatory learning of a foreign language from year 1, and an elective foreign language from year 4 in 2003. Furthermore, internationally acknowledged and accepted empirical results from the research of young learners within the project Research in the process of learning and acquisition of foreign languages that lasted from 1991 to 1995 give sufficient justification for starting early when it comes to learning a foreign language. Considering contemporary trends in language learning, a question arises as to whether our future foreign language teachers are trained to work with young learners. Hence, the aim of this presentation is to establish whether Croatian students of foreign language and literature, who are studying to become teachers, are trained to teach young children. For this reason, we analysed the curricula of English, French, German, and Italian at the universities of Osijek, Rijeka, Split, Zadar, and Zagreb. Following that, we gave a questionnaire to instructors of language teaching methodology at these universities; the questionnaire consisted of open- and close-ended questions regarding the inclusion of content related to early language learning and teaching in the curricula. The data indicates that this content is not sufficiently represented, which leads us to conclude that students – future foreign language teachers – leave the university without being trained to work with young learners. Given that in Croatia children learn a foreign language from year 1, there is clearly a need for teachers of such profile. Therefore, we offer possible solutions that could help to prepare students of foreign language and literature to teach young learners.

***

Ana Vidović Zorić i Elenmari Pletikos Olof*Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu***Učinak čitanja na glas i u sebi na pamćenje**

Poznato je da čitanje utječe na spoznajne procese, osobito na one koji su vezani uz jezični razvoj. U ovom ćemo radu istražiti kako različiti načini čitanja (i slušanja) utječu na razumijevanje pročitano g teksta i njegovo pamćenje. Dosadašnja istraživanja u okviru modela radnog pamćenja ukazuju na razlike u pamćenju između čitanja u sebi i čitanja naglas (npr. Poulton i Brown, 1967; Daneman i Carpenter, 1980). Pri čitanju naglas u razredu osobitu pozornost daje se elementima govorne interpretacije i teži se prema većem stupnju interpretativnog čitanja (Pletikos Olof i Vlašić Duić, 2016). Cilj ovoga rada je ispitati kako će pojedini načini čitanja utjecati na kapacitet radnoga pamćenja. Kapacitet radnog pamćenja mjeri se količinom zapamćenih informacija iz pročitano g teksta. Čitanjem se smatra unos vizualnim putem (čitanje u sebi i čitanje naglas), kao i unos slušnim putem (slušanje kako netko drugi čita). Kod slušanja interpretativnog čitanja uzimamo dvije razine dobre govorne interpretacije: neutralnu "spikersku" i umjetničku "glumačku" interpretaciju. Postavljene su dvije hipoteze: (1) Kapacitet radnog pamćenja veći je u čitanju naglas nego u čitanju u sebi; (2) Kapacitet radnog pamćenja veći je pri slušanju većeg stupnja interpretativnog čitanja (glumačke interpretacije) nego u slušanju manjeg stupnja interpretacije (spikerskog čitanja). Ispitivanje se provodi na 30 učenika/ica osnovnih škola u dobi od oko 12 godina. Metodologija uključuje ukupno četiri varijable čitanja: (a) ispitanici samostalno čitaju zadani tekst u sebi (bezglasno čitanje); (b) ispitanici samostalno čitaju na glas; (c) ispitanici slušaju snimku spikerske interpretacije; (d) ispitanici slušaju snimku glumačke interpretacije. Rezultati istraživanja ukazuju na razlike u radnom pamćenju s obzirom na vrstu čitanja. Na procesiranje informacija u fonološkoj petlji utječe ozvučavanje teksta, kako na sintaktičko-logičkoj razini, tako i na emotivnoj razini interpretacije. Budući da je razumijevanje pročitano g teksta izravno povezano sa školskim uspjehom (Rončević Zubković, 2008), spoznaje koje donosi ovaj rad moguće je primijeniti na upotrebu i razvoj različitih načina čitanja u nastavi.

Effect of reading aloud and reading silently on memory

It is well known that reading affects cognitive processes, especially those related to language development. Reading is a complex skill, which requires coordination of motor, visual and cognitive functions (Gough & Hillinger, 1980; according to Traxler, 2012). Effective reading presumes rapid extraction of visual information, then activation of stored phonological and semantic representations (Traxler, 2012). When someone reads aloud, there is one more process added to those mentioned above – articulation of the text. Articulation requires activation of motor programs, then their vocal realization. The ultimate goal of reading is comprehension of the text. One of the components involved in process of reading comprehension is memorizing of information after reading. The aim of this study is to examine whether the differences between two reading modes, (1) reading aloud, and (2) reading silently, will affect reading comprehension. In other words, will additional motor requirement – articulation, make memorization easier or harder? Previous studies show how reading aloud and reading silently reflect differences in memory (e.g. Poulton & Brown, 1967), and those differences are then reflected in reading comprehension (e.g. Hale at al., 2007). The initial hypothesis is that individuals comprehend more information after reading aloud when compared to reading silently. The tests were carried out on 30 students, between the ages of 18–24. The methodology includes two reading conditions: (a) participants read the text silently; (b) participants read aloud the text. The research results indicate differences in memorization with regard to the mode of reading. Since school performance is directly related to understanding of the read text (Rončević Zubković, 2008) the results of this study can be applied to the use and development of different ways of reading in the classroom.

***

Vesna Župan

Univerzitetska biblioteka „Svetozar Marković“, Beograd

Predmetna obrada ekonomske literature u akademskom knjižničarstvu Srbije: jezični izazovi i dostignuća

Ovaj rad se koncentriira na predmetnu obradu knjižnične građe iz ekonomskih znanosti, a u srpskom akademskom knjižničarstvu. Imaju se na umu one knjižnice koje su u COBISS-u (Kooperativni online bibliografski sustav i servisi). Teorijski okvir ovoga rada je bibliografsko-informacijski, a uz uvažavanje međunarodnih standarda za bibliografski opis knjižnične građe. Pretraživanja su obavljena prema ključnim riječima. Hipoteza je da će efikasnije biti pretraživanje e-kataloga po ključnim riječima ako je predmetizacija knjižnične građe bolje izvršena. Cilj rada je da pokaže kako bi trebalo vršiti predmetizaciju ekonomske građe da bi rezultat prilikom pretraživanja skupnoga kataloga prema ključnim riječima bio onakav kakav danas jeste. Izazovi za knjižničara prilikom predmetizacije knjižnične jedinice ogleđaju se u tome kako na najbolji mogući način kombinirati tematsku odrednicu sa pododrednicama različitoga vida: tematskom, vremenskom, geografskom i formalnom pododrednicom. Osim toga, izazov je iznaći za svaku pojedinu knjigu ili članak najbolji UDK broj kojim će se opisati sadržaj te knjižnične jedinice. Iako je klasifikacija građe neizbježna, iskustvo pokazuje da ogromna većina čitatelja koristi obično ključne riječi za potrebe pretraživanja e-kataloga, zanemarujući UDK brojeve. U radu će biti korišteni empirijski i statistički metod. Rad sadrži strukturne grafičke prikaze i tabele. Aktuelni podaci o raspoloživoj ekonomskoj literaturi dobijeni su pretraživanjem postojećeg skupnog e-kataloga COBIB.SR. S obzirom na to da postoji usvojena tipologija knjižnica u znanosti, a da ih u Srbiji nije mali broj, rad se fokusira na akademske knjižnice koje obavljaju katalogizaciju i klasifikaciju svoje građe u istom bibliografsko-informacijskom sustavu što im pruža mogućnost preuzimanja bibliografskih zapisa iz uzajamne baze podataka kao i snimanja onih zapisa u nju koje su same kreirale. Autorka rada objavila je svibnja 2016. godine monografiju „Jezična struktura ekonomske građe u akademskim knjižnicama Srbije: pogled kroz prizmu COBISS-a“. Logičan nastavak te monografije je ovaj članak. Ova knjiga istakla je činjenicu da u fondovima srpskog akademskog knjižničarstva ima najviše ekonomske literature na srpskom, manje na engleskom, a posebno je zanimljivo to što je sagleđana realna situacija za svaku pojedinačnu ekonomsku problematiku spomenutu u sadržaju. U okviru te monografije istraživanjem se dolazi, pored ostaloga, do zaključka da je literature iz domena tehnologije robe najviše na hrvatskom od svih jezika na kojima se ekonomska građa do sada nabavljala, a za fondove akademskog knjižničarstva Srbije. Ovaj podatak je veoma bitan naročito ako se zna da je engleski dominantan među stranim jezicima kada se radi o građi iz većine drugih ekonomskih disciplina.

Subject Cataloguing of Economic Literature in Serbian Academic Librarianship: linguistic challenges and achievements

This paper concentrates on the subject cataloguing of library materials in economic sciences in Serbian academic librarianship. Those libraries which are in COBISS (Cooperative on-line bibliographic-information system and services) are had in mind. Theoretical framework of this paper is a bibliographic-information one accepting international standards for bibliographic description of library materials. The retrievals are carried out according to key words. A hypothesis is that the retrieval of an e-catalogue according to key words will be more efficient if subject cataloguing of library materials is carried out in a better way. The aim of the paper is to show how the subject cataloguing of the economic materials should be realized in order to achieve the results such as they are nowadays by retrieving a cumulative e-catalogue. The challenges for a librarian in the subject cataloguing of a library unit are how to combine in the best way a topic determinant with subdeterminants of diverse forms such as: topic, time, geographic and formal subdeterminant. Except that it is a challenge to find the best UDC number in order to describe the content of a library unit. Although the classification of materials is unavoidable, experience shows that the vast majority of readers usually uses key words for the retrievals of an e-catalogue neglecting UDC numbers. An empirical and statistical method will be used in this paper. It contains structural graphs and tables. Actual data on the available economic literature which are being used are received by the retrieval of the existant cumulative e-catalogue COBIB.SR. As there is a certain typology of libraries accepted in science, this paper is focused on the academic libraries of Serbia which carry out the cataloguing and classification of their materials in the same bibliographic-information system which gives them the opportunity of overtaking bibliographic descriptions from the cumulative database and downloading the descriptions they created into it. The author of this text published a monography in 2016 "The Linguistic Structure of Economic Materials in Serbian Academic Libraries: navigating through COBISS". This article is a logical continuation of that monography. This book pointed out that the economic literature in the collections of Serbian academic librarianship is mostly in Serbian, less in English and it is particularly interesting that the real situation for every individual economic domain mentioned in the content is presented. One of the conclusions mentioned in this monography is the fact that the vast majority of library units on the technology of goods which exist in the collections of Serbian academic libraries is in Croatian taking into consideration all the languages the economic

materials were being acquired in. This data is crucial particularly if it is known that English is dominant among foreign languages as far as library materials from the majority of other economic disciplines are concerned.

POPIS SUDIONIKA / LIST OF PARTICIPANTS

Melita Aleksa Varga	Filozofski fakultet Sveučilišta u Osijeku	melita.aleksa@gmail.com
Tina Balić	Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru	tina_balic@yahoo.com
Maja Balić Batušić	Gimnazija Jurja Barakovića, Zadar	maja.balic.motusic@gmail.com
Ivančica Banković Mandić	Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu	ibmandic@ffzg.hr
Iva Barić	Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu	ivabaric.ib@gmail.com
Iva Bašić	Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu	ibasic@ffzg.hr
Martina Bašić	Zavod za lingvistička istraživanja Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti	mkovacev@hazu.hr
Silvija Batoš Zdravka Biočina	Sveučilište u Dubrovniku Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu	silvija.batos@unidu.hr zbiocina@windowslive.com
Goranka Blagus Bartolec	Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, Zagreb	gblagus@ihjj.hr
Mirjana Borucinsky	Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci	mborucin@pfri.hr
Antonija Bosanac	Filozofski fakultet Sveučilišta u Splitu	bosanac.antonija@gmail.com
Brankica Bošnjak Terzić	Fakultet strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu	brankica.bosnjakterzic@inet.hr
Marija Brala Vukanović	Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci	mbrala@ffri.hr
Ana Bratulić	Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci	abratulic@ffri.hr
Mario Brdar	Filozofski fakultet Sveučilišta u Osijeku	mbrdar@knjiga.ffos.hr
Sara Brodarić	Filozofski fakultet Sveučilišta u Splitu	sara.brodaric@gmail.com
Luka Budak Ali Hussain Al Belushi	Macquarie University, Sydney Sultan Qaboos University, College of Education	luka.budak@mq.edu.au aha109@squ.edu.om
Barbara Buršić	Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani	barbara.bursic@gmail.com
Mladen Bušić Kristina Cergol Kovačević	Klinička bolnica Sveti Duh Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu	mbusic@kbsd.hr k.cergol@gmail.com
Michele A. Cortelazzo Jelena Citanušić Tvico	Università di Padova Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu	cortmic@unipd.it jelena.cvitanusic@gmail.com
Ivana Čizmar Majda Čolak	Đakovo Sveučilište Jurja Dobrile u Puli	ivanacizmar@yahoo.com mcolak@unipu.hr
Katarina Damčević	Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci	katarinadamcevic@gmail.com
Darja Damić Bohač	Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu	ddbohac@ffzg.hr

Vesna Deželjin	Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu	vdezelji@ffzg.hr
Katja Dobrić Basaneže	Pravni fakultet Sveučilišta u Rijeci	kdobric@gmail.com
Lia Dragojević Branka Drljača Margić	Sveučilište u Dubrovniku Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci	lia@unidu.hr bdrljaca@ffri.hr
Vendi Franc	Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu	vendifranc@gmail.com
Mateja Fumić	Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci	mfumic@ffri.hr
Filip Galović Renata Geld	Hrvatsko katoličko sveučilište Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu	filip.galovic@unicath.hr geldrenata@gmail.com
Maja Glušac	Sultan Qaboos University, College of Education Filozofski fakultet Sveučilišta u Osijeku	mglusac@ffos.hr
Ana Grgić	Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu	anagrgic@ffzg.hr
Daša Grković	Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu	dasagrkovic@yahoo.com
Milvia Gulešić Machata	Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu	mgulesic@ffzg.hr
Henriette Hendriks	University of Cambridge, Dept. of Theoretical and Applied Linguistics	hpjmh2@cam.ac.uk
Damir Horga	Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu	dhorga@ffzg.hr
Lana Hudeček	Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, Zagreb	lhudecek@ihjj.hr
Snježana Husinec	Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu	shusinec@pravo.hr
Jasmina Jelčić	Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci	jelcic@pfri.hr
Sandra Jukić	Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci	sandra.jukic@uniri.hr
Cecilija Jurčić Katunar	Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci	cjkatunar@ffri.hr
Dunja Jutronić	Filozofski fakultet Sveučilišta u Splitu	dunja.jutronic@gmail.com
Manuela Karlak	Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti Sveučilišta u Osijeku	mkarlak@fozos.hr
Jana Kegalj	Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci	kegalj@pfri.hr
Ana Keglević	Filozofski fakultet Sveučilišta u Osijeku	akeglevic@ffos.hr
Boris Kern	Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani	boris.kern@gmail.com
Matea Klarić Aida Korajac	Split Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu	mateaklari@gmail.com aidakorajac@gmail.com
Nataša Košuta	Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci	nkosuta@ffri.hr
Tihana Kraš	Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci	tkras@ffri.hr
Ivana Lalli Pačelat	Sveučilište Jurja Dobrile u Puli	ilalli@unipu.hr
Mirela Landsman Vinković	Fakultet političkih znanosti	mirelalv@net.hr

Josip Lasić	Sveučilišta u Zagrebu Filozofski fakultet Sveučilišta u Splitu	jlastic@ffst.hr
Maja Lukežić Štorga Marija Lütze-Miculinić	Sveučilište u Zadru Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu	mstorga@unizd.hr mlmiculi@ffzg.hr
Irena Marković Blaženka Martinović	Sveučilište u Zadru Sveučilište Jurja Dobrile u Puli	imarkov@unizd.hr bmartino@unipu.hr
Mihaela Matešić	Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci	mmatesic@ffri.hr
Ivana Matić	OŠ Ivana Kukuljevića Sakcinskog, Ivanec	ivanamati@gmail.com
Darko Matovac	Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu	darko.matovac@gmail.com
Tara Medaković	Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci	tara.medakovic@gmail.com
Anita Memišević	Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci	amemisev@inet.hr
Milica Mihaljević	Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, Zagreb	mmihalj@ihjj.hr
Aleksandar Mijatović	Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci	amijatovic@ffri.hr
Ana Mikić Čolić	Filozofski fakultet Sveučilišta u Osijeku	amikic@ffos.hr
Alenka Mikulec	Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu	alenka.mikulec@ufzg.hr
Nikolina Miletić Jana Milošević	Sveučilište u Zadru Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci	nmiletic2@unizd.hr janamilosevic0@gmail.com
Evelina Miščin	Veleučilište Baltazar, Zaprešić	evelinamiscin@yahoo.co.uk
Borana Morić-Mohorovičić	Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci	bmoric@ffri.hr
Bruno Nahod	Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, Zagreb	bnahod@ihjj.hr
Magdalena Nigoević	Filozofski fakultet Sveučilišta u Splitu	magda@ffst.hr
Jasna Novak Milić Pavol Odaloš	Macquarie University, Sydney Filozofická fakulta Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici	jasna.novakmilic@mq.edu.au pavol.odalos@umb.sk
Darija Omrčen	Kineziološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu	darija.omrcen@kif.hr
Antonia Ordulj	Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu	aordulj@ffzg.hr
Nikolina Palašić	Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci	nikolina.palasic@uniri.hr
Vladimír Patráš	Filozofická fakulta Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici	Vladimir.Patras@umb.sk
Jakob Patekar	Osnovna škola Pećine, Rijeka	jakob2911@gmail.com
Anita Pavić Pintarić Benedikt Perak	Sveučilište u Zadru Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci	apintari@unizd.hr bperak@ffri.hr
Marija Perić Olja Perišić Arsić	Sveučilište u Zadru Università degli studi di Torino	mperic5@unizd.hr oljaarsic@hotmail.com
Marina Peršurić Antonić	Filozofski fakultet Sveučilišta	mpersuric@gmail.com

Ivica Peša Matracki	u Rijeci Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu	ipesa@ffzg.hr
Anita Peti Stantić	Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu	anita.peti-stantic@ffzg.hr
Neda Pintarić	Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu	npintari@ffzg.hr
Elenmari Pletikos Olof	Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu	epletikos@ffzg.hr
Iva Polić	II. gimnazija, Split	ivapolic@gmail.com
Boris Pritchard	Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci	bopri@pfri.hr
Dunja Radulović	Sveučilište u Zadru	dunja990@gmail.com
Andrea Rogošić	Filozofski fakultet Sveučilišta u Splitu	arogosic@ffst.hr
Siniša Smiljanić	Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci	sinisa.smiljanic2@gmail.com
Diana Stolac	Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci	diana.stolac@ri.t-com.hr
Nada Šabec	Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru	nada.sabec@guest.arnes.si
Renata Šamo	Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu	renata.samo@ufzg.hr
Mateja Šporčić	Veleučilište Baltazar, Zaprešić	mateja.sporcic@bak.hr
Marijana Togonal	Hrvatsko katoličko sveučilište	marijana.togona@unicath.hr
Danijela Trenkić	University of York	danijela.trenkic@york.ac.uk
Ninočka Truck Biljan	Filozofski fakultet Sveučilišta u Osijeku	ntruck@ffos.hr
Jelena Tušek	Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu	jtusek@ffzg.hr
Sanda Lucija Udier	Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu	sanda.lucija.udier@gmail.com
Elena Vallová	Filozofická fakulta Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici	elena.vallova@umb.sk
Gordana Varošaneć Škarić	Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu	gvarosan@ffzg.hr
Ana Vasung	Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu	avasung@ffzg.hr
Sanja Vičević Ivanović	TOŠ-SEI Belvedere, Rijeka	sanjavicevic@gmail.com
Ana Vidović Zorić	Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu	anvidovi@ffzg.hr
Anastazija Vlastelić	Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci	avlastelic@ffri.hr
Irena Vodopija-Krstanović	Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci	ivodopija@ffri.hr
Perina Vukša Nahod	Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, Zagreb	pvuksa@ihjj.hr
Dubravka Zakarija Bračić	Sveučilište u Dubrovniku	dubezakarija@yahoo.com
Vesna Župan	Univerzitetska biblioteka „Svetozar Marković“, Beograd	buzupan@rcub.bg.ac

XXXI. međunarodni znanstveni skup
31th International Conference

ISBN: 978-953-7963-59-0